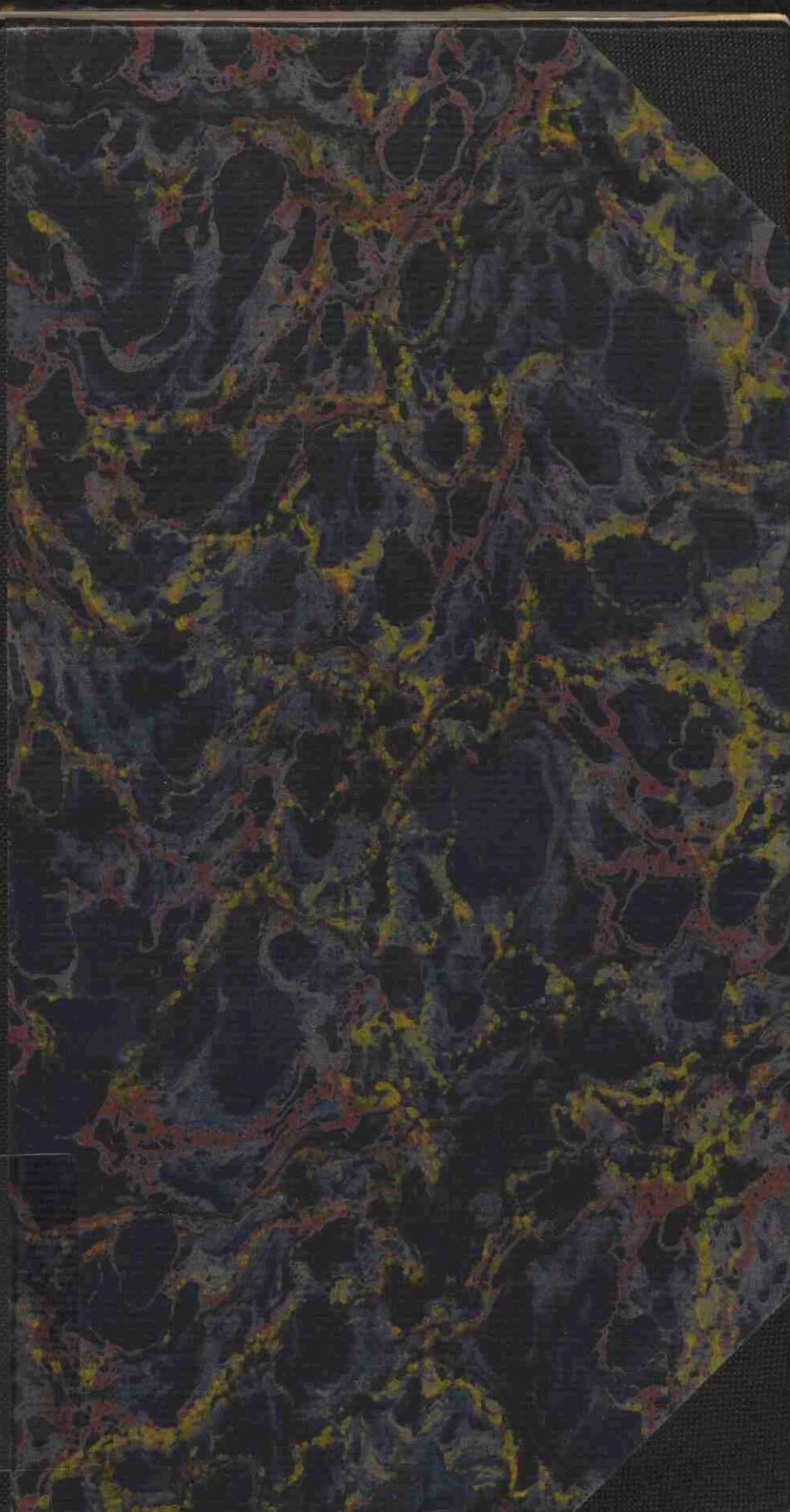

De hoefsmid : geïllustreerd maandblad voor hoefsmeden en anderen die in het hoefbeslag belang stellen in Nederland.

<https://hdl.handle.net/1874/330809>

BU
WJ
R19

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET — 's-Gravenhage

A B O N N E M E N T S P R I J S

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

P R I J S A D V E R T E N T I E N

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave:

De Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage — Giro 14908

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

1939

Wij schrijven alweer 1939 en hebben het jaar 1938 afgesloten. Slaan wij een terugblik op het afgelegde jaar dan is dit in het algemeen genomen geen goed en gelukkig jaar te noemen. Denken wij slechts aan de politiek in Europa; hoe de groote naties bezig zijn zich tot de tanden te wapenen, hoe telkens tegenstellingen ontstaan en een gewapend conflict dicht bij schijnt en slechts op het allerlaatste nippertje nog vermeden kan worden. De volkerenbond is ter ziele, althans practisch gesproken van geen reëele waarde te noemen; alles gaat er momenteel om te trachten het vertrouwen in elkander te versterken, eerlijke besprekingen te houden, elkanders wenschen en verlangens in onderling overleg te behandelen en aldus de moeilijkheden trachten te overbruggen. Slechts wanneer dit zal gelukken, kan men er op vertrouwen, dat ook de bewapeningen geleidelijk aan kunnen verminderd worden en kan er weer een sfeer van rust intreden in plaats van de vulkaan waarop wij het laatste jaar geleefd hebben. Het spreekt vanzelf dat ook de kleine landen direct betrokken worden in de moeilijkheden die de groote staten met elkaar hebben en dat de wedloop om bewapening ook weerklank vindt in ons land, dat niet alleen verplicht is zijn neutraliteit te handhaven, doch tevens zijn groot koloniaal bezit beschermen moet. Dit gevoegd bij de groote werkloosheid die nog steeds in ons land heerscht en waar nog geen enkele oplossing voor gevonden is, doet natuurlijk het financieele budget zwaar aan en legt den belastingplichtigen groote offers op. Men kan helaas ook nog niet zeggen, dat men de moeilijkheden van de crisis te boven is en hoewel we geen reden hebben bijzonder pessimistisch te zijn, is er toch ook voor een gezond optimisme alsnog weinig aanleiding.

Wat het vereenigingsleven van de hoefsmiden betreft, zoo gaat dit zonder eenige stoornis zijn gang en ook de opleiding voor hoefsmid, alsmede de hogere opleiding van de reeds „Rijksgediplomeerden” ondervindt geenerlei stagnatie meer.

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

0851 8007

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

20 JAN. 1939

Integendeel, en er zal vooral wat de eerste opleiding betreft, wel een enquête noodig zijn om uit te maken hoe deze het beste geregeld zal moeten worden indien ook de hoefsmiden zullen vallen onder de vestigingswet, zoodat dus in afzienbaren tijd elke hoefsmid een Rijksdiploma moet bezitten. Gaan wij uit van het standpunt dat het bestaande Rijksdiploma de eisch zal worden voor de vestigingswet als hoefsmid en nemen wij aan dat billijkheidshalve ook het diploma van de Militaire Hoefsmidsschool te Amersfoort hiermede gelijk gesteld zal worden, dan valt dus te bepalen of het aantal jaarlijks gehouden cursussen in hoefbeslag voldoende zal zijn om, bij continuatie in de komende jaren, voldoende hoefsmiden voor de bedrijven op te leveren en tevens of er een goede verdeling over het land is van de cursussen met het oog op de komende vraag van cursisten. Mij dunkt, hier ligt een vraagstuk ter bestudeering voor den Bond van onderwijzers in practisch hoefbeslag, teneinde zoonoodig het departement in deze te kunnen dienen van advies. Wat het wetenschappelijk gedeelte van het hoefbeslag betreft, zoo zijn er in het afgelopen jaar geen feiten voorgekomen ter bijzondere vermelding waardig, noch zijn er practische uitvindingen gedaan die het beslag ten goede zijn gekomen.

Wat het paardenmateriaal betreft, zoo is er geen teruggang meer te constateeren, integendeel is er een categorie van paarden, n.l. de rijpaarden, die zeer sterk toeneemt en in vele groote en ook kleinere steden neemt het aantal maneges hand over hand toe, terwijl de landelijke ruitervereenigingen in de dorpen het paardrijden beoefenen en door ruiterdag en concours-hippique de aandacht op het veelzijdig gebruik van het paard geregeld vestigen.

Het laatste jaar is bij paardenkeuringen, hetzij van Rijkswegen of van landbouwverenigingen uitgaande, een goede samenwerking ontstaan tusschen het paardenhoudend publiek en de hoefsmiden. De op deze keuringen en tentoonstellingen gehouden keuringen van hoefbeslag hebben een wijde strekking. Het is niet alleen nuttig om op het al of niet goede van het beslag te wijzen, doch juist de interesse van den paardeneigenaar wordt erdoor verkregen en deze juist moeten wij hebben om een goede samenwerking van hem en zijn hoefsmid te verkrijgen. Wanneer dus de hoefsmiden zooveel mogelijk belang stellen in keuringen en in alle publieke verrichtingen van het paard, zullen de eigenaars dit zeer zeker apprecieeren en wanneer de landbouworganisaties ervoor zorgen dat er een direct contact is met de hoefsmiden op deze keuringen, door het beslag te doen beoordeelen en te bespreken, dan zijn wij op den goeden weg en dan zal eindelijk de onverschillige, althans voor het beslag indolente eigenaar, opgewekt worden, zijn belangstelling zal geprikkeld worden, hij zal zijn hoefsmid gaan apprecieeren en dan is de goede samenwerking ook tot stand gekomen, die de twee belanghebbenden beiden op prijs zullen stellen.

Laat ons hopen, dat wij hier steeds nader toe komen en dat het mooie vak, het hoefbeslag, door elk paardenbezitter op hooge waarde geschat zal worden en de hoefsmid voor hem een vertrouwensman zal worden, die niet alleen nieuwe ijzers moet onderleggen wanneer de oude na vele maanden totaal versleten zijn of verloren zijn gegaan, doch die zijn directe raadsman

zal zijn voor de verzorging van de hoeven van zijn paard en voor het onderhoud van het beslag.

Laten wij ons beginpraatje van 1939 eindigen met den wensch dat het den lezers van dit blad in het aangevallen jaar in alle opzichten goed moge gaan en met het verzoek of zij ook aan hun vakblad willen denken, om door het mededeelen van bijzonderheden uit hun praktijk en van hun ervaring, de waarde ervan te verhoogen en om tevens anderen op te wekken zich op het vakblad te abonneeren. Aan hen die het afgelopen jaar zoo trouw hebben medegeholpen om den inhoud veelzijdig en aantrekkelijk te maken, wordt bijzonderen dank gebracht. Tot hen die wel genegen zijn om in deze mede te werken, doch zich laten afschrikken hetzij door te groote bescheidenheid of door angst van minder goed stellen, zouden wij ter opwekking willen toevoegen: Labor omnia vincit¹⁾, terwijl de Redactie bovendien zeer gaarne in deze aanvullend wil helpen.

G. H.

RECTIFICATIE

CENTRALE HENGSTENKEURING TE 'S-HERTOGENBOSCH

Deze wordt niet gehouden op 17 Januari a.s., zooals in de December-afl levering van De Hoefsmid werd vermeld, doch op Vrijdag 3 Maart 1939.

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG

Leden welke nog punten behandeld wenschen op onze algemeene vergadering worden beleefd verzocht deze vóór 25 Januari te willen inzenden aan den secretaris.

H. J. Breukink, te Lochem.

EXAMEN IN THEORETISCHE EN PRACTISCHE HOEFKUNDE VOOR ONDERWIJZER IN PRACTISCH HOEFBESLAG

De Minister van Economische Zaken, gelet op artikel 13 van het Reglement voor den cursus ter opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag te Utrecht; heeft goedgevonden: in de Commissie, belast met het toezicht op het afnemen van het examen in theoretische en praktische hoefkunde van de deelnemers aan den in 1938 gehouden cursus voor opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag te Utrecht te benoemen:

- a. tot lid en voorzitter: P. H. van Kempen, dierenarts te Echt;
- b. tot lid en secretaris: Dr J. H. Hartog, Hoogleraar aan de Veeartsenijkundige Faculteit der Rijksuniversiteit te Utrecht;
- c. tot lid: Dr J. Staal, dierenarts te Assen;
- d. tot plaatsvervangende leden: M. ten Broek, dierenarts te Tiel; Dr R. H. J. Gallandat Huet, gepensionneerd Chef van den Mil. Veterinairdienst te 's-Gravenhage (v. d. Aastraat 55).

's-Gravenhage, 16 December 1938.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal A. A. van Rhijn.

¹⁾ Inspanning overwint alle moeilijkheden.

MILITAIRE HOEFMIDSCHOOL TE AMERSFOORT

Op 19 December l.l. zijn geslaagd voor het diploma van militair hoefsmid de navolgende reserve-hoefsmiden: J. Dekker, H. Vermeer, H. van den Heuvel, Th. Hoffs, H. Grootegoed, G. A. Buchenhoren en H. van Engelen. Zij waren allen in opleiding gekomen tusschen 18 October en 28 December 1937. Na aangesteld te zijn tot korporaal, zijn zij met onbepaald groot verlof vertrokken.

INGEZONDEN

Geachte Redactie!

In de redactioneele bijdrage „Militaire hoefsmederijen van het 3e Regiment Huzaren“, vermeld op blz. 179 e.v. van „De Hoefsmid“ van 15 December 1938, zijn naar mijn bescheiden meening, enkele onjuistheden omschreven, welke m.i. eenige correctie behoeven.

De omschrijving van bedoelde bijdrage is uiteraard bedoeld om de buiten het leger staande lezers van dit blad, een kijk te geven op hetgeen daarbij is aangeduid en dus ook te wijzen op den omvang van de taak en van den arbeid der militaire hoefsmiden.

De mededeeling, dat de genoemde veld-eskadrons 130 paarden sterk zijn, moet ongetwijfeld op een misverstand berusten, want bij die eskadrons zijn momenteel 134 rijks- en andere paarden te verzorgen, waarbij bovendien gemiddeld 10 officierspaarden aanwezig zijn, zoodat eerstgenoemd aantal zeker op minstens 144 paarden moet worden gesteld.

Den grooten omvang van het werk aan het beslag van de officiers-dienstpaarden, de z.g.n. paarden b.o.s., de coursepaarden, de rijkswedstrijdpaarden, e.d., bijna alle met meer of minder afwijkend beslag te verzorgen, zooals balk-, ren- en andere hoefijzers, zal ik korthedshalve niet nader omschrijven, want dat is voor de hoefsmiden bij de cavalerie een hoofdstuk op zichzelf te noemen!

Dat de eskadrons-hoefsmiden „als hulp nog over twee dienstplichtigen beschikken“ is in zijn algemeenheid gesteld, evenzeer onjuist te noemen.¹⁾

Noot 1. — In den tekst staat: „De eskadrons zijn ruim 130 paarden sterk; dit getal schommelt van 130 tot 134.“

Bedoeld werd hiermede de troepenpaarden van het escadron die de hoefsmid verplicht is te beslaan.

Bij navraag aan de betrokken hoefsmiden bedraagt dit getal:

1e Escadron 3e R. H.: rijkspaarden 124. Officierspaarden 5. Paarden van officieren in speciale betrekkingen: 5. Marechaussepaarden 6 en Rijkswedstrijdpaarden 1. Totaal 141.

2e Escadron 3e R. H.: Rijkspaarden 118. Officierspaarden 3. Paarden van officieren in speciale betrekkingen 6. Marechaussepaarden 4. Totaal 131.

Wanneer men deze getallen vergelijkt met die in den tekst, dan laat ik aan de lezers over om uit te maken of hier van een groot misverstand kan gesproken worden!

Dat hierbij mogelijk eenige paarden zijn die voor een of ander afwijkend beslag in aanmerking kunnen komen, lijkt mij voor goede geroutineerde hoefsmiden van te weinig belang, om hiervan afzonderlijk melding te maken.

Als rectificatie deel ik mede, dat de in den tekst genoemde dienstplichtigen, die als hulp van den hoefsmid worden aangewezen, slechts gedurende twee dagen per week gedurende de laatste 9 maanden van hun dienstitijd hiertoe worden bestemd.

De practijk leert ons anders! Zoo af en toe, te hooi en te gras, wordt wel eens een mannetje als hulpkracht toegewezen voor het halen en brengen der paarden en voor enkele andere kleine en onbeteekenende werkzaamheden, zulks omdat dit meestal geheel ongeschoolde krachten zijn, zoodat hen geen of zeer weinig verantwoordelijk werk betreffende de eigenlijke verzorging van het hoefbeslag kan worden opgedragen. Bovendien zijn die manschappen meestal over slechts betrekkelijk korte tijden disponibel, wijl zij moeten deelnemen aan kazerne- en uitrukkende diensten en vaak door wachtdienst of anderszins, geruimen tijd in het geheel niet beschikbaar zijn, terwijl over langere tijdvakken ten behoeve hunner opleiding als dienstplichtigen, geen enkele hulpkracht voor de hoefsmeden beschikbaar kan worden gesteld.

Omdat die mededeeling blijkbaar is bedoeld om inzicht te geven op den omvang der werkzaamheden der militaire hoefsmeden, dient daarbij dan volledigheidshalve ook te worden vermeld, dat die hoefsmeden vaak aan allerlei uitrukkende diensten moeten deelnemen, zooals bij oefeningen buiten het garnizoen, bij manoeuvres en bij afstandsritten, e.d., bijwonen van allerlei militaire plechtigheden, enz., waardoor een zeer groot aantal werkuren voor die werklieden verloren gaat.

Ook de vermelding dat „in het leger voor 80% handgesmede en voor 20% machinale hoefijzers worden gebruikt”, moet eveneens op een vergissing berusten, want ruim vier jaren geleden is bij het eerste wijzigingsblad op het „Voorschrift Hoefbeslag” dato 11 December 1934 bepaald: „In vredes-tijd gebruikt iedere hoefsmid in het garnizoen voor 50% van de paarden die hij in beslag heeft, machinaal hoefijzers (merk Hippos), terwijl enz. . . .”.

Dat waren alzoo de onbruikbare Hippos-ijzers, die wij met zeer veel arbeid en groote slijtage aan eigen gereedschappen, maar met nog meerder verbruik van onze eigen kolen, zonder eenige schadevergoeding, méér dan 20 jaren lang, tot groote ergernis van alle militaire hoefsmeden, onder de paarden moesten leggen, zeer tot schade van een behoorlijke verzorging van het hoefbeslag der legerpaarden;²⁾ blijkbaar alleen omdat men zoo'n enorme hoeveelheid ondeugdelijke hoefijzers had aangeschaft, moesten deze door de militaire hoefsmeden „geleidelijk aan opgesoupeerd” worden!

Men moge dit nu nog steeds voorbij gaan met de aanduiding van „voor het Rijk een groote besparing ze aldus nog te kunnen benutten”, voor de hoefsmeden was dit experiment allerminst een besparing! Integendeel!

Noot 2. — De schrijver zegt hier dingen, die ik niet gaarne voor mijn verantwoording zou willen nemen.

De zaak is n.l. zoo. De voor mobilisatiegebruik afgekeurde machinale hoefijzers (oorlogsproduct ten tijde van de mobilisatiejaren) zijn gesorteerd in onbruikbare ijzers en in ijzers die door bewerking bruikbaar te maken zijn. De eerste zijn opgeruimd en de 2e categorie is geleidelijk aan bij gedeelten verstrekt aan de onderdeelen van het veldleger. Deze ijzers zijn gesorteerd door de beste vaklui onder de militaire hoefsmeden, zoodat het „bruikbaar maken ervan” aan geen twijfel onderhevig behoeft te zijn en hiermede is vanzelf al weerlegd, dat **mits** deze ijzers **goed** vermaakt zijn, **elk nadeel door het gebruiken is uitgesloten**. Wat het meerdere werk betreft en een eventueel meerder verbruik aan kolen, dat valt niet te ontkennen, doch alle overdrijving schaadt en waar het eerste geen bezwaar ondervindt en hierdoor geen stagnatie van den dienst wordt veroorzaakt, zoo is het 2e te gering gebleken (hetgeen n.l. door proeven aan de Hoefsmidschool genomen is uitgemaakt, om eventueel een uitkeering als schadeloosstelling hiervoor te wettigen).

Het is voor de militaire hoefsmeden steeds een raadsel gebleven, waarom het legerbestuur dergelijke hoefijzers heeft kunnen aanschaffen en men de hoefsmeden voor hun goede geld, dergelijke onbruikbare materialen kon verkoopen, met de verplichting die te verbruiken.³⁾

Door het bepaalde in het 2e wijzigingsblad op het V.Hb. dato 28 Januari 1936 bleef het percentage te verbruiken machinale hoefijzers, tot nu toe nog altijd op 50% gehandhaafd (voor de marechaussee-paarden op slechts 10%) en daarbij is tevens de verplichting tot het verbruiken van de berucht geworden Hippos-ijzers komen te vervallen, waardoor het scheen dat voor de militaire hoefsmeden aan die ellende een einde was gekomen. Doch nu 3 jaren later worden nog steeds Hippos-ijzers verstrekt uit de rijksmagazijnen, zoodat we nog steeds van het gebruik der Helpman-ijzers gespeend zijn gebleven. Hopelijk zal men de nog te Delft voorradige Hippos-ijzers eindelijk nog als oud-roest van de hand doen.⁴⁾

Met de scherpe kalkoenen is inderdaad eenzelfde lijdensweg afgelegd moeten worden. Hoeveel kapitaal is er al verslonden met de keuring, herkeuring, vervorming en verbetering dier kalkoenen. Om ten slotte toch nog altijd minder deugdelijke kalkoenen te moeten verwerken!⁵⁾

In plaats van de aanschaffing en het verbruik van dergelijke materialen nu nog steeds te vergoelijken met een beroep op „een besparing voor het Rijk”, ware het naar onze meening meer in het belang van een alleszins goede ver-

---

Noot 3. — Dit raadsel moet aldus worden opgelost, dat men in den mobilisatietijd op alle eventualiteiten moest voorbereid zijn en waar men geen kust en keur had om uit te zoeken en aan te schaffen wat men meende noodig te hebben en evenmin tijd en gelegenheid had om eigen fabrieken te stichten voor den aanmaak van hoefijzers, men zich wel moest tevredenstellen met hetgeen men krijgen kon en zodoende zijn ook bij de aankopen van hoefbeslaangelegenheden wel partijen voorgekomen van hoefijzers en van schroefkalkoenen, die minder deugdelijk waren en die men in normale tijden zeer zeker zou hebben afgekeurd. Beter een half ei dan een leege dop is een spreekwoord dat, in zulke tijden toegepast, later vrij van critiek moet blijven.

Noot 4. — Wat het gebruiken van machinale ijzers bij de marechaussee paarden betreft, zoo heeft men er altijd rekening mede gehouden, dat de hoefsmeden bij dit wapen vaak onder andere omstandigheden (b.v. koudbeslag) als hunne collega's bij het veldlegerwerken en dus zeer terecht is ook een verminderd percentage van machinale ijzers voor deze paarden vastgesteld.

Steller is verder wel wat zeer éézijdig in zijn beschouwingen en ziet m.i. over het hoofd, dat hij deel uitmaakt van een groot gezin n.l. als ambtenaar van het groote huisgezin „het Leger” en evenmin als in een goede huishouding nog bruikbare voorwerpen worden weggegooid en men aanleert om op „de kleintjes” te passen, zoo moet men ook als lid van het groote Legergezin het eerder op prijsstellen, wanneer er zuinig te werk wordt gegaan, daar toch tenslotte alle meerdere uitgaven weer neerkomen op verhoogde belastingen.

Noot 5. — Ook hier overijlt schrijver zich en slaat bovendien de plank mis. Ik kan hem geruststellen dat de kosten, die vallen op het vermaken van de kalkoenen, minder bedragen dan de aankoop van nieuwe zou vorderen. Deze berekening is voorafgegaan aan de uitvoering, want ook hier heeft n.l. eerst een schifting plaats gevonden en zijn de kalkoenen die voor vermaking in aanmerking kwamen, eerst uitgezocht. De bewering, dat de vermaakte kalkoenen minder deugdelijk zouden zijn, is voor rekening van den schrijver doch is m.i. niet te rijmen met de degelijke vakcontrôle, die op de vermaakte kalkoenen wordt uitgeoefend.

zorging van het hoefbeslag der legerpaarden geweest, als men deze minderwaardige materialen reeds lang geleden — zij het dan ook met geldelijk nadeel — buiten het leger van de hand had gedaan.

Niet alle burger- en militaire hoefsmeden zijn in staat om de in een of andere vreemde taal gestelde uitdrukkingen, in goed Nederlandsch om te zetten, waarom wij een aanduiding als die nopens het „maarschals-hoogtepunt”,⁶⁾ liever in onze eigen taal willen lezen. Omdat „De Hoefsmid” immers in hoofdzaak bestemd is voor eenvoudige beoefenaren van het hoefsmidvak, meen ik goed te doen, uitsluitend onze mooie moedertaal voor dit blad aan te bevelen.

Dat de militaire hoefsmid na twee jaren dienst in zijn betrekking, den rang van wachtmeester en daarmee „helaas” zijn hoogsten rang bereikt, is zoo deprimeerend en geestdoodend, dat een nadere beschouwing omtrent die promotiekansen gevoeglijk in deze redactioneele mededeelingen had kunnen worden omschreven, waarbij dan uiteraard ook de steun en de medewerking daartoe (dan wel het gemis daaraan) van de zijde der militaire chefs, ook daarbij aan een bespreking zou moeten worden onderworpen.⁷⁾

Nu dit achterwege is gebleven, stel ik mij voor, daaromtrent binnenkort — met toestemming der redactie — in dit blad mijn zienswijze kenbaar te maken.⁸⁾

Hoogachtend,

Amsterdam, 30 December 1938.

C. Mook.

Wachtmeester-hoefsmid b. d. Kon. Marechaussee.

Noot 6. — Het gebruikte vreemde woord „baton de maréchal”, beteekent maarschalkstaf en is het symbool van den hoogsten militairen rang in Frankrijk. Het spijt mij met het uit de pen slippen van dit woord gegriefd te hebben, doch ik meende wel dat dit een van de zooveel geëikte vreemde termen betrof, die als het ware in onze eigen taal burgerrecht hebben verkregen en min of meer gemeengoed zijn geworden. Bovendien waar tegenwoordig zoo veel buitenslands gereisd wordt, ook onder de kringen van de lezers van dit blad, mag men haast wel aannemen, dat een dergelijk gevleugeld woord begrepen wordt en wordt onze eigen taal daar ook geen onrecht mede aangedaan.

Noot 7. — Niemand zal meer dan ikzelf betreuren, dat de doorsnee militaire hoefsmid zijn maarschalksstaf als wachtmeester haalt. Waar echter de besprekingen omtrent dit probleem met militaire instanties steeds van vertrouwelijk aard zijn geweest, mag niet verwacht worden dat een beschouwing hiervan in een periodiek (tijdschrift) door mij gegeven zal worden. Ook al zou ik dit echter kunnen doen zonder ambtelijke reserve te behoeven toe te passen, dan nog zou het de zaak zelve geen duim nader brengen en moet men zich in deze rechtstreeks in verbinding stellen met die autoriteiten die hierin te beslissen hebben.

Noot 8. — Ingezonden stukken zullen gaarne geplaatst worden en gastvrijheid wordt in deze in ruimen zin aangeboden, mits het aangeboden artikel naar de beoordeeling van den verantwoordelijken redacteur ter zake is en niet kwetsend voor eenige partij.

G. H.

■ „De Hoefsmid” hèt vakblad voor Hoefsmeden ■

COUPEEREN

Audiatur et altera pars.

Hooggeachte Redactie.

Het mag zeker verblijdend heeten, dat een grove dierenmishandeling, welke thans blijkbaar in het middelpunt aller belangstelling staat, ook in „De Hoefsmid" der aandacht waardig wordt gekeurd. In het orgaan toch, van hen, die zich in den regel — hoewel misschien dan onbewust, en zeer zeker nooit met de bedoeling opzettelijk pijn en letsel te veroorzaken, en zich zoodoende willens en wetens schuldig, resp. strafbaar te maken aan overtreding der bepalingen, wettelijk vastgelegd in art. 254 W. v. S. — bloot stellen aan vervolging wegens dierenmishandeling.

De hoefsmid heeft immers in zijn vak geenerlei belang bij dat coupeeren, doch doet het in opdracht van z'n klant, die z'n paard geen langstaart wensch te laten blijven.

De reden voor deze verminking doet er absoluut niet toe in het verband, waarin ik de zaak hier nader wensch te behandelen.

Wel zou ik ook hier in de smederij willen wijzen op het onzinnige beweren, dat het vooral en met name de veroorzaakte pijn zoude zijn, welke in elke procedure schering en inslag is, waarover getuigd wordt, dat die van geen belang is, en dus nimmer aanleiding zou mogen worden om art. 254 in werking te willen stellen.

Volkomen juist gezien, dat die pijn primo nog nooit **opzettelijk** is veroorzaakt, en dus uit dezen hoofde alleen reeds van strafbaar geen sprake zou kunnen zijn, doch dat er nu tevens dus van dierenmishandeling evenmin sprake zou zijn, gaat niet alleen te ver, doch raakt tevens kant nog wal, hetgeen al bijzonder duidelijk moet zijn voor een ieder, die zich het letsel realiseert, levenslang en onherstelbaar toegebracht aan het mishandelde dier, dat zich beroofd ziet van het eenig afdoende middel om zich de vliegen van het lijf te houden.

Op dit kardinale punt wordt alleen de aandacht van den Rechter gevestigd door de in werkelijkheid deskundige paardenkenners, die uit ervaring bekend zijn met de gevolgen van het gemis van den staart voor het paard, dat zich gemarteld weet bij elke gelegenheid, dat het ten prooi is aan die vliegenplaag, waartegen dan zonder staart niets aan te vangen is.

Het mag als een even treurig als tevens veeg teeken worden beschouwd, dat dierenartsen zich niet ontzien — schamen bedoel ik — telkens, en meermalen bewust, dus meineedig, voor den Rechter te verklaren, niet de waarheid, alleen de waarheid en de volle waarheid, doch slechts dat gedeelte er van, waar dan ten rechte getuigd wordt, dat de pijn zoo erg niet is, en hetgeen dan voor den Rechter bewijs wordt voor het alsnog geoorloofde der handeling. Dat geoorloofd wordt dan in den regel nog bijzonder onderstreept met te wijzen op het handelsbelang, de commercieele voordeelen, verbonden aan het gecoupeerde handelobject. Er zijn echter reeds Officieren van Justitie geweest, die zich hiermede geen zand in de oogen lieten strooien, doch een veroordeelend vonnis eischten, hoewel daarbij in den regel te veel de z.g. pijn i. p. v. het letsel latende gelden.

... ja, — maar

„De Overwinnaar”

is een veel betere **hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

Het is voor mij onbegrijpelijk, dat die hier door mij geïncrimineerde dierenartsen nog steeds door kunnen gaan met hunne m.i. misdadige adviezen, niettegenstaande in hoogste instantie iemand als Prof. Dr. Wester en met Z.H.Gel. meerdere dierenartsen, tevens paardenkenners als b.v. Folmer en Sigling — ik noem deze reeds meer dan eens als getuige-deskundige, en nu tevens als deskundig getuige (en daar is onderscheid tusschen!), aan het woord geweest zijnde experts, die geen rekening hielden met geldelijk belang der personen, doch wel — en daar ging het om in het geding! — met het persoonlijk belang der dieren.

Het is niet alleen te hopen, doch zelfs in het volste vertrouwen te verwachten, dat „De Hoefsmid” eerlang niet slechts de procedures, al dan niet met vrij sprekend of veroordeelend vonnis, zal publiceeren, doch tevens plaats zal verleen en aan bijdragen, waarin wordt gewezen op de schande van dat coupeeren, waartegen in hoogste instantie de Faculteit der Veeartsenijkunde aan de Rijks-Universiteit te Utrecht haar veto deed hooren, en waarmede vooraanstaande dierenartsen eveneens hunne volle adhaesie hebben betuigd.

Nooit was de hoefsmid de schuldige aan het misdrijf — steeds was dat de eigenaar — de eerste was hoogstens medeplichtige, en tevens slachtoffer eener concurrentie, welke hetgeen de een mocht weigeren, automatisch in geldelijke belangensfeer wel zou hebben doen uitvoeren door een buurman.

Zoetermeer, Dec. '38. □

Onderschrift

Met de meeste instemming verleen wij plaatsruimte voor bovenstaand artikel, dat getuigt van een zeer goeden kijk op de zaak en de spijker recht op den kop slaat. Het zij te wenschen, dat meerdere bladen dit stuk zullen willen overnemen, opdat het wellicht ook onder de oogen van die juristen zal komen, die in dergelijke processen moeten recht spreken en die zich blijkbaar vaak nog eenzijdig oriëntee ren. Het is ook mij altijd een raadsel geweest hoe men zoo kortzichtig kan zijn om de pijn die het coupeeren ongetwijfeld veroorzaakt, primair te stellen en het levenslange nadeel van het

missen van den staart in tweede instantie te behandelen. Is het geen kortzichtigheid, dan is het moedwillige verdraaiing en dus bewust tekort doen aan de waarheid, hetgeen men toch niet zou mogen verwachten van de categorie van personen, die bij deze processen als getuigen en deskundigen worden gehoord. Al was de geheele operatie volkomen pijnloos, dan zou dit nog geenerlei invloed mogen hebben op dit voor het geheele verdere leven verminken van het paard.

Hoe of men echter beweren kan dat de operatie en de gevolgen ervan pijnloos of nagenoeg pijnloos zijn, is mij tevens duister, want al moge het afbinden vóór de operatie, dat op zichzelf al zeer pijnlijk zal zijn, een verdooving van het verdere staartgedeelte bewerkstelligen, dan zal toch niemand kunnen beweren, dat na het wegnemen van de ligatuur, het verdere genezingsproces van den geamputeerden staart voor het slachtoffer een aangename tijd zal zijn. Dit alles zinkt echter in het niet bij het kwaad dat voor goed gedaan is en daarom plaatsen wij zoo gaarne het „hoor de andere partij" van den geachten inzender.

R e d.

ONZE HEERENSTALLEN

De tijd ligt nog maar een paar 10-tallen jaren achter ons dat er zoowel in de steden als op de dorpen meerdere particulieren waren, die er een equipage op nahielden. Met de opkomst der auto's zijn de rijtuigen evenwel als sneeuw voor de zon verdwenen. Niet alleen van particulieren, doch ook die uit stalhouderijen.

Tot voor enkele jaren waren er in de groote steden nog juist zooveel particuliere equipages overgebleven dat men bij een trouwpartij in deftige kringen het buiten huurrijtuigen kon stellen. Maar dat gaat nu ook al niet meer. Er kan geen voldoende aantal eigenrijtuigen van kennissen meer gerequireerd worden.

Dit wat betreft de tuigpaarden. Met de rijpaarden staat het anders, — veel beter. De lust tot paardrijden is behouden gebleven. Hier en daar zelfs belangrijk toegenomen. Niettemin is er van de eigen rijpaard-stallen in de steden ook weinig overgebleven. De stalling en verzorging wordt nu meer aan de maneges opgedragen. Op buitenplaatsen bij de steden en in enkele gemeenten met goed gesitueerde inwoners treft men nog wel het voorrecht in een z.g.n. eigen-stal te belanden. Ze zijn er dus nog en daaronder zelfs extra verzorgde; modern ingericht en bevolkt met in buiten- of binnenland uitgezocht materiaal.

Wij hadden kort geleden het genoegen te mogen zien de paarden, de stallen, de manege, kortom het geheele complex luxe-gebouwen van den heer B. Bakker te Ridderkerk, en er te mogen hooren de groote ambitie en liefde welke deze familie voor het paard koestert. Inzonderheid voor het zadelpaard, want tuigpaarden kan men ook daar op de drukke wegen niet meer met plezier houden. Alsmede voor de Shetlandsche pony's, waarvan er al sedert jaren een kleine collectie op de buitenplaats verblijft.

De heer B. Bakker Jr. heeft wijlen zijn vader, den heer B. Bakker Sr., opgevolgd als directeur van groote caoutchouc- en gutta perchafabrieken en het

is hem zeer ter harte gegaan dat de 8 dienstdoende paarden aan de fabriek het veld hebben moeten ruimen voor de vrachtauto's. Vóór genoemde opvolging heeft er bij den heer Bakker Jr. als groot paardenliefhebber zelfs neiging bestaan zich aan den paardenhandel te wijden, maar zulks ging nu eenmaal uit een oogpunt van familie-bezit der bedrijven niet. 't Spreekt intusschen wel vanzelf dat het onder de gegeven omstandigheden zonder paarden om en bij villa en in de weiden niet kon. Het paard moest en zou er een rol blijven spelen, zij het dan van een ander type, het specifiek rijpaard. Een nieuw stalgebouw werd luxueus ingericht met boxen en stands, zadelkamer, fourage ruimte, enz., alles van de nieuwste snufjes voorzien. In de middengang van dezen stal zegt U een spreuk:

„Hoe meer ik menschen kennen leer,
Hoe meer ik steeds het paard waardeer”.

Achter dit stalgebouw is een hechte manege verrezen, waarvan het rijvak 30 X 15 M. groot is. Naast deze rijsschool is er op de weilanden een 400 M. lange rijbaan uitgezet. Men kan dus steeds naar believen buiten of binnen de rijlust botvieren.

Aan de eene lange zijde der manege bevinden zich de boxen voor de Shetlandsche pony's alsmede een quarantaine-stal. De wanden dezer boxen zijn zoo geconstrueerd dat ze gemakkelijk zijn uit te leggen, waardoor de gang wordt afgesloten en elke box correspondeert dan via een buitendeur met de buitenlucht, — met de weide.

Wat het buiten rijden betreft is men in Ridderkerk ook wel op eigen terrein aangewezen, want geschikte ruiterswegen of paden zijn er niet. Het genot van het rijden op buitenwegen of in de bosschen wordt 's zomers in het Geldersche gezocht. De familie Bakker bezit in Vierhouten een mooi landhuis met stallen, verblijft er 's zomers eenige weken en laat intieme kennissen daar dikwijls mede profiteeren van het maken van gezelschapsritten. De heer Bakker wordt in het uitvoeren zijner plannen steeds krachtig gesteund door zijn echtgenoot, Mevrouw Bakker—Drenthen, die een even enthousiaste amazone is als Z.Ed. ruiter.

Benevens de collectie Shetlandsche pony's en het vrij hoog in het bloed staande rijpaard voor Mevrouw, welk paard thans in de ontwikkelingsperiode van springpaard verkeert, een 3-tal Arabieren. Namelijk: de in 1931 geboren vos-bles hengst Shimrakh Sherif, die in 1935 door den heer Berlagen geïmporteerd en daarna van dezen gekocht is; de lichtbruine 3½ jarige Alsita (v. Algol m. Sita) werd vorig jaar op 3-jarigen leeftijd aangekocht op de London-show. Ze is in Juni 1937 gedekt door Rittal en zeer waarschijnlijk drachtig, terwijl de derde Arabier is de in Juni 1937 geboren schimmelmerrie Roxelana v. Joseph en Roxana. Roxelana is een juweeltje en door bevriende relatie, t.w. den heer Hoyer, voorz. van de N. A. Club te Den Haag, als veulen bemachtigd op één der bekendste Engelsche fokkerijen. Van Engelsche zijde is dit jaar belangstelling getoond hoe dit intelligente diertje het maakte. Gelukkig uitstekend. Ze demonstreerde in de weide uiterst gemakkelijke en soepele gangen.

De Arabieren zijn overgeschreven in het Nederlandsch Arabieren Stamboek,

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

respectievelijk ook bij de Koninklijke Nederl. Harddr.- en Renvereniging. De heer Bakker heeft Shimrakh Shëriff tot rijpaard en de capaciteiten als rijdier komen vooral op de langere trajecten in Gelderland op gunstige wijze tot uiting. Op korte afstanden speelt het temperament wel een rol. Wij generaliseeren hier nu niet, maar hebben het thans over het individueele geval van den heer Bakker en wij kregen van dezen den indruk dat diens illusies voor de toekomst iets meer uitgaan naar een wat zwaarder paard dat met kruising van den Arabier zou kunnen worden verkregen.

De heer Bakker is lid van de Nederl. Arabierenclub, maakt als zoodanig de vergaderingen trouw mee en bezoekt vrij regelmatig de betreffende shows in Engeland. Hij is voorts bewonderaar en bevorderaar van de landelijke ruitersport en heeft daarvan blijk gegeven bij de oprichting en instandhouding van landelijke rijverenigingen in den omtrek. Met zijn kleine zwarte dressuurpony luistert hij dikwijls geheel belangeloos feestjes op en oogst daarmee veel succes.

Aan den stal fungeert thans als pikeur-rijknecht G. Westerveld, voorheen verbonden aan den springstal van den heer Gescher en die heeft in korten tijd reeds weten te bereiken dat de liefhebberij in het totaal-paardengebeuren bij eigenaar en eigenaresse opnieuw in stijgende richting gaat. Hij heeft alles tip-top in orde!

Een bezoek aan de stallen loont de moeite en een gesprek met de familie Bakker over paarden valt moeilijk af te breken. Er hebben reeds velen, waaronder ook vooraanstaande buitenlanders uit paardensportkringen, gastvrijheid genoten, hetgeen ons bleek uit de handteekeningen in het daarvoor aangelegde album. Wij gunnen nog velen een zoodanig voorrecht.

B.

UW ADVERTENTIE IN DIT BLAD ZOU U VOORDEEL BEZORGD HEBBEN!

CONCOURS-IJZERS

Op 16 December j.l. woonden wij te 's-Gravenhage eene vergadering bij, waarin is opgericht een Vereeniging tot bevordering der Tuigpaardensport in Nederland.

Bij de rondvraag bracht de heer Abr. van Hoboken (gedelegeerd commissaris van het Centraal Comité voor de concoursen hippique in Nederland) onder meer ter sprake of te zware concours-ijzers niet verboden dienden te worden. Ze zijn nadeelig voor de betreffende dieren en ze voeren de actie kunstmatig, alzoo bedriegelijk voor eventueele koopers, op.

Een tweetal op de vergadering aanwezige eigenaars van groote concours-stallen meenden een voorschrift in dezen te moeten ontraden. Zij wezen er op, dat een te zwaar beslag zich zelf wreekt, terwijl het bovendien zeer moeilijk is om te zware ijzers tegen te gaan. Want in de plaats van te dikke en daardoor in het oogvallende ijzers, zullen sommige eigenaren dan hun toevlucht zoeken in ijzers van wel normale dikte doch in dubbele breedte, waardoor toch een hoog gewicht wordt bereikt.

Een fokker-eigenaar stelde nog voor om allen voor te schrijven dat in de nummers voor fokpaarden slechts beslag van normale afmetingen mag worden aangewend, doch dit voorstel werd ook niet ondersteund.

Men kan dus wel aannemen, dat er dit jaar op de concoursen hippique geen bepalingen inzake het beslag in de programma's zullen verschijnen. Natuurlijk zullen de jury's bevoegd blijven al of niet met kunstmatig aangewende middelen bij de klasseering rekening te houden.

B.

75-JARIG JUBILEUM

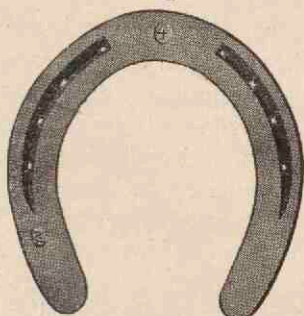
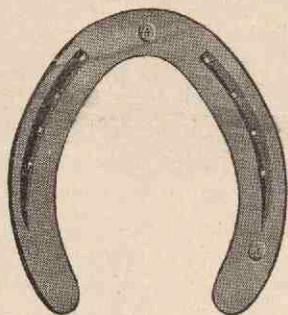
10 Januari 1939 bestond de smederij van den heer P. Wissekerke te Anna Paulowna 75 jaren. Als een bijzonderheid geldt, dat deze zaak al die jaren door genoemde familie werd gedreven. Door den grootvader opgericht, werd het bedrijf door den zoon voortgezet, om thans door den kleinzoon te worden geleid. De tweede eigenaar heeft deze 75 jaren alle mogen meemaken en heeft ook heden nog de volle belangstelling voor datgene, wat het smidsvak betreft.

MEER AANDACHT VOOR HET HOEFBESLAG IN LEIDENDE FOKKERSKRINGEN

Op de 3 Januari j.l. te Groningen gehouden vergadering van de Afd. Groningen van het Stamboek voor het Nederlandsche Trekpaard, is ook het hoefbeslag ter sprake gebracht. Er werd op gewezen, dat daaraan in vele streken nogal wat haperde. Vanwege het Stamboekbestuur werd aangevoerd dat het hoefbeslag op de premiekeuringen een zaak betrof, welke de Provinciale Regelingscommissies voor de paardenfokkerij aangaat. Intusschen deed een der organisatoren van de tentoonstelling, welke dezen zomer te Apingedam zal worden gehouden, de mededeeling dat bij de daar te houden paardenkeuring een hoefbeslag-jury zal fungeeren.

Voor goed hoefbeslag gebruike men uitsluitend

Z.V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek Stoppeldijk N.V.

Telefoon no. 3

De heer R. A. M(aarsingh) geeft in no. 1 van „Het Paard” een uitvoerig jaar-overzicht en merkt daarin o.m. op:

„... . Alvorens af te stappen van de rubriek „fokkerij”, meenen we nog de aandacht te moeten vestigen op de verhoogde belangstelling, welke in het afgelopen jaar aan het hoefbeslag is geschonken. Er ging bijna geen keuring voorbij of men zag een deskundige hoefbeslagjury in actie. Eveneens heeft de vraag of het coupeeren van paarden bestaansrecht moet houden vele pennen in beweging gebracht. Mede wegens de ongelijke uitspraken der rechterlijke macht is te dezen opzichte nog verdeeldheid of onzekerheid blijven heerschen, hetgeen in 1939 wellicht een ontkenning zal vinden. Ten aanzien waarvan het oordeel der meest belanghebbenden zeker niet het lichtst mag worden gewogen.”

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel
bezorgd hebben

MEDEDEELINGEN

VOOR HET BIJWONEN VAN DE
ALGEMEENE VERGADERING
VAN DE VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN
PRACTISCH HOEFBESLAG
OP ZATERDAG 4 FEBRUARI 1939
DES VOORMIDDAGS TE 10.30 UUR IN HOTEL NOORD-
BRABANT, VREDENBURG, UTRECHT

AGENDA:

1. 10.30 uur opening.
2. Vaststelling der notulen.
3. Behandeling ingekomen stukken.
4. Jaarverslag.
5. Bestuursverkiezing (aftredend de Heeren H. J. Breukink en A. J. Salieman).
6. Rekening en verantwoording van den Penningmeester.
7. Aanwijzing Rekening-Commissie voor het volgend boekjaar.
8. Rondvraag.

PAUZE

9. a. Gedurende de pauze, uitbetaling der reiskosten.
b. Gemeenschappelijke Lunch (aangeboden door de vereeniging).
c. Daarna vertrek per autobus naar de veeartsenijkundige faculteit.
10. Mededeelingen over de demonstratie door Prof. Dr. J. H. Hartmans.
11. Hoefbeslag in verschillende landen door Dr. R. H. J. Gallandat Huet.
12. Slotwoord door den Voorzitter.

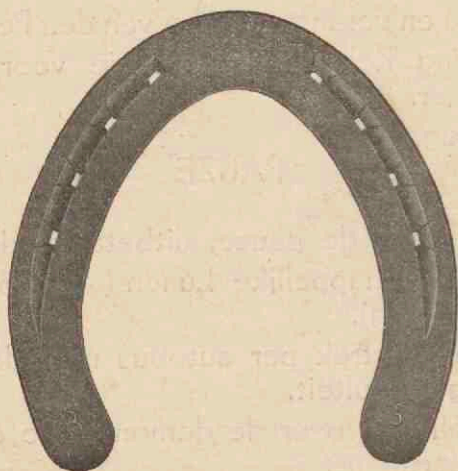
Namens het Bestuur:

F. RITSEMA, voorz.

H. J. BREUKINK, secr.

Adverteert in
„De Hoefsmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-GRAVENHAGE

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave:

De Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage — Giro 14908

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

GESLAAGDEN BIJ HET EINDEXAMEN VAN DEN CURSUS TER OPLEIDING VAN ONDERWIJZER IN PRACTISCH HOEFBESLAG, FEBRUARI 1939

Van l.n.r. bovenste rij: F. Wilshut te Rotterdam, A. Palfenier te Hilversum, W. M. v. d. Hulsbeek te Wanroy, D. v. Campen te Neede.

Van l.n.r. onderste rij: G. J. Haank te Slangenburg, H. G. Tijdink te Borculo, G. K. Koeslag te Lochem, H. J. J. Klein Molekamp te Vaassen.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

24 FEB. 1939

UTRECHT

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG

Notulen van de
Verslag Algemeene Vergadering van de Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag, gehouden op 4 Februari 1939 in Hotel „Noord-Brabant, Vreeburg te Utrecht.

Aanwezig 42 leden, tevens de heer W. v. d. Kraan, lid van het hoofdbestuur van de B.S.P.V. in Nederland. De voorzitter, de heer Ritsema, opent de vergadering om 10.30 u. en heet allen hartelijk welkom, in het bijzonder de heer W. v. d. Kraan als lid van het hoofdbestuur van de B. S. P. V. De voorzitter schetst den tijd van vroeger en den tegenwoordigen tijd voor wat betreft het hoefbeslag in den lande. Was vroeger het hoefbeslag een groote bron van inkomsten, door de autotractie is dit alles geheel anders geworden. Groote hoefsmederijen in de steden zijn thans op enkele na verdwenen. Door de mindere paardentractie is vanzelfsprekend ook de handel in paarden veel minder geworden. doch dit neemt niet weg, dat er op het platteland vooral, steeds nog paarden zullen worden gehouden en er dus voor den hoefsmid steeds werk zal blijven, al is dat dan ook in mindere mate dan voorheen. De Landelijke Rijvereeningen, welke de laatste jaren zijn opgericht, hebben de paardensport weer wat nieuw leven ingeblazen en ook worden op verschillende concoursen hippique keuringen op hoefbeslag, door deze vereeningen in samenwerking met de Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag, gehouden. Het Nederl. Trekpaarden Stamboek heeft hieraan den eersten stoot gegeven, door reeds voor 4 jaren terug het beslag der paarden tijdens de nationale trekpaarden tentoonstelling, welke om de 2 jaren te 's-Hertogenbosch gehouden wordt, te laten keuren. Ook dit gebeurt in samenwerking met onze Vereeniging. Het gevolg hiervan is dat de eigenaren meer aandacht aan de voeten en het beslag der paarden schenken en er meer samenwerking ontstaat tusschen eigenaar en hoefsmid. Resultaat: paarden met betere voeten. Wij hopen dat 1939 voor ons zal brengen wat wij ervan verwachten, voorspoed in zaken en gezondheid in gezin.

De Notulen der vorige algemeene vergadering worden met een enkele opmerking van den heer v. d. Boer, welke door den heer Vossers wordt beantwoord, goedgekeurd met dank aan den secretaris voor het uitvoerig verslag. Ingekomen is een schrijven van N.V. Accountantskantoor Nationaal Bureau voor Adviezen, Directie Siebesma en Hilverda te Leeuwarden, met het verzoek de aanwezigen te wijzen op de opleiding welke door hen schriftelijk gegeven wordt ter verkrijging van het Middenstands Diploma, hetwelk door den voorzitter wordt toegelicht.

De heer Vossers vraagt daarna het woord. Spreker memoreert dat onze voorzitter, de heer Ritsema, dit jaar tevens is benoemd tot voorzitter van den Bond van Smedenpatroons in Nederland en wenscht hiermede den heer Ritsema en onze vereeniging geluk en hoopt, dat het hem gegeven moge zijn deze functie nog jaren te mogen bekleeden.

De heer Ritsema dankt den heer Vossers voor deze felicitatie en meldt nog om welke redenen hij op onze laatste bestuursvergadering niet aanwezig kon zijn, namelijk door de huldiging hem bewezen te Groningen, ter ge-

legenheid van zijn 25-jarig hoofdbestuurslidmaatschap en zijn zilveren jubileum als voorzitter der Groningsche combinatie van smedenpatroons en dankt ons bestuur voor t 'telegram met felicitatie hem dien dag gezonden. Thans krijgt de secretaris het woord tot het uitbrengen van het

JAARVERSLAG 1938

Mijne Heeren,

Het zij mij vergund U een kort resumé te geven over het afgelopen jaar betreffende den gang van zaken van onze vereeniging. Onze vereeniging telt thans 72 leden. Een onzer oudste leden heeft dit jaar voor zijn lidmaatschap bedankt en wel de heer Bongaerts te Maasniel. Als secretaris heb ik nog met den heer Bongaerts gecorrespondeerd om hem op zijn besluit te doen terugkomen, daar ik mij in de zeventien jaren, dat ik lid van onze vereeniging ben, geen vergadering kan voorstellen zonder onzen vriend Bongaerts. Doch wegens gevorderden leeftijd en in hoofdzaak om zijn hardhoorigheid is de heer Bongaerts bij zijn besluit gebleven. Door mij werden 40 circulaires verzonden naar H.H. dierenartsen, leiders van hoefbeslagcursussen en aan hen, die hiermede in direct verband staan. De oogst is ons tegengevallen. Van slechts zeven heeren mochten wij een gunstig antwoord ontvangen, zoodat onze vereeniging behalve 72 leden ook telt 7 leden donateurs; te weten de heeren Prof. Dr. v. d. Plank en de heer Heidema, welke reeds lid-donateur waren, Th. Wismans te Cuyck, P. v. Schayk te Breda, J. Nip te Meppel, M. F. Plankeel te 's-Hertogenbosch, A. Hyink te Lochem, B. Crezée te Rotterdam, H. J. Vrieling te Emmen.

Wij willen hopen dat genoemde heeren steeds onze vergaderingen zullen bezoeken en door wisseling van gedachten kan het niet anders of zulks zal voor beide partijen leerzaam zijn. Ook wil ik tevens de practische onderwijzers, welke hoefbeslagcursussen geven, er nog eens op wijzen: spreek er nog eens met den leider van uw cursus over en tracht hem als lid-donateur voor onze vereeniging te winnen. Hoe meer contact met elkander hoe beter. Ook dit jaar zijn er op verschillende plaatsen hoefbeslagkeuringen gehouden ter gelegenheid van tentoonstellingen en concoursen hippique. Bij ons bestuur kwam alleen van de federatie van Landelijke Rijvereeningen een verzoek binnen om Jury-leden aan te wijzen voor de hoefbeslagkeuringen op de concoursen te Ommen, Dordrecht en Ruurlo. Hiervoor werden aangewezen de heeren Bolder te Utrecht, Breukink te Lochem, Hagen te Steenwijk, Huitink te Ruurlo en Vossers te Utrecht.

In de verslagen in „De Hoefsmid" heeft men de resultaten hiervan kunnen nagaan en is het opgefallen dat zoo weinig smeden hiervoor belangstelling toonen, hetgeen erg jammer is. Niemand weet het alleen en ook is niemand te oud om nog wat te leeren. Wanneer men de vakbladen op paardengebied naleest als „Het Paard", „De Veldbode", „de Boerderij" enz., wordt hierin dikwijls het hoefbeslag aangeroerd; een bewijs dat ook lang niet alle paardenhouders over het beslag hunner paarden tevreden zijn. Het bezit van een diploma voor hoefbeslag heeft alleen dan waarde, wanneer men tracht zijn werk zoo goed mogelijk te verrichten en er van te maken

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

wat ervan te maken is. De liefde voor het vak en voor het paard moet sterker worden en niet verslappen. Stilstaan is achteruit gaan. Over de prijzen van het hoefbeslag hoort men den laatsten tijd niets meer. Goed werk willen de meeste paardenhouders ook wel redelijk betalen en dat behoort ook. Dus goed werk en de prijs ook goed, dat moet het parool zijn. Door het bestuur werd slechts éénmaal vergaderd, zoodat wij de onkosten dit jaar zoo laag mogelijk hebben gehouden.

Onze voorzitter, de heer Ritsema vierde 10 December laatstleden zijn zilveren jubileum als hoofdbestuur lid van den B. S. P. V., tevens het zilveren jubileum als voorzitter der Groningsche Smeden-Combinatie, waarmede ik hem zeker namens U allen geluk mag wenschen. Wanneer wij twee jaar verder zijn, dus in 1941, zal hij naar wij hopen, ook als Voorzitter onzer vereeniging zijn zilveren jubileum herdenken.

Onze penningmeester, de heer Huitink, was erg tevreden wat betreft het innen der contributie's over 1938. Wij willen hopen dat zulks in 1939 weer zoo goed mag gaan. Dan twijfelen wij niet of over 2 jaar zullen wij het 25-jarig bestaan onzer vereeniging luisterrijk kunnen vieren. Ik dank U voor Uw aandacht.

De voorzitter dankt den secretaris, den heer Breukink voor zijn keurig en omvangrijk verslag.

Thans volgt bestuursverkiezing. Aftredend de heeren Breukink en Schieman. Uitgebrachte stemmen 38. Uitslag Breukink 34 stemmen, Schieman 34 stemmen, Adriaanse, Scholten en Sul elk 1 stem, zoodat de afgetreden met groote meerderheid zijn herkozen.

De voorzitter vraagt den herbenoemden, of zij hun functie weer willen aanvaarden. De heeren danken de vergadering voor het in hen gestelde vertrouwen en nemen hunne benoeming gaarne weer aan.

Onderwijl is de kascommissie met haar werk gereed en brengt de heer Sul hiervan verslag uit. De kas staat er goed voor en wijst een bedrag van f 214.20 aan, terwijl er nog een reservepotje is van f 72.32. Hierop zijn wij zuinig, zegt de penningmeester, de heer Huitink, om over 2 jaar het 25-jarig bestaan van onze vereeniging te kunnen vieren. De voorzitter dankt de kascommissie de heeren Sul en Koerselma voor de moeite en dankt tevens den heer Huitink voor zijn keurig en accuraat beheer.

Voor de rekencommissie voor het volgend jaar worden aangewezen de heeren Kerckhaert, Luteyn en Vogels.

De voorzitter leest thans uit het Orgaan van Smedenpatroons een stukje, overgenomen uit de Belgische Hoefsmid, hetwelk inhoud een huldiging van den heer Bosmans. De heer Bosmans was de directeur der Belgische Staats-hoefsmidsschool te Brussel, doch heeft thans op 65-jarigen leeftijd deze inrichting met pensioen verlaten, terwijl hij nu nog door het ministerie is aangewezen toezicht te houden op de voorbereidende leergangen in de verschillende provincies.

Besloten wordt den heer Bosmans namens onze vereeniging een huldeblijk aan te bieden. De heer Schieman is als oud leerling der Belgische hoefsmidsschool zeker de eerste, die hiervoor veel voelt. De heer Luteyn, ook oud-leerling dezer school, sluit zich geheel bij de woorden van den heer Schieman aan. De voorzitter deelt mede, dat de heer Bosmans destijds een prachtig boek heeft uitgegeven betreffende het hoefbeslag. De heer Schieman is ervan overtuigd, dat de heer Bosmans een huldeblijk, wat het ook zijn moge, op hoogen prijs zal stellen. Na wat heen en weer gepraat, heeft ieder hierover zijn meening te kennen gegeven en wordt het bestuur gemachtigd hiervoor te zorgen en zal den heer Bosmans een oorkonde worden aangeboden, waarvoor de heeren Huitink en Vossers zorg zullen dragen. Thans zijn wij gekomen tot de rondvraag.

De heer Huisman stelt een vraag omtrent het jubileumfonds, waarop de heer Huitink antwoordt. De heer Homan heeft eens een kijkje genomen op het examen voor het Rijks-diploma en zou het wenschelijk vinden, dat, wanneer er examen wordt afgenomen, er geen onderwijzers met hun leerlingen meekomen. Of beter gezegd, wanneer er van een hoefbeslagcursus leerlingen examen doen, de onderwijzer van die cursus die dagen daar niet aanwezig mag zijn.

De voorzitter geeft als zijn meening te kennen, dat de onderwijzers zelf zoo verstandig moesten zijn om zulks niet te doen. Wanneer zoo'n onderwijzer in de examencommissie zitting heeft, kan het niet anders, doch ook dan was het beter, dat ze die dagen werden vervangen.

De heer Breukink meent dat als men zulks eenmaal gedaan heeft, men het nooit weer doet, men ergert zich soms op een verschrikkelijke manier eraan, hoe ze dan kunnen staan prutsen, terwijl ze vaak op de cursus goed zijn. De heer Schieman heeft dezelfde ervaring en vindt het klein zulks te doen. De heer Vossers zegt dat het examenbezoek voor de onderwijzers vrij is. Zij kunnen niet geweerd worden, de examencommissie vindt 't dikwijls ook niet prettig, doch deze commissie laat zich evenmin beïnvloeden. De voorzitter doet een beroep op de vergadering om het examen niet te bezoeken wanneer men leerlingen bij de candidaten heeft en wij willen dus hopen, dat zij, die dit aangaat, dit in hun oor willen knoopen.

De heer Huitink attendeert dat volgens hem de heeren Meyer uit den Haag, van Meeningen uit Weesp en Lengers uit Baarn thans hun zilveren jubileum zouden kunnen herdenken als onderwijzer in hoefbeslag. Geen der heeren is thans nog lid van onze vereeniging. De heer Sul zou gaarne bij de notulen een ledenlijst ontvangen. De voorzitter zegt zulks toe; er

zal dus voor gezorgd worden. De heer Luteyn vraagt waarom de voorbereidende cursussen in het leven geroepen zijn. Dit wordt niet overal gedaan. De voorzitter geeft hiervan een uiteenzetting. De kandidaten hebben niet meer die vaardigheid van vroeger, toen er dagelijksch ijzers gemaakt werden en men vindt het beter de leerlingen eerst goed het maken van hoefijzers bij te brengen, daar heeft men den geheelen cursus gemak van en men beweert dat deze cursus zich zelf bedruipt, daar de hoefijzers verkocht kunnen worden. De heer Breukink is het daar niet mee eens, hij kan tenminste die ijzers nog niet verkoopen en ook er weinig van gebruiken, daar ze te slecht zijn, ze gaan bijna alle in het oud-ijzer. De heer Vossers zegt: het staat niet in de voorschriften dat er een voorbereidende cursus gegeven moet worden, doch zou het te verkiezen zijn, als het overal gebeurde.

De heer Kerckhaert attendeert nogmaals den leden te laten weten, dat ze niet naar het examen gaan kijken wanneer un leerlingen er zijn en is het er niet mee eens dat er overal voorbereidende cursussen zouden moeten zijn en is er tegen om het verplichtend te stellen. Vele die op een cursus komen, zijn al een flink eind op weg of kunnen soms al goede ijzers maken. De heer Verbugt vindt een voorbereidende cursus beter. De heer Vermeer zegt dat er aan de cursus die hij geeft, verschillende smidsbazen deelnemen, en deze komen vast niet op een voorbereidende cursus. De voorzitter hoort van de examencommissie dikwijls zoowel wat betreft de gewone cursus als van leerlingen van de onderwijzers-cursus die slecht ijzers kunnen smeden; het kan ook bijna niet anders, men doet het niet meer. De voorzitter stelt voor het verplichtend te stellen. De heer Schieman is hier tegen en wil het vrij laten. De heer Adriaanse deelt de meening van den heer Schieman, niet iedereen is hiervoor volgens spreker in de gelegenheid.

De heer Vossers meent de onderwijzers die het noodig achten, kunnen zich in verbinding stellen met de organisatie, waarvan de cursus uitgaat en het dan hiermede overleggen. De heer Vossers (Maastricht) wil na afloop van een voorbereidende cursus een bewijs afgeven dat deze met vrucht is gevolgd en met dit bewijs kunnen ze dan op een hoefbeslagcursus worden toegelaten. De heer Luteyn vraagt: als ik 8 leerlingen op een voorbereidende cursus heb en er komen er later 2 bij die het niet noodig hebben, moeten die er dan bij op? Het beste zal zijn dat ieder in dit geval naar eigen goed-dunken handelt.

De heer Hollander toont een hoefijzer uit de verzameling van een ouden smid, dienstig voor een paard met een verkort been n.l. een beugel is onder het ijzer gelascht.

De heer Nyenhuis doet een vraag: is een balkijzer gewenscht voor een voet met doorlopend kwartierscheur en moet indien dat mogelijk is en de loodlijn vanaf de kroon nog niet geheel aan de verzenen reikt dat korte stukje verzenen nog meedragen op het ijzer? De voorzitter antwoordt dat dit niet noodig is, men mag dat gerust weggappen. Ook andere aanwezigen beweren hetzelfde, doch voor zoo'n voet is beter een ijzer van Starck-Guther. De voorzitter heeft hiermede prachtige resultaten gehad. In 9 maanden was deze scheur totaal verdwenen. Thans zijn wij aan de lunch

toe en sluit de voorzitter het eerste gedeelte van de vergadering met dank voor de aangename besprekingen.

Thans bereikt ons een telefoontje van den heer Falkenhagen te Amsterdam, dat hij door omstandigheden, welke hij niet had kunnen voorzien, verhinderd is de vergadering bij te wonen en wenschte hij ons een prettigen dag. Terwijl wij aan den disch zullen plaatsnemen, komen de nieuw geslaagde onderwijzers binnen. Hun namen zijn als volgt:

D. v. Campen, Rapenburg A 438a, Neede; G. J. Haank, Varsseveldsche weg 79, Doetinchem, W. M. v. d. Hulsbeek, Wanroy (N.-Br.); H. J. J. Klein Molenkamp, Stationsstr., Vaassen; G. H. Koeslag, Nieuwstad, Lochem; A. Palfenier, Elleboogstraat 16, Hilversum; H. G. Tijdink, Steenstr. C 69, Borculo; T. Wilschut, Gordelweg 198d, Rotterdam.

De voorzitter heet hen welkom en vindt het voor de betrokkenen 4 heeren welke niet geslaagd zijn, jammer. Daartegenover echter verheugt het ons, zegt spreker, dat niet als regel allen slagen. Velen voelen het zelfs zoo aan, dat wanneer ze maar op de cursus voor onderwijzers toegelaten zijn, zij om zoo te zeggen het diploma al in hun zak hebben. Zooiets is ook niet goed te keuren.

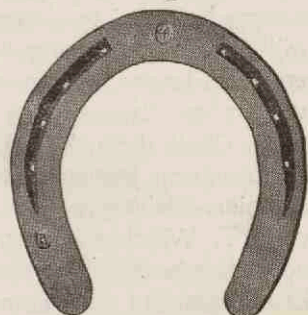
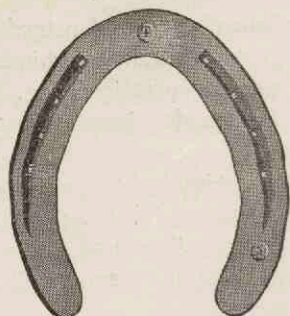
De voorzitter feliciteert de geslaagden en wijst hun er op dat het nu aan hen zelf ligt of zij wat aan hun diploma zullen hebben. Het zijn niet allen koks, die lange messen dragen. Vele dingen zullen zij zich nog eigen moeten maken. Bezoekt zegt spreker, keuringen, tentoonstellingen enz. opdat U van het paard en zijn verrichtingen goed op de hoogte komt. Want zonder dat is het niet denkbaar een goed hoefsmid te zijn. Hij wenschte hun verder toe dat ze vruchten van hun diploma mogen plukken.

Alle geslaagden gaven zich daarna op als lid onzer vereeniging.

Na den inwendigen mensch versterkt te hebben, begeven allen zich per autobus naar de Veeartsenijkundige Hoogeschool aan de Biltstraat, waar Prof. Dr. Hartog het bestuur in zijn Bureau ontvangt, mede in tegenwoordigheid van Dr. Gallandat Huet, terwijl de leden inmiddels worden toegelaten in de College-zaal van Prof. Dr. Hartog. Genoemde Prof. heet de aanwezigen welkom en vraagt namens de examencommissie de medewerking van de onderwijzers het examen voor het Rijks-diploma niet te bezoeken, wanneer hun leerlingen daar examen doen. De voorzitter, de heer Ritsema vertelt in het kort aan Prof. Dr. Hartog, hoe deze aangelegenheid een paar uur geleden op onze vergadering is besproken en denkt dat het wel niet meer zal voorkomen na wat er dezen morgen in onze vergadering al over is uiteengezet. Vervolgens laat Prof. Dr. Hartog ons een groot aantal lantaarnplaatjes zien, terwijl elk plaatje volledig door hem wordt besproken en toegelicht. Dit was bijzonder interessant en ik twijfel niet of allen zullen hier bijzonder van hebben genoten. Hier krijgen wij niet alleen te zien gebreken bij paarden, doch ook bij koeien, een varken, bij een kameel, zelfs bij een olifant van circus Hagenbeck. Verscheuring van een hoefkraakbeen, kniebuilen en gezwellen, tot zelfs met een gewicht van 12 kg. Groepbeen bij een koe, kniebuil bij een paard. Schoftfistels bij een paard met de uiteenzetting erbij hoe hardnekkig deze zijn. Veulens met bijteenen, welke steeds aan den binnenkant van het been voorkomen, terwijl het tot op

Voor goed hoefbeslag gebruike men uitsluitend

Z. V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek Stoppeldijk N.V.

Telefoon no. 3

heden nog niet voorkwam aan den buitenkant; deze kunnen in de meeste gevallen gemakkelijk verwijderd worden. In enkele gevallen meerteeningheid met een gespleten kootbeen, dit is niet te genezen of weg te nemen. Leggers bij paarden, welke gevuld zijn met vocht en weggenomen kunnen worden ontstaan dikwijls door een drukking bij 't liggen op een scherpe tak van 't ijzer of een kalkoeneind, het komt echter ook voor bij onbeslagen paarden. Kanker aan de schaamdeelen van het lichaam, alles duidelijk door Prof. Dr Hartog toegelicht. Borstbuilen bij paarden, dikwijls het gevolg van een drukking van niet goed passende haam of gareel, dikwijls gepaard gaande met infectie, dat alles kan geopereerd worden. Uitzakkingen van verschillende lichaamsdeelen. Champi om bij ruinen na castratie. Oorfistels, etterende fistels, welke men oorcyste noemt. Kiesfistels enz. welke door verwaalde kiezen worden veroorzaakt. Voorkootgallen en hazenhakken, de laatste vooral bij sabelbeenige paarden. Paarden met schaargebitten, welke zelfs een gat in de bovenkaak kunnen veroorzaken en verder verschillende vormen van breuken. Prof. Dr Hartog toonde groote stukken hout, waarbij een knuppel van naar schatting 30 cm lang en 4 cm dik uit de lies van een paard was gehaald, een stuk hout hetwelk uit de bil was gehaald, zelfs een stuk uit de boeg bij een paard, verschillende kleinere stukken uit den mond, tusschen de kiezen. Hoefbeengebreeken, overhoeven, hoefkatrolbeenontsteking met eene verandering aan het straalbeen op de achtervlakte, zelfs kan hierbij de buigpees met het traalbeentje vergroeien. Blaassteenen van paarden en honden werden ons getoond, bij een paard zelfs ter grootte van een kippenei. Ook het castreeren van hanen en kalkoenen werd ons duidelijk gemaakt. Als men dit alles ziet, kan men ook begrijpen, dat een dierenarts ook nog al wat te verwerken krijgt voor hij dierenarts is.

V. L. N.

Vereeniging tot bevordering van de
Landbouwuigpaardfokkerij in Nederland

houdt haar

HENGSTENPREMIEKEURING

te Utrecht, Veemarkt, Croeselaan

op Donderdag 2 Maart 1939

aanvang 9 uur

Op vertoon van bewijs van lidmaatschap 1939 hebben leden vrije toegang. Voor niet-leden is de toegangsprijs f 0.50.

Rubriek I: Hengsten na 15 Mrt. 1938 ingeschreven in S.g.r.t., S.gld.t., N.S.Tg. of G.P.S., voor welke invoerpriemies beschikbaar zijn gesteld in totaal ad f 4290.—, t.w. door de afd. Overijssel f 750.—; afd. Gelderland f 1000.—; afd. Utrecht f 500.—, (Prov. Reg. Comm. bovendien f 250.—); afd. Noord-Holland f 415.—; afd. Zuid-Holland f 625.—; afd. Noord-Brabant f 1000.—; alles maximaal.

Rubriek II: Vierjarige en oudere hengsten, ingeschreven in S.g.r.t., S.gld.t., N.S.Tg. of G.P.S., waarvan afdracht 1938 is voldaan en in rubriek I niet premiewaardig verklaard, voor welke aan premies een maximum bedrag van f 500.— beschikbaar is gesteld.

Tot 24 Februari a.s. te 17 uur gelegenheid tot aangifte te doen bij het secretariaat der V. L. N. te Utrecht, Moreelsepark 1 (49), tel. 16261.

**Gelegenheid
tot verhandelen van fokmateriaal.**

RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID

Het voorjaarsexamen zal gehouden worden in de maanden Maart en April. Schriftelijke aanmelding vóór 15 Maart aan den secretaris der examencommissie,

Dr. R. H. J. Gallandat Huet, v. d. Aastraat 55 te 's-Gravenhage

onder overlegging van een bewijs dat een tweejarige hoefbeslagcursus is gevolgd of vóór 1 Juli 1919 een diploma als hoefsmid is behaald en nauwkeurige opgave van den leeftijd en woonplaats.

Aan de leiders van cursussen wordt beleefd verzocht opgave te willen doen van namen, voornamen, leeftijd en adressen hunner leerlingen, die aan het examen deelnemen en hunne medewerking te willen verleenen, dat voor den aanvang van het examen de benoodigde stukken bij den secretaris worden ingeleverd.

Aan hen, die reeds eerder aan het examen deelnamen wordt verzocht op te geven wanneer zij examen deden en aan welken cursus zij zijn opgeleid. Het examengeld bedraagt f 5.— en moet bij den aanvang van het examen worden voldaan.

De Commissie belast met het afnemen van het examen ter verkrijging van een Rijksdiploma als hoefsmid.

Onze voorzitter dankt in warme woorden Prof. Dr. Hartog voor zijn duidelijk uiteenzetting van het getoonde en verklaart tevens dat het hart van de onderwijzers in practisch hoefbeslag ligt hier bij de school en dat wij steeds gaarne op de medewerking dezer autoriteiten rekenen.

Prof. Dr. Hartog zegt gaarne toe zooiets nog wel eens weer voor ons te willen doen.

Thans zal Dr. Gallandat Huet een causerie houden over het hoefbeslag in het buitenland.

Hierna neemt de voorzitter het woord en zegt dat het een prettige en aangename dag voor ons leden is geweest en vooral het gebodene in de school zullen wij niet licht vergeten. Hij dankt hierna nogmaals Prof. Dr. Hartog en Dr. Gallandat Huet voor den aangename middag ons bereid en daarna gaat ieder zijns weegs.

Lochem, 6 Febr. 1939.

Namens het bestuur:

H. J. Breukink
Secretaris.

Rede van Dr. R. H. J. Gallandat Huet.

Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heeren,

Toen ik in December l.l. van den heer Vossers een schrijven ontving, mij uitnodigende een voordracht op uwe jaarvergadering te houden, heb ik hierop dadelijk geantwoord, dit met het meeste genoegen te willen doen. Het onderwerp dat de heer Vossers mij voorstelde, luidde: „Het hoefbeslag in andere landen”, mij echter geheel vrij latende eventueel een ander onderwerp te behandelen.

Alhoewel ik in den loop der jaren nog al eens in het buitenland ben geweest en dan veelal de gelegenheid heb aangegrepen om indrukken over het hoefbeslag op te doen, waarvan dan ook geregeld „causeriën” in „De Hoefsmid” zijn gepubliceerd, zoo zijn toch mijne studiën op dit terrein nooit voldoende groot geweest, om een volledig critisch beeld te geven van het

hoefbeslag in meerdere landen van Europa. Hetgeen ik mij voorstel thans met U te bespreken, zullen korte globale opmerkingen zijn aangaande het beslag in het buitenland om daarna het onderwijs en de opleiding van hoefsmeden bij ons en bij onze bureu geschiedkundig na te gaan.

Wanneer men in het buitenland naar het beslag van de paarden kijkt, zal men vaak verschillen opmerken in de wijze van beslaan en men heeft dan n.l. de inheemsche beslagmethode als maatstaf en als goed aanneemt. Nu moet men niet in deze fout vervallen. Het paard is een product van klimaat en bodem en elk land drukt als het ware zijn eigen stempel op zijn voortbrengselen. Dit geldt voor alle fokproducten, zoodat de hoeven van de paarden in verschillende landen ook verschillen kunnen vertoonen in bouw, in vorm, in grootte en in kwaliteit van het hoorn.

Hierbij komt nog, dat verschillen in raskenmerken, in bodemgesteldheid, in hygiënische verhoudingen en in wijze van dienst doen, mede van invloed zullen zijn en dit alles te samen kan aanleiding geven tot afwijkingen van onze wijze van beslaan, die volkomen gewettigd en zelfs noodig zijn. Deze afwijkingen kunnen zich voordoen in de lengte van het ijzer, id. in de breedte, in het toepassen van garnituur, in de wijze van nagelen en in het aantal te gebruiken nagels, in den vorm van de lip, van de kalkoenen en van den stoot. B.v. ziet men in Engeland bij rij- en tuigpaarden, bij ons beslag vergeleken, smallere ijzers, korter gepast, minder garnituur, laag genageld en in den regel met meer nagels, terwijl kalkoenen bij de achterijzers algemeen zijn en bij de voorijzers ook veelvuldig voorkomen. Neemt men hierbij in acht dat de hunter en de cob en meer van die voor hetzelfde doel gebruikte rassen, als regel harde, niet te grootte hoeven hebben van zeer sterke kwaliteit hoorn en dat deze paarden veelal in snelle gangen gebruikt worden en vaak in geaccidenteerd terrein, dan zal men de genoemde afwijkingen in het beslag begrijpen en waardeeren.

Wat het beslag bij zware werkpaarden betreft en dit geldt niet alleen voor Engeland, doch ook voor de andere vreemde landen in Europa, zoo is het gebruik van stoot en kalkoenen zeer algemeen en zal men zich vaak verbazen over de grootte van de stooten en de kalkoenen. In ons land wordt dit niet zoo overdreven gedaan, hoewel de sleeperspaarden in Rotterdam, b.v. ook in dit opzicht wel mee kunnen spreken. Over het eventueele nut of de schade door het gebruik van stoot en kalkoenen of beter nog van kalkoenen alleen, is zeer veel gezegd en geschreven en zoo heeft men vaak gepoogd het problematische nut ervan aan te toonen door er op te wijzen, dat een paard even zeker zijn dienst blijft verrichten wanneer b.v. de kalkoenen een week na het aanbrengen, geheel afgesleten zijn. Wat het gebruik ervan betreft, beslist in deze de voerman en zijn vertrouwen is in den regel onwankelbaar en laat zich niet door redeneeren wijzigen; dit geldt nog meer voor landen met berg- of heuvelterrein en voor steden met steile straten. In ons land zijn havensteden met sterk oplopende kaden en is verder de aanwezigheid van vele steenen bruggen vaak het motief van den voerman om kalkoenen te blijven eischen.

Wat de werkwijze van den hoefsmid in het buitenland betreft, zoo is deze

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

vrijwel gelijk met de inheemsche, maar toch is het mij steeds opgevallen, dat aan het richtig besnijden van den hoef veel te weinig tijd wordt besteed. Het spreekt vanzelf dat dan later bij het passen getracht wordt deze nalatigheid in te halen en dit tekort te dekken door overdadig warm te passen, zegge, door wegbranden van den te weinig ingekorten draagrand. Deze werkwijze is niet goed te noemen en is waarschijnlijk een uitvloeisel van het systeem van werken, waarbij groote snelheid op het eerste plan staat. Het spreekt vanzelf dat deze handeling alleen uitgevoerd kan worden bij sterke hoeven en bij vele van onze paarden zou het zich spoedig gaan wreken en brokkelhoeven of losse wanden geschapen worden.

Nu is het ontegenzeggelijk een groot voordeel wanneer een werkman vlot uit de voeten komt en de Engelsche hoefsmid is wat dit betreft, een meester in zijn vak, doch vlotheid is alleen dan een deugd, wanneer het tevens tot goed werk kan leiden en niet ten koste gaat van de degelijkheid der uitvoering. In Engeland geschiedt alle beslag uit de hand en ook in overige landen, misschien België uitgezonderd, is de noodstal geschiedkundig geworden. Woewel er een tijd is geweest dat sterk geageerd werd tegen het gebruik van noodstallen, zoo zal toch momenteel wel niemand meer het doelmatig gebruik ervan bij zware paarden willen ontkennen, daar het flegmatieke van het zware paardenras van nature meewerkt om eventueele ongelukken door het gebruik, te voorkomen.

Zeër zeker willen we graag ook voor ons land vlot werken propagandeeren en als er in den aanvang, dus op de cursussen, door den practischen leeraar veel werk wordt gemaakt van „op tijd werken”, zal dit den leerlingen zeer zeker ten goede komen. De ondervinding bij de examens voor het Rijksdiploma van Hoefsmid te Utrecht opgedaan, is dat die candidaten die het werk vlug inleveren, vaak de beste zijn en het werk van hen, dat het langste in handen blijft, is vaak teleurstellend. Vlug en goed is wel degelijk te com-

bineeren, doch het is niet aan een ieder gegeven dit te bereiken; alleen door zich van den aanvang af daarop toe te leggen en zich als het ware daarop te trainen, kan succes verkregen worden.

Gaan wij nu in het kort de geschiedenis na van de opleiding tot hoefsmid in ons land en zien we daarna hoe deze opleiding in het buitenland plaats vindt. Vóór het cursus onderwijs werd het eenige georganiseerde hoefbeslagonderwijs gegeven van militaire zijde. Aan de opleiding tot legerhoefsmid, dus van vrijwilligers zoowel als van dienstplichtigen, was de gelegenheid opengesteld, hoewel op beperkte schaal, om burgerleerlingen op te leiden. Het militaire hoefbeslagonderwijs werd hoofdzakelijk gegeven aan de militaire hoefsmidschool, die achtereenvolgens in den Haag, Venlo en Amersfoort is gevestigd geweest en in deze laatste plaats nog bestaat. Bovendien werd aan de Koninklijke Militaire Academie te Breda, bij het 3e Regiment Veld-Artillerie te Breda en misschien ook nog wel op een enkele andere, mij niet bekende garnizoensplaats, les in hoefbeslag aan burgerleerlingen gegeven. Het onderwijs werd verzorgd door militaire paardenartsen en door militaire hoefsmeden en na afloop van den cursus werd aan de candidaten een examen afgenomen waarbij de hoogste plaatselijke militaire autoriteit aanwezig was. Van hen, die zich bij dit eerste hoefbeslagonderwijs verdienstelijk hebben gemaakt, noemen wij de paardenartsen Lameris, Moubis, Cayaux, Muyzert en Frederikse en van de militaire practici van Horssen, Scholten en van Angeren. Naast dit militaire onderwijs was aan de toenmalige Veeartsenijschool te Utrecht ook de gelegenheid opengesteld om de lessen in Hoefkunde en Hoefbeslag, die aan de studenten werden gegeven, als toehoorder te volgen. In de laatste decennia van de voorgaande eeuw begon men op het burgerhoefsmidonderwijs de aandacht te vestigen en vooreerst bepaalde zich dit tot het houden van voordrachten voor hoefsmeden en het geven van practische demonstraties. Deze groeiden uit tot zeer beperkte cursussen, doch geleidelijk ontwikkelden deze zich tot halfjaarlijksche, jaarlijksche en tenslotte tot tweejaarlijksche cursussen. Deze cursussen werden als regel door provinciale landbouwmaatschappijen georganiseerd en gefinancierd. Aan het einde van den cursus werd ten aanzien van een commissie een examen afgenomen en aan de geslaagden werd een diploma uitgereikt. De practische lessen werden in den beginne altijd gegeven in een hoefsmederij, eerst later zijn de ambachtsscholen hiervoor aangewezen daar de ruimte aan vuren in een particuliere smederij altijd beperkt is. Behalve dit cursusonderwijs bestond er ook een leersmederij in Groningen, opgericht door de dierenartsen Wiersum en Heidema, in welke smederij halfjaarlijksche cursussen werden gegeven, terwijl bij voldoen aan de eischen ook een diploma werd verstrekt. Deze leersmederij heeft tientallen jaren bestaan, doch is thans niet meer in werking. Ook heeft men gemeend dat naast het cursus onderwijs een schoolopleiding nuttig zou werken en werd te Tiel een burgerhoefsmidschool in bedrijf gebracht; deze inrichting heeft door gebrek aan leerlingen een kortstondig bestaan gehad. Van de veeartsen, die zich in den aanvang van het cursus onderwijs verdienstelijk hebben gemaakt en ook op andere wijze getracht hebben

het hoefsmidsvak naar voren te brengen, noem ik o.a. Kroon, Plet, de Vries, van Lent en Heidema, terwijl ik de laatste tevens memoreer als oprichter-uitgever van het maandblad „De Hoefsmid”. Gaarne breng ik vanaf deze plaats een eeresalut aan deze pioniers, van wien de Vries en Heidema nog slechts in leven zijn, voor hun aanmoedigende arbeid ter wille van de ontwikkeling der hoefsmeden. Het is verder de bijzondere verdienste van wijlen Kroon geweest, dat hij het initiatief genomen heeft om de cursussen voor hoefbeslag onder algemeen toezicht van het Landbouwonderwijs te brengen en hiervoor een rijksregeling te doen ontwerpen. Langs dezen weg werd het examen ter verkrijging van het Rijksdiploma van Hoefsmid ingesteld, dat in Utrecht 2 maal 's jaars afgenomen wordt door een jaarlijks door den minister te benoemen commissie. Hiermede was een uniformiteit in de cursussen tot stand gekomen, de examen-eischen waren voor alle cursussen gelijk gemaakt en alle kandidaten legden een proef van bekwaamheid af voor dezelfde commissie, in dezelfde plaats en omgeving en onder gelijke omstandigheden. Na slagen ontvingen zij een Staatsdiploma. Toen het cursus-onderwijs begon op te komen en het aantal cursussen zich ging uitbreiden, ontstond al spoedig een nijpend gebrek aan goede praktische leerkrachten en het is ook hier weer de groote verdienste van Kroon geweest dat door zijn initiatief en invloed een vaste cursus tot stand kwam ter opleiding van onderwijzers in praktisch hoefbeslag. Waren deze cursussen, die één jaar duren en 6 leerlingen bevatten, dus oorspronkelijk opgericht ten behoeve van leerkrachten voor de opleiding tot het rijksdiploma van hoefsmid, al spoedig bleek dat naast dit doel tevens bereikt werd dat het hoefbeslag er op een veel hooger peil door kwam te staan en het aanzien van het vak er ten zeerste door werd verhoogd. De onderwijzers werden de toonaangevende practici in hun rayon, zij zijn de vraag vaak voor allen die raad behoeven betreffende de uitvoering van het hoefbeslag, doch afgezien hiervan kunnen zij door hun hogere vorming een uitnemend voorbeeld geven aan hun personeel en aan hun collega's in de omgeving. Door het tot stand komen van dit instituut is de uitvoering van het hoefbeslag niet alleen ten sterkste bevorderd, doch is ook het aanzien van het ambacht in groote mate verhoogd.

Dat dit alles bereikt is, moet ik echter voor het grootste deel toeschrijven aan de goede geest die vanaf den aanvang af bij dit instituut bestaan heeft. De vereeniging die zich al spoedig vormde, bleek een zeer goede gedachte; de kameraadschap werd versterkt, de onderwijsbelangen gediend en er werd leiding gegeven aan de jongeren, die elk jaar in het vereenigingsleven werden ingeleid.

Mijnheer de Voorzitter, ik richt mij tot U, om U en Uw bestuur warme hulde te brengen voor al hetgeen U in den loop van lange jaren voor de Vereeniging gedaan hebt en het moet U ouderen, een groote voldoening geven, te weten dat het door U gestichte kleine huisje, is uitgebouwd tot een machtig bebouw, dat stevig op zijn grondvesten staat en deze grondvesten, mijnheer de Voorzitter, zijn goede kameraadschap, onderling ver trouwen en de wil om vooruit te komen. Wanneer wij dus met dankbaarheid erkennen dat het hoefbeslagonderwijs in Nederland zeer goed geregeld is,

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel
bezorgd hebben

dan komt deze dank zeer zeker ook toe aan den Inspecteur van het Landbouwonderwijs en zijne voorgangers, die steeds een open oog hebben gehad voor de verlangens en nooden en die in alle opzichten hebben medegewerkt om den huidigen toestand te verkrijgen en te consolideeren. Stappen wij hiermede van ons eigen land af en gaan wij nu na hoe het met het onderwijs in het buitenland is gesteld.

Hetgeen wij van het militair hoefbeslag onderwijs hebben medegedeeld, geldt in hoofdzaak ook voor alle buitenlandsche rijken en in verscheidene dezer landen is dit tot op heden de eenige school- of cursusopleiding voor hoefsmiden gebleven.

In België is het hoefbeslagonderwijs goed geregeld. De Staatshoefsmidschool te Brussel geeft jaarcursussen, waarbij de cursisten één dag per week onderwijs genieten en verder zijn er ook vele cursussen over het geheele land verspreid en in denzelfden geest als hier te lande. De school te Brussel heeft zeer veel te danken aan den Directeur Bosmans, die lange jaren de leiding gevoerd heeft. Zelf een voortreffelijk practicus, bezat hij ook de gave anderen te bezielen en voor den bloei van het hoefbeslag in België is hij dan ook de groote man geweest en ook nu, na het neerleggen van het Directoraat der school, beijvert hij zich nog voor het vereenigingsleven en den bloei van „de stiel”.

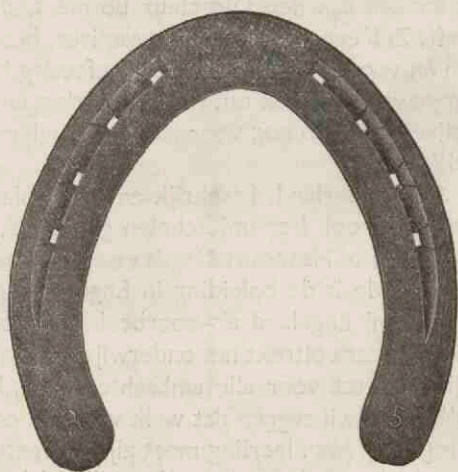
In overige landen, als Zwitserland, Frankrijk en Duitschland wordt cursusonderwijs gegeven en zijn ook hoefsmidscholen gevestigd, zoo hebben o.a. de scholen te München en te Hannover steeds een zeer goeden naam gehad. Gegeel afwijkend hiermede is de opleiding in Engeland en in de Scandinavische landen. Nemen wij Engeland als voorbeeld, zoo bestaan hier geen cursussen noch scholen, daar voltrekt het onderwijs zich geheel in de smederij als leerling.. Hier bestaat voor alle ambachten het „leerlingenstelsel” of „apprenticeship” en dit wil zeggen dat welk vak men ook kiest, men een bepaalden tijd, als regel vijf jaar, leerling moet zijn geweest bij een patroon, alvorens men het recht heeft als „vakman” „skilled labourar” een werkring te zoeken. Het ligt natuurlijk in de bedoeling, dat tijdens de opleidingsjaren, door den patroon alle voorkomende werkzaamheden worden onderwezen en de leerling met alle knepen van het vak wordt bekend gemaakt.
(Slot volgt)

CENTRALE HENGSTENKEURING TE 'S-HERTOGENBOSCH

Deze wordt niet gehouden op 17 Februari a.s., zooals in de Decemberaflevering is geannonceerd, doch op Vrijdag 3 Maart a.s.

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-GRAVENHAGE

A B O N N E M E N T S P R I J S

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

P R I J S A D V E R T E N T I E N

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave:

De Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage — Giro 14908

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

RUBBERBESLAG

De Hoofdinspecteur, Commandant der Bereden Politie, afdeling te Amsterdam was zoo vriendelijk het volgende verslag ter opname aan te bieden: Inderdaad heeft het rubber-beslag mijn groote belangstelling, en heb ik gedurende de laatste 3 jaren verschillende proeven daarmede genomen. Hieronder gelieve U mijn opgedane ervaringen aan te treffen: Achtereenvolgens werden de navolgende fabrikaten op de proef gesteld:

1e. Imperator-Horse-Shoes; een Noorsche uitvinding, die het eerst aan de markt verscheen; dit beslag bleek een zeer korten levensduur te hebben, daar het scharnierend raamwerk, wat in de rubber verwerkt was en dat de stabiliteit aan het beslag moest geven, spoedig stuk ging; het gevolg hiervan was, dat de voeten er door leden.

2e. Adet-Rubber-Beslag; een Duitsch fabrikaat en voldeed dat beter dan het onder sub. 1 genoemde: langer levensduur als voordeel, nadeel was evenwel, dat het beslag erg dik en plomp was, terwijl de prijs ook te hoog was.

3e. Superior-Hoefbeslag; een Belgisch fabrikaat, zeer billijk in prijs, terwijl een ruime keuze van maten aanwezig was; ook de vorm van het ijzer was meer dan van de andere fabrikaten volgens de werkelijkheid; de andere merken waren veelal te mooi rond of te mooi ovaal; slijtage was nog al groot, doch de goedkoope prijs maakte dat weer goed.

4e. Amerikaansch Rubberbeslag; een stevig beslag met ingezonken nagelgaten; vorm tamelijk goed, toch nog iets te mooi rond of te mooi ovaal; slijtage was minder dan bij de andere merken; prijs was evenwel veel te hoog, terwijl het ook een bezwaar was, dat er slechts 3 maten (2, 3 en 4) waren, terwijl de levering ook niet erg vlot was; dit beslag voldeed nog het

beste. (Het is hetzelfde als afgebeeld staat op pag. 8 van de brochure „Rubber in het Boerenbedrijf“).

Hieronder de voor- en nadeelen van het rubber-beslag:

Voordeelen: het is gebleken, dat het rubberbeslag de paarden stevigte gaf op het gladde straatdek, vooral op glad, vet asphalt stonden de paarden muur-vast.

Nadeelen: het is fabriekswerk en moeten de voeten, bij den een meer dan bij den ander, gedeeltelijk bijgewerkt worden d.w.z. passend aan het ijzer; bij de gewone ijzers is het andersom: de ijzers worden gemaakt naar den vorm der voeten, zoodat de voeten daardoor minder te lijden hebben.

Doordat het gummibeslag stroef is en de paardenvoeten dus blijven staan, waar ze worden neergezet (een gewoon ijzer schuift altijd iets mee) hadden de banden, pezen en spieren nog al te lijden, waardoor de vlotte, natuurlijke gang van het paard verloren gaat, ze worden korter en stunteliger, al heeft het eene paard er meer last van dan het andere.

Wanneer de straten met sneeuw en ijzel bedekt zijn, is het gummibeslag zonder kalkoenen niet te gebruiken, al werd het tegenovergestelde door de fabrikanten beweerd; het onderleggen vereischt een zeer kundigen hoef-smid; slijtage op grintwegen was zeer groot en waren er paarden, die nog geen 3 weken op het beslag liepen; daarvoor te hooge prijs.

Leek het aanvankelijk, dat het rubber-hoefbeslag voldeed, bij de doorgezette proefneming bleek ten slotte om bovengenoemde redenen, dat het **gewone ijzere beslag met gummi luchtdrukzolen** te prefereeren was. Het rubber-hoefbeslag wordt dan ook door mij niet meer gebruikt (de aanwezige voorraad wordt opgebruikt).

Over het Amerikaansche Rubberbeslag het navolgende:

Leverancier is de Eagle Tire & Rubber Co, 263. West 54th street, New York, City. Zooals hierboven opgemerkt, voldeed dat beslag nog het beste (al had het ook de gewone nadeelen van het andere rubberbeslag); gedurende een sneeuwvalperiode in 1936 reed een proefpaard met dat beslag op de zeer gladde straten en rapporteerde de betrokken ruiter mij, dat hij **zonder** kalkoenen overal kon rijden; dat is natuurlijk een groot voordeel. Bij de gewone ijzere beslagen komt het voor, dat zelfs met kalkoenen niet gereden kan worden. Nu gold het wel een paard, dat bijzonder best op zijn beenen stond.

Het zou voor mijn dienst natuurlijk prachtig zijn, wanneer ik dat beslag des winters kon gebruiken. Als de paarden des zomers op gewoon beslag liepen, zouden de nadeelen gehalveerd worden want de voeten zouden zich des zomers weer kunnen herstellen. Doch zooals hierboven reeds is gememoreerd, practisch is dat beslag niet te gebruiken, omdat de prijs veel te hoog is en de leverantie te wisselvallig, terwijl de gewenschte kleine maten (de nummers 1) niet leverbaar waren.

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG
Vervolg rede van Dr. R. H. J. Gallandat Huet.

Een examen wordt na afloop van den verstreken tijd niet afgelegd, noch

een of andere proef voor een commissie; het zal dus geheel afhangen van den persoonlijken aanleg van den leerling en van de leiding die hij in zijn opleiding krijgt, of hij zich tot een bekwaam vakman zal kunnen ontwikkelen. Nu is er in Engeland wel een bijkomstige omstandigheid, die de opleiding van den hoefsmid ten goede komt, n.l. elke veearts met paardenpraktijk, beschikt over een eigen smederij die voor zijn rekening door een hoefsmid gedreven wordt. Er heerscht steeds een groote samenwerking tusschen veearts en hoefsmid en vanzelfsprekend zal deze eerste zich ook interesseeren voor de leerlingen, die in zijn smederij worden opgeleid. Het hoefbeslag is in Engeland goed te noemen en wat ook van belang is, het is populair. Dit laatste uit zich het beste bij hoefbeslagwedstrijden, zooals die zoo vaak ten tijde van groote landbouwtentoonstellingen worden gehouden. Zeer vele hoefsmiden schrijven dan in en de opkomst van het publiek verraadt de groote belangstelling die er voor bestaat. Zeer groote prijzen zijn ook een uiting van waardeering en zullen omgekeerd ook wel een groote stimulans zijn voor de opkomst der kampvechters. Men kan bij deze wedstrijden ongelooflijk vlug zien werken en in vlotheid vooral tracht men elkander de loefaf te steken. Hoefbeslagwedstrijden zijn er in ons land niet veel en toch, afgezien van de waarde als zoodanig, zijn zij een goed propagandamiddel en dwingt men als het ware den paardenhouders om belangstelling voor het hoefbeslag te gaan toonen. Het lijkt mij dan ook de overweging waard om deze bij voorkomende gelegenheden aan te bevelen en zijn er overwegende bezwaren om een hoefbeslagwedstrijd te doen houden, dan toch een hoefbeslagdemonstratie te doen geven, om toch vooral elke gelegenheid aan te grijpen om den paardenhouder in contact met den hoefsmid te brengen en zijn belangstelling voor het hoefbeslag op te wekken. Zeer veel is er vooral de laatste paar jaar al in deze bereikt doordat bij keuringen van paarden, ook een hoefbeslagkeuring plaats vond en deze „geste" is van zeer groote waarde gebleken. Laten alle hoefsmiden dit inzien en laten zij dan door zooveel mogelijk te verschijnen op paardenkeuringen, van hun kant ook belangstelling voor het paard toonen, hetgeen zeer zeker door de fokkers zal worden gewaardeerd.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen het hierbij te moeten laten. Voor velen zal ik wellicht niet veel nieuws onthuld hebben, doch het heeft ook wel zijn goede zijde om eens terug te komen op bekende feiten die in elk geval uw vereenigingsleven nauw raken en voor de jongeren uwer vereeniging is een kort overzicht van de wordingsgeschiedenis wel degelijk leerzaam. Ik eindig met de hoop uit te spreken dat zij (de jongeren), die zoo gelukkig zijn te leven in een tijd dat het onderwijs zoo goed geregeld is, de lust en energie zullen behouden waarmede zij de laatste studie hebben doorgemaakt, om zodoende mede te werken om het mooie ambacht, het hoefbeslag, op het hooge peil te houden, waarop het door U, ouderen, is gebracht. Mijne Heeren, ik dank U voor Uw aandacht.

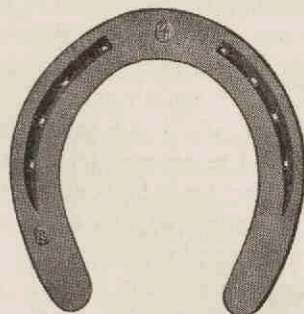
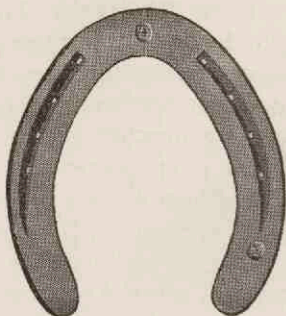
DE CENTRALE HENGSTENKEURING TE GOES

Wederom is de Centrale Hengstenkeuring, gehouden te Goes op 16 Februari 1939 voorbij; schreven wij het vorige jaar over veel aanvoer en veel

Voor goed hoefbeslag gebruike men uitsluitend

Z.V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek Stoppeldijk N.V.

Telefoon no. 3

belangstelling, nu was en aanvoer van hengsten en samengekomen publiek nog veel grooter. In alle verslagen over deze belangrijkste keuring in ons land, lezen wij over den grooten stroom menschen die hier aanwezig was. Ook van den kant der smeden hebben wij nimmer zoo'n belangstelling gezien, uit geheel Zeeland, ja zelfs uit andere provincies waren smeden aanwezig; een verheugend feit dat er onder de smeden zooveel belangstelling uitgaat naar het paard en zijn beslag.

Wij zagen in een verslag over deze keuring dat ongeveer 20 jaar geleden 50 à 60 hengsten ingeschreven waren en nu niet minder dan 136 hengsten.

Ook wij kunnen ons herinneren hoe het in die dagen was, ook toen waren wij bijna geregeld aanwezig, terwijl het bezoek der smeden, dus hun belangstelling, toen ook zeer gering was. Dit is in gelijken tred met de opkomst der fokkerij vooruit gegaan, een gelukkig verschijnsel, want daardoor wordt kennis en liefhebberij gedemonstreerd.

Toen was het hoefbeslag over het algemeen droevig en zeer verschillend, en was hier verbetering dus wel noodzakelijk.

Als wij nu op deze hengstenkeuring het hoefbeslag nauwkeurig opnamen, moeten wij weer, zooals de laatste jaren steeds het geval was, constateeren dat het over het algemeen goed was. Vele hengsten waren zelfs best beslagen, de ijzers in verhouding tot den hoef, been en paard wel gekozen, lippen en takken goed afgewerkt, niets overdreven, de ijzers zeer juist gepast, de nageling mooi en sterk, in één woord, werk dat in alle opzichten af was.

Verder was het meerendeel goed beslagen, hier waren wel kleinigheden, vooral wat pasvorm en afwerking betreft, maar toch het geheel was van dien aard dat wij het gerust goed kunnen noemen. Als de smeden die dit werk

leveren, geregeld keuringen en tentoonstellingen bezoeken en met elkaar het beslag aanschouwen en bespreken, zullen zij zeker binnen enkele jaren ook best beslag leveren.

Ook zagen wij tot onzen spijt nog enkele hengsten die slecht beslagen waren. Onder zoo'n groot aantal hengsten niet goed beslag valt zooiets direct in het oog, dan is het verschil zeer groot. Deze smeden raden wij zeker aan: bezoek de gelegenheden waar wat te leeren valt, spreek met uw collega's en het zal beter worden.

Het is alleen door steeds weer de keuringen en tentoonstellingen te bezoeken dat men de noodige kennis en liefhebberij krijgt; vooral de liefhebberij voor paard en hoefbeslag moet aanwezig zijn. Het zal alleen dien smeden gelukken een goed hoefsmid te zijn als ze werkelijk paardenliefhebber zijn; een goed hoefsmid is paardenliefhebber, dit kan niet anders, door de liefhebberij komt de kennis en door het kennen van het paard en zijn hoedanigheid komt het goede hoefbeslag.

Dan moet ons nog iets uit de pen; zooals wij hierboven schreven waren de meeste hengsten goed beslagen en nu zou men denken ook in het dagelijksch werk bij die hoefsmiden steeds goed hoefbeslag aan te treffen, dit is echter bij sommige geheel anders. Als men overal komt en het beslag ziet, dan is het niet te begrijpen dat een hoefsmid die goed werk kan leveren voor een keuring, het dagelijks zooveel minder doet. Wij weten wel dat het niet mogelijk is altijd prima werk te leveren, dit is ook niet noodig, maar toch kan er wel goed inplaats van slecht beslag geleverd worden.

Als wij dat zien, vragen wij ons onwillekeurig af hoe komt dat? Heeft de desbetreffende hoefsmid geen liefde voor zijn vak, zoodat hij alleen maar noodgedwongen zijn best doet, of zijn hier andere oorzaken.

Meermalen hebben wij dingen gezien die de oorzaak van dien toestand kunnen zijn, namelijk dat het onderhoud der hoeven en het beslag door de eigenaars verwaarloosd wordt. De goeden niet te na gesproken, door de paarden veel te lang op de ijzers te laten loopen en verder te wachten tot een of meer ijzers verloren zijn, door de paarden te lang op onbeslagen hoeven te laten loopen enz., dit alles drukt de liefde bij den smid om het beslag zoo goed mogelijk uit te voeren; eigenaar en smid moeten samen werken om iets goeds te bereiken.

Dan de beslagprijzen, dit is ook een zeer groote factor; goed werk leveren en daarvoor niet voldoende beloond te worden, kan niet samengaan, dit zal steeds afbrekend werken. Goed werk moet ook voldoende beloond worden, dan kan men zeker verwachten dat de hoefsmid zijn best zal doen.

Van te lage belooning komt onvoldoende aandacht besteden aan het werk, het moet te vlug gedaan worden, anders wordt er niets aan verdiend; ook gebruikt men daardoor te smalle ijzers, wat voor de hoeven sloopend werkt, daar een smal ijzers minder kost dan een breed, wordt noodgedwongen en tegen den zin van een overigens goeden hoefsmid in het te smalle ijzer gebruikt.

Ieder die iets van hoefbeslag weet, zal het direct met ons eens zijn dat een ijzer met een flinke breede draagvlakte, dus een breed ijzer, veel en veel beter is voor de hoeven dan het smalle ijzer; op het breede ijzer toch kan

de wand en een voldoende gedeelte van de zool meedragen, waardoor het ijzer veel langer vast blijft liggen, de hoof minder neiging heeft om wijder te worden en de wand en zool veel sterker zullen zijn.

Ook zal men met het breede ijzer een veel betere verbinding tusschen zool en wand houden, zoodat losse en holle wand bijna niet voorkomen.

Dan nog wat betreft het beslag van de aanwezige hengsten; wij hoorden tot ons genoegen van een goeden hoefsmid uit een andere provincie, dat het opvallend was, zooveel uniformiteit in het beslag te zien; op enkele uitzonderingen na, had al het beslag, ofschoon door heel wat verschillende smeden uitgevoerd, veel gelijkheid met elkaar en dit te hooren was voor ons een voldoening.

Misschien zijn er smeden die meenen dat de paarden geheel door motorische kracht vervangen zullen worden; die meening deelen wij niet, wel zijn wij er van overtuigd dat door verdere invoering van tractor en vrachtauto nog wel wat paarden zullen verdwijnen, maar toch zullen volgens onze meening nog voldoende paarden in de landbouwbedrijven werkzaam blijven om als smid zeker te moeten zorgen om goed met het hoefbeslag op de hoogte te zijn.

Goes heeft laten zien dat het paard nog niet heeft afgedaan, dus smeden let op uw zaak!

Axel.

A. J. Schieman.

INGEZONDEN

DIERENMISHANDELING OF NIET?

Verschil van inzicht bij de rechterlijke macht
Lange en korte paardenstaarten.

Bijna twintig jaren lang hebben paardenfokkers en politie in Nederland in de meening verkeerd, dat het coupeeren van den staart van een paard niet is een bij de Nederlandsche wet verboden strafbare handeling.

Eenige maanden geleden dato 20 October 1938 heeft de strafkamer van de rechtbank te Rotterdam echter een uitspraak gedaan, waarbij werd beslist, dat een veehandelaar, die op een onder de boeren gebruikelijke, ietwat primitieve manier, den staart van een veulen had gecoupeerd, zich had schuldig gemaakt aan dierenmishandeling en deswege werd hij tot een geldboete veroordeeld.

Dit door de rechterlijke macht ingenomen standpunt heeft groote consternatie verwekt bij vele bezitters van koudbloedpaarden in Zeeland en Zeeuwsch-Vlaanderen, omdat zij daarvan in de naaste toekomst veel nadeel verwachten voor den afzet in het buitenland; meer in het bijzonder bij den verkoop naar Duitschland.

Deze onzekerheid en ongerustheid is nog meer gespannen geworden sedert door de rechtbank te Groningen en te Roermond ook een soortgelijke zaak werd behandeld en de man, die deze operatie had verricht, werd vrijgesproken.

Als wij wel zijn ingelicht, heeft het hoofbestuur van het Nederlandsche

Stamboek voor het Nederl. Trekpaard

Secretariaat: Koningskade 14, 's-Gravenhage

MERRIEKEURINGEN VOOR OPNAME IN HET KEURSTAMBOEK :

- Afd. Noord-Brabant: 24-25-26-27-28-29 April
Afd. Limburg: 1-2-3 Mei
Afd. Zuid-Holland: 4-5 Mei
Afd. Zeeland: 8-9-10-11-12-15-16-17 Mei
Afd. Gelderland: 22-23-24 Mei
Afd. Drenthe: 25-26 Mei
Afd. Groningen: 30-31 Mei-1 Juni
Afd. Friesland: 2 Juni
Afd. Noord-Holland: 6-7 Juni
Afd. Utrecht: 5 Juni
Afd. Overijssel: 19-20 Juni

INLICHTINGEN:

Het Secretariaat, 14 Koningskade te 's-Gravenhage, verstrekt gaarne alle inlichtingen betreffende inschrijving, paarden, lidmaatschap, enz.

**Aangifte voor deze keuringen tot
uiterlijk 8 April 1939**

Trekpaardenstamboek te 's-Gravenhage, hetwelk in Zeeland meer dan 1600 leden telt, toen besloten om een proef-straftprocedure uit te lokken en te probeeren een rechterlijke uitspraak in hoogste instantie te verkrijgen, teneinde te kunnen weten, waaraan elke fokker zich in het vervolg zal hebben te houden en meer in het bijzonder of kan worden voortgegaan om stelselmatig jonge veulens te laten coupeeren.

Om dit doel te bereiken, heeft een lid van genoemd hoofdbestuur, die zelf dierenarts is, een koudbloedveulen gekocht en dit op zeer deskundige wijze gecoupeerd.

De staartwortel is eerst tweemaal met een fijne injectie-naald ingespoten en gevoelloos gemaakt en daarna is een gedeelte van den staart afgebonden en het onderste gedeelte met een tang of schaar afgeknipt, waarna de verkregen wonde met een gloeiend ijzer is dichtgeschroeid.

De beschrijving van zulk een operatie geeft den indruk van een wreede handeling, doch alle gehoorde deskundigen waren het hierover eens, dat het veulen na de in zijn staart gegeven injecties gevoelloos was geworden en door het afknippen en dichtschroeien geen pijn zal hebben gevoeld. De vraag, welke de rechtbank te Middelburg alzoo te behandelen kreeg was deze, of dit hoofdbestuurslid door zijn daad opzettelijk aan dit veulen pijn of letsel had veroorzaakt, of de gezondheid van dit dier benadeeld was en wel zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zoodanig doel toelaatbaar is.

Voor zoover dit uit de mededeelingen in de pers kan worden opgemaakt, heeft de rechtbank te Middelburg beslist, dat wel opzettelijk letsel was veroorzaakt echter zonder pijn te veroorzaken of de gezondheid van het dier te benadeelen.

Het is niet duidelijk geworden of ook aandacht is geschonken aan de omstandigheid, dat het geven van de injecties toch wel een daad is geweest, waardoor opzettelijk pijn werd veroorzaakt.

Een bekend dierenarts heeft mij verzekerd, dat het inbrengen van de injectie-naald vrij veel kracht vraagt, omdat de huid rondom den staartwortel bij een koudbloed-veulen strak en stijf is alsmede dat het veulen hierop wel degelijk reageert, omdat dit pijnlijk is.

De rechtbank is dus van oordeel, dat de gezondheid van het dier niet werd benadeeld en in verband met deze overweging mag toch zeker gewezen worden op het merkwaardige feit, hetwelk door een zeer bekend fokker in Duitschland te Alpen aan den Nederrijn Hans Bongardt enkele jaren geleden werd geconstateerd, dat koudbloed-veulens, die gecoupeerd zijn, minder goed groeien dan koudbloed-veulens, die niet gecoupeerd zijn. Hij meent dit met cijfers en feiten te kunnen aantoonen en — dit zoo zijnde — zou dus mogen worden betwijfeld of het door de rechtbank in dezen ingenomen standpunt wel juist is omdat volgens boven omschreven ervaring de verdere gezondheid van het veulen wel is benadeeld, dewijl het coupeeren van den staart op den uitgroei en verdere ontwikkeling van het veulen vrij zeker een ongunstigen invloed zal uitoefenen.

Verder zou overwogen zijn, dat de bruikbaarheid van koudbloedpaarden door het coupeeren wel is waar niet wordt verhoogd, maar dat handel en

... ja, — maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

export door het coupeeren gediend worden, zoodat bij het coupeeren een redelijk doel wordt aanvaard.

Ook deze laatste rechtsoverweging is voor bestrijding vatbaar, want daarbij wordt het ethische element in het redelijk doel geheel uitgeschakeld en gerechtvaardigd de daad van een mensch om een dier voor zijn geheele verdere leven te verminken, enkel om het mogelijk te maken, dat hij op voljarigen leeftijd misschien nog eens naar Duitschland zal worden verkocht en dan misschien een hooger prijs zal kunnen opbrengen!

Dan wordt nog buiten beschouwing gelaten de groote kans, dat dit paard, eenmaal volwassen geworden, nooit zal worden verhandeld, veel minder uitgevoerd naar het buitenland en misschien zijn geheele leven zal blijven werken op een Hollandsche boerderij.

Ook is niet rekening gehouden met de zeer groote waarschijnlijkheid, dat in het jaar 1940 in Duitschland paarden niet meer zullen mogen worden gecoupeerd, waarvan dan — naar velen meenen — een noodzakelijk gevolg zal zijn dat paarden, die in ons land gecoupeerd zijn, daarna in Duitschland niet meer zullen mogen worden ingevoerd.

De rechtbank te Middelburg heeft uitspraak gedaan en den verdachte vrijgesproken.

Volgens dit vonnis mag een boer dus — mits het gebeurt door een dierenarts en met verdooving — zijn jonge veulen, nog slechts enkele weken oud, laten verminken voor het geheele leven en zijn staart laten afsnijden, welke hem is gegeven tot sieraad en als een onmisbaar verweermiddel in den strijd tegen lastige insecten en als een redmiddel bij verdrinkingsgevaar.

Dit vonnis ademt dus een geheel anderen geest dan de uitspraak, welke de rechtbank te Rotterdam precies een half jaar geleden in een soortgelijk geval heeft gegeven.

Deze toch had daarbij overwogen, dat er geen reden was om rekening te houden met smaak of modegril van het publiek en dat ook een beroep op het economische belang of meerdere handelswaarde niet kon opgaan omdat een stoffelijk voordeel de zedelijke, in de wet neergelegde beginselen niet kan opzij zetten.

Op instigatie van het bestuur van het Nederlandsche Trekpaardenstamboek is deze procedure aanhangig gemaakt, doch, wie het verhandelde op de daaruit voortgekomen strafzitting in Middelburg en den inhoud van het

uitgesproken vonnis heeft gevolgd, zal wellicht ernstig betwijfelen of met deze casus-positie het gewenschte doel wel zal worden bereikt.

Want de verdachte is vrijgesproken en betwijfeld mag worden of de officier van justitie gebruik zal maken van zijn recht om in beroep te gaan en bij het gerechtshof een hogere uitspraak uitlokken.

Doch hoe dit ook moge uitvallen, tenslotte zal toch — zelfs met een arrest van den Hoogen Raad — nog niet heel veel bereikt zijn; dan zal alleen beslist zijn over het coupeeren van een koudbloedveulen op de meest deskundige wijze door een dierenarts na verdooving.

Dus blijft nog over de vraag of volgens de Nederlandsche wet strafbaar is het coupeeren van een koudbloedpaard op jongen of voljarigen leeftijd of van een warmbloedpaard op jongen of volwassen leeftijd, wanneer dit zou geschieden door een smid of paardenknecht of veearts zonder verdooving zooals op de boerderijen nu veelal gebruikelijk is.

Dit is daarom ook van belang, omdat er naar het buitenland wel uitvoer is van koudbloedpaarden doch momenteel practisch geen uitvoer van voljarige warmbloedpaarden, zoodat in die gevallen de meerdere verkoopwaarde niet als redelijk doel zal kunnen worden aangevoerd.

Op dit oogenblik is er nog wel eenige uitvoer van voljarige trekpaarden, waarvoor dan de meerdere verkoopwaarde als redelijk doel zou kunnen worden aangevoerd, doch practisch is er zoo goed als geen uitvoer van voljarige warmbloedpaarden, zoodat voor deze tuigpaarden dan toch zeker een vrijspraak niet mag worden verwacht of behoeft te worden gevreesd.

Toch geloof ik, dat deze procedure in een ander opzicht haar goede gevolgen wel zal hebben; o.m. in dit opzicht, dat het bestuur van het Trekpaardenstamboek — door deze procedure geleerd — maatregelen zal nemen dat het afschuwelijke korte coupeeren, zóó dat bij de mannelijke dieren de aars en bij de merriën de kling niet meer kan worden bedekt, zal worden verboden en alleen coupeeren door dierenartsen zal zijn toegelaten.

Misschien komt het bestuur nog wel zoover, dat koudbloedpaarden, die met een ingevlochten langen staart worden aangeboden, ook in Zeeland en Noordbrabant worden goedgekeurd voor inschrijving in het stamboek, gelijk dit onlangs in Hoofddorp is gebeurd.

Zoodra de bepaling wordt gemaakt, dat een paard zonder staart (kort gecoupeerd) of lang gecoupeerd anders dan door een veearts na verdooving, niet in het stamboek mag worden opgenomen of niet voor een premie in aanmerking mag komen, zal er reeds veel in de goede richting zijn bereikt. Daarom zullen duizenden paardenfokkers het toejuichen wanneer — desnoods door wetswijziging (waarbij b.v. zou kunnen worden strafbaar gesteld het houden van een gecoupeerd paard) het coupeeren geheel wordt verboden, omdat dan niemand min of meer wordt gedwongen om mee te doen aan deze mode, welke het groote meerendeel der fokkers in hun hart afkeurt.

Eigenlijk is het toch wel een ondragelijke dwingelandij, dat keurmeesters, die als z.g. deskundigen trekpaarden moeten keuren voor inschrijving in het stamboek en die moeten beoordeelen of zij premiewaardig zijn, durven

beweren, dat een koudbloedpaard met een langen staart door hen niet behoorlijk kan worden beoordeeld op lichaamsbouw en gebruikswaarden omdat zoo'n paard geen soort is, geen type heeft, waardoor een fokker praktisch gedwongen wordt om den staart te laten afsnijden, wil hij een kansje maken op inschrijving in het stamboek en de ontvangst van een grootere of kleinere premie!

Ook is het onbegrijpelijk, dat de fokkers zelf niet in actie komen om van dit machtsmisbruik te worden bevrijd, want ik weet het, dat niet alleen in de provincie Zeeland maar ook in de noordelijke provincies Friesland en Groningen vele fokkers het afschuwelijk vinden, dat zij door deze omstandigheden praktisch gedwongen worden om hun veulens te laten coupeeren tegen hun zin.

Op deze manier wordt een fokker gezet tusschen zijn geweten en zijn beurs en dwingen enkele vooraanstaande personen anderen om — tegen hun zin — wreed te zijn tegenover hun paarden, die vooral op het gemengde landbouwbedrijf in het veld zooveel poëzie kunnen geven en in het boerenleven een brok romantiek geven.

Uit een ingesteld onderzoek bleek, dat er reeds nu in Zeeland paardenfokkers zijn, die hun koudbloedpaarden, welke voor den handel worden gefokt, laten coupeeren, doch de lange staart laten groeien voor de paarden, welke in het bedrijf worden gebruikt.

Het is ook verblijdend, dat vele dierenartsen in ons land groote vijanden zijn van het coupeeren en dikwijls beslist weigeren om deze operatie te verrichten alsmede dat onder de jongere generatie van de fokkers een betere geest begint te overheerschen, zoodat zij van coupeeren niets willen weten en meer smaak gevoelen voor lange staarten.

Want het verschil tusschen voorstanders en tegenstanders van het coupeeren lijkt toch wel te zitten in een persoonlijke opvatting van mode en smaak.

Voor zoover dit uit de literatuur kan worden opgemaakt, werden de paarden honderd jaren geleden niet gecoupeerd.

Daarna is men in Engeland begonnen om renpaarden en koetspaarden (volbloeds en hackney's) te coupeeren en deze mode is door de Hollanders overgenomen; zij hebben dit mooi en chique gevonden en sommige inlanders eveneens laten coupeeren om ze op een Engelsch paard te laten lijken; in den tijd, toen voorname en rijke families nog in het bezit waren van eigen equipages, was het deftig en chique en stond het voornaam met een rijkteug te rijden, waarvoor waren gespannen koetspaarden met korten staart. De stamvaders van het Oldenburgsche paard, die leefden in de periode van 1835—1896, waren ook niet gecoupeerd, doch te onzaliger ure moet er iemand begonnen zijn om deze paarden een klein beetje (lang) te doen coupeeren en vrij zeker zullen andere fokkers in Oldenburg en Groningen dit mooi hebben gevonden en zijn ze verder gegaan dat hun meesters, want zij hebben deze paarden al maar door steeds korter gecoupeerd, zoodat ze nu feitelijk geen staart meer hebben overgehouden en hoogstens een stompje meedragen, waaraan geen pluim meer groeien kan. Gelukkig is er niet zoo'n dwaas mensch opgestaan, die deze coupeerwoede

in Duitschland ook heeft toegepast op de Hannoveranen, Oost-Pruisen, Oost-Friezen en Holsteiners en in ons land op de Friesche en Geldersche paarden en onze harddravers, zoodat deze dieren hun natuurlijke staartdracht hebben behouden.

Aangenomen mag worden, dat onze voorouders het coupeeren van de tuigpaarden hebben afgekeken van de Engelschen en Duitschers en hen in deze mode hebben willen volgen en het coupeeren van trekpaarden zal wel uit België zijn overgewaaid.

Aan ons is nu de grootsche taak om het opgroeiende geslacht onder de paardenfokkers betere begrippen bij te brengen en op systematische wijze propaganda te maken voor het breken met een mode, welke uit het buitenland werd overgenomen en ons mooie sierlijke Hollandsche paard degraedeert en ontsiert.

Wie meeleeft met de sterke ontwikkeling van de landelijke ruitersport en weet, hoe men daar over deze dingen denkt, zal den moed nog niet laten zakken en blijven hopen, dat ook in dit opzicht weldra nog betere tijden zullen aanbreken.

Tenslotte is het misschien wel aardig nog even te vermelden, dat bezitters van gecoupeerde paarden in Duitschland en ons land het soms erg vervelend vinden dat hun paarden niet met een sierlijk gedragen pluimstaart kunnen worden gereden en daarom zijn er in den handel gebracht valsche staarten of kunststaarten, welke op vernuftige wijze kunnen worden aangebracht.
Hoofddorp, 23 Januari 1939.

Mr. A. Slob.

COUPEEREN VAN PAARDENSTAARTEN

Principieel proces voor den rechter.

Vrijdagmiddag 6 Januari diende voor de rechtbank te Middelburg de zaak tegen den rijksdierenarts W. J. L. de G. uit Kruiningen, die geverbaliseerd is, omdat hij een paard zou hebben mishandeld, door den staart van het dier te coupeeren.

Nu sedert eenigen tijd een strijd gaande is over de vraag of het coupeeren van een paardenstaart het dier pijn doet, heeft het bestuur van de vereeniging „Het Nederlandsch trekpaardenstamboek” zich er met kracht voor gespannen, principieel te doen uitmaken of er bij deze eenvoudige operatie sprake kan zijn van dierenmishandeling.

Het bestuur is namelijk van meening, evenals de meeste andere deskundigen op dit gebied, dat zoowel met als zonder voorafgaande verdooving bij het coupeeren van een staart er geen sprake van is, dat men het dier pijn veroorzaakt.

De bevorderaars van de koudbloedfokkerij zijn er ook van overtuigd, dat een paard van een korten staart meer hulp heeft bij het verdrijven van vliegen, dan van een langen staart en zij zien vooral het groote belang van het ongehinderd mogen blijven coupeeren, dat dit zal voorkomen, dat belangrijke schade aan onzen export zal worden toegebracht.

Wil men het vooraf verdooven voorschrijven, dan achten de fokkers dit best, al zien ook de deskundigen, i.c. de dierenartsen daarvan de noodzaak

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

niet in. Geheel verbieden en strafbaar stellen van het coupeeren achten zij echter funest en totaal onnoodig. Ten einde het al of niet strafbare van de besproken handeling juridisch te doen vaststellen, heeft de dierenarts De G. in bijzijn van de politieautoriteiten en het bestuur van het „Trekpaard" bij een aan hem toebehoorend paard den staart gecoupeerd na het toedienen van twee injecties. Dit gebeurde op 26 November j.l. en een opperwachtmeester der marechaussee maakte hiervan procesverbaal op.

Het ging er dus om een vervolging uit te lokken en het resultaat was, dat De G. zich thans ter zake van dierenmishandeling te verantwoorden had. Allereerst werden de getuigen van het betrokken geval gehoord, namelijk de verbaliseerende opperwachtmeester der marechaussee en de landbouwer en zijn knecht, aan wie de zorg voor het veulen van verdachte is toevertrouwd. De opperwachtmeester heeft geen reactie op het dier waargenomen. Het is hem bekend, dat het coupeeren zeer veel gebeurt.

De landbouwer zeide, dat het dier ook na de behandeling 'n goeden eetlust had en niets erop wees, dat het er hinder van ondervonden had. Ook de knecht heeft niets bijzonders aan het paard gemerkt.

Vanwege het O. M. werd een viertal deskundigen gehoord en van de zijde van de verdediging een drietal. Hierbij bleek, dat er ook in de kringen van de deskundigen verschil van opvatting is over het al of niet pijnlijke, letsel veroorzakende van het coupeeren van staarten en of het doel ervan redelijk is. De officier van justitie, mr baron Van der Feltz, zeide, dat het hier betreft een verschil van meening tusschen twee partijen van deskundigen en dat de zaak met de uitspraak der rechtbank niet zou zijn afgelopen. Al is het coupeeren wellicht op zichzelf geen mishandeling, kan het in bepaalde gevallen toch wel op een wijze geschieden, dat het mishandeling wordt, maar daarvoor is deze zaak niet aangebracht. Men moet het niet laten voorkomen of mishandeling van een dier erger is dan van een mensch en spreker waarschuwt tegen ziekelijke overdrijving op dit punt. Volgens spreker is het hier

niet zoozeer de vraag of pijn is veroorzaakt en letsel is toegebracht, maar of er een redelijk doel bestaat voor het coupeeren in dit geval is het redelijk doel voorbijgestreefd. Spreker vroeg daarom veroordeeling van verdachte tot een gulden boete of een dag hechtenis.

De verdediger, mr J. Coert uit 's-Gravenhage, wees erop, dat verdachte een dierenvriend is. Men hoede zich echter in dezen voor overdrijving. Verdachte geeft het tenlaste gelegde toe, doch niet, dat zonder redelijk doel letsel is toegebracht.

De handel kent aan paarden met gecoupeerde staarten grooter waarde toe. Er is geen sprake van een modegril, want reeds op een overgelegde gravure van eeuwen geleden komen paarden met afgesneden staarten voor. Spreker bepleitte, ook op grond van de jurisprudentie op dit gebied, vrijspraak voor verdachte.

CURSUSSEN IN HOEFBESLAG.

Vanaf 1922 is, vanwege den Noord-Brab. Christelijken Boerenbond, onafgebroken een cursus in hoefbeslag gegeven door de H.H. Th. F. Wismans, dierenarts, en P. A. Verhoeven, onderwijzer-hoefsmid.

De eerste twee dezer cursussen werden gevolgd door telkens 8 leerlingen. Bij de volgende was het aantal leerlingen zoo groot (14—16) dat tot het geven van een dubbelen cursus werd overgegaan.

De 20 practische lessen worden des Zaterdag gegeven in 2 groepen van $7\frac{1}{2}$ — $11\frac{1}{2}$ uur voormiddags en van $1\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$ namiddags. Het theoretische gedeelte van beide groepen samen van $11\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ uur.

Voor het toelatingsexamen voor den thans loopenden (9en) cursus hadden zich 23 candidaten aangemeld. Hiervan slaagden 16, zoodat elke groep thans 8 leerlingen telt.

Voor den cursus in hoefbeslag te **Assen** hebben zich, na oproeping, niet minder dan 20 leerlingen aangegeven. In verband met dit groot getal is besloten de groep in tweeën te splitsen en een winter- en zomercursus in te richten.

Wegens vertimmering van de Ambachtsschool, waarin de lessen worden gegeven, kon pas op 7 Januari j.l. met de eerste les van het eerste gedeelte worden begonnen. Zoodra deze wintercursus is afgelopen, wordt direct met den zomercursus begonnen.

De cursus staat onder leiding van den heer Dr. J. Staal te Assen. Het practisch onderwijs wordt gegeven door den onderwijzer-hoefsmid A. Kroeze te Grolloo.

De leerlingen komen uit de navolgende plaatsen: Assen, Zuidvelde, Langelo, Zijen, Ide, Valthe, Wijster, Westerbork, Witteveen en Elp.

Te **Heel** (Limburg) is onder leiding van den heer L. Bloemen te Roermond, het tweede gedeelte van den cursus loopende. Er nemen 9 leerlingen aan deel, komende uit de volgende plaatsen: Stamprooy, Thorn, Hunsel, Neeritter, Beegden, Helden-Panningen, Herkenbosch, Maasniel en Budel.

HET TOELATINGSEXAMEN VOOR DEN CURSUS 1939—1940 TOT OPLEIDING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG TE UTRECHT.

Voor dit examen hadden zich 30 hoefsmeden aangemeld, waarvan 28 aan het examen hebben deelgenomen. De kandidaten waren afkomstig uit de provincies, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Limburg, Noord-Brabant, Zeeland, Zuid- en Noord-Holland en Utrecht.

Het examen werd gehouden op Vrijdag 17 Februari aan het Instituut voor Hoefkunde te Utrecht.

Tot den cursus werden toegelaten de H.H.: J. A. Moors te Wychen (G.), P. van Dijk Gz. te Beets (N.-H.), R. Blanke te Leersum (U.), A. Salomé te Groede (Z.), A. Spijkstra te Zwolle, A. J. Brokken te Warnsveld (G.), H. Venema te Hoogeveen (Dr.), H. J. Ulderink te Laag Zuthem (O.), D. Franken te Nieuwerbrug (Z.-H.), H. W. Tijdink te Borculo (G.), H. Hohemwald te Grathem (L.), P. v. Puyenbroek te Alphen (N.-Br.).

Ook dit jaar is wederom een dubbelen cursus toegestaan, zoodat 12 leerlingen konden worden toegelaten.

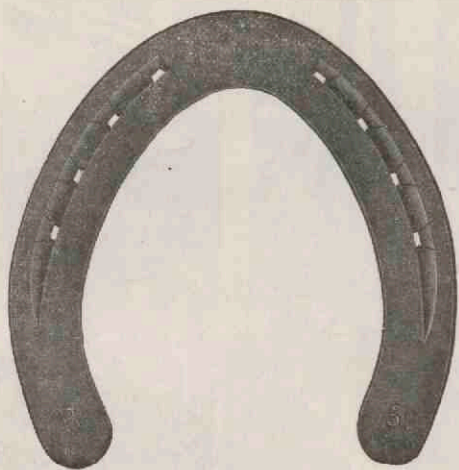
DE HOEFBESLAGCURSUS TE LOCHEM.

Van l.n.r.: J. Rouwenhorst te Warnsveld, H. J. Bekkernens te Laren, H. Kettering te Eibergen, B. Keizer te Rietmolen, G. Gorkink te Groenlo, H. Simmelink te Neede, H. Th. Tijdink te Goor, J. Enderink te Harfsen, A. Hijink, dieren-arts en leider der cursus te Lochem, H. J. Breukink, practisch onderwijzer te Lochem.

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-GRAVENHAGE

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

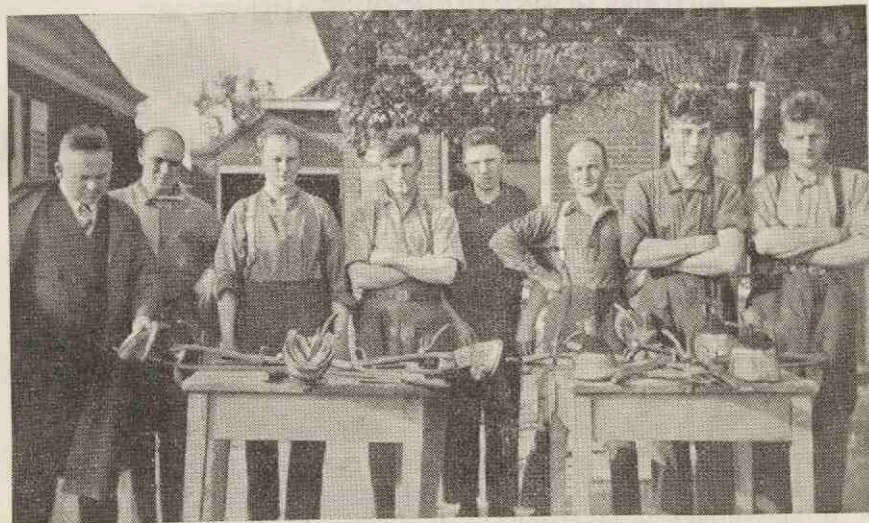
1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave:

De Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage — Giro 14908

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

CURSUS IN HOEFBESLAG TE BEDUM

V. r. n. l.: H. Hoving, Nierkerk; R. Abbring, Bedum; K. v. Berg, Onderdendam; H. Schiphuis, Uithuizermeeden; J. Veldman, Den Andel; J. Driessen, Harkstede; K. Keizer te Warfum en P. Homan, practisch onderwijzer te Bedum; terwijl de heer P. Bronsema van Uskwert niet aanwezig was bij het nemen van deze foto. Alle acht candidates behaalden het diploma hoefsmid, leider van dezen cursus was de heer H. Venema, dierenarts te Bedum.

Voor een te houden nieuwen cursus hebben zich 15 candidates aangegeven.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

22 APR 1939

UTRECHT

EXAMEN VOOR HET RIJKSDIPLOMA VAN HOEFSMID

Voor het voorjaarsexamen hebben zich 98 kandidaten aangemeld, afkomstig van cursussen te Lochem, Bedum, Breda, Pey, Echt, Apeldoorn, Heino, Amersfoort, Enschedé, Meppel, Den Bosch, Almelo, Rotterdam, Utrecht, Middelburg, Cuyk, Varsseveld, Roermond, Oostburg en Zwolle. De examendagen zijn vastgesteld op 30 en 31 Maart, 3, 12, 13, 17, 18, 19, 20, 24, 25, 26 en 27 April en 8 en 9 Mei.

Tot heden zijn geslaagd: K. H. van den Berg te Onderdendam, H. Schiphuis te Uithuizermeden, R. Abbring te Bedum, A. Jongerius te Gouda, Th. van Dijk te Vleuten, J. C. Rijk te Ossendrecht, J. Maselee te Cadzand, A. M. te Grand te Zuidzande, H. B. Taken te Aalten, P. Bronzema te Uskwert, J. W. Hillebrand te Alphen a. d. Rijn, A. J. A. Wagers te Tilburg, F. Thomassen te Heeswijk, A. C. Krijnen te Zevenbergschen hoek, J. Rentelingsperger te Areen, H. Harmsen te Tubbergen, J. van Elsäcker te Wemeldingen, G. Engbers te Enschede, W. Vochteloos te Amersfoort, J. Schormans te Waubach, B. Keizer te Haaksbergen, A. Graus te Stenensweert, G. M. Gorkink te Groenlo, J. Enderink te Harfsen, J. Delissen te Bachten, J. Coonen te Echt. Het examen wordt voorgezet.

MILITAIRE HOEFSMIDSCHOOL TE AMERSFOORT

Op 15 Maart j.l. is het examen voor zelfstandig hoefsmid met gunstigen uitslag afgelegd door den reserve-hoefsmidsleerling **J. W. Dubbelman**. Aan hem is een diploma uitgereikt en hij is bevorderd tot den rang van korporaal.

*

Op 15 Maart j.l. is de opleiding beëindigd van de 1e ploeg 1938 dienstplichtigen der artillerie. Van de 25, aanvankelijk tot hoefsmid ingelijfd, werden na aflegging van een proef 11 wegens gebrekkige vooropleiding en onvoldoenden aanleg afgewezen, terwijl op 9 Augustus de dienstplichtige **Sighem** in verband met een hem verleend uitstel van dienst de school heeft verlaten. Aan de overige 11 kon na gehouden examen een getuigschrift worden uitgereikt.

De namen der geslaagden zijn: 1. **J. A. Eijkelkamp**, 2. **J. G. Hanssen**, 3. **J. C. Staal**, 4. **P. Nota**, 5. **J. H. G. Lemmens**, 6. **J. Rentelingsperger**, 7. **R. van Ewijk**, 8. **B. Nijenbrinks**, 9. **D. Haank**, 10. **H. Gelling**, 11. **E. Huttinga**, 12. **J. H. Ribbes**, 13. **Th. W. Derksen**.

Aan hen is een diploma uitgereikt, terwijl de eerste 6 genoemden tot korporaal zijn bevorderd.

CURSUSSEN IN HOEFBESLAG IN NEDERLAND

(Vervolg)

Te Cuyk (N.-Br.) is thans het eerste gedeelte van den cursus, onder leiding van den heer Th. F. Wismans, loopende.

De cursus te **Harderwijk** wordt onder leiding van Dr. C. Brands te Nieuw-Millingen gehouden in Ambachtsschool te Harderwijk. Het eerste gedeelte is thans loopende, nadat een voorbereidende cursus heeft plaats gehad. Het aantal leerlingen bedraagt 8. Onderwijzer in de practijk is de heer J. W. J. v. d. Bosch te Nijkerk.

*

Te **Lochem**, waar dierenarts A. Hijink de leiding heeft, is thans het tweede gedeelte van den cursus loopende. Er nemen 8 leerlingen aan deel, komende uit de volgende plaatsen: Haaksbergen, Rietmole-Neede, Harfsen, Eibergen, Neede, Goor en Warnsveld. Het practisch onderwijs wordt gegeven door den onderwijzer hoefsmid H. J. Breukink te Lochem.

IN MEMORIAM

H. A. STEDING †

Een zeer bekend Utrechtsch hoefsmid overleden.

Te Zetten is overleden de heer H. A. Steding Sr., in den ouderdom van 86 jaar.

De heer Steding werd in 1852 geboren in de omgeving van Hannover en kwam na genoten onderwijs aan de lagere school in dienst bij de toentertijd in Duitschland zeer bekende hoefsmederij Jüncke. Na hier het fijne van het vak terdege te hebben geleerd, vertrok hij naar Brunswijk. Eenigen tijd later vestigde hij zich te Arnhem in dienst van zijn broer, teneinde ook in het buitenland zijn kennis te vergrooten. Na een verblijf van 5 jaar te Arnhem vertrok hij naar Utrecht, waar hij werd opgenomen in de zaak van wijlen den heer G. J. Hoogland, waar hij zich geheel inwerkte van 1880 tot 1893. Vrij kort na zijn indiensttreding hier werd hij als compagnon in de zaak opgenomen.

De heer Hoogland trok zich ten slotte in 1893 geheel terug, waarna het bedrijf door den heer Steding werd voortgezet tot 1925, toen de zaak aan zijn zoon overging, die reeds vanaf 1919 in het bedrijf werkzaam was.

De heer Steding stond alom bekend als een kundig vakman met een groote liefde voor het paard. Hieraan heeft hij zich met hart en ziel gegeven en de techniek van het hoefbeslag heeft steeds zijn belangstelling gehouden. De liefde voor het vak is eveneens op zijn zoon overgegaan, die als hoefsmid een uitstekende reputatie geniet.

De teraardebestelling heeft plaats gevonden op 22 Februari op de Eerste Algemeene Begraafplaats te Utrecht.

MONTFOORTS SMID WERD HONDERD JAAR

Smederij in de bloemen

In Montfoort heerschte op 24 Maart j.l. een feestelijke stemming. Van vele woningen en gebouwen wapperden de vlaggen en voor één huis aan het

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

einde van de Hoogstraat stond een eerepoort. Het was de woning van Jan ten Ham, den ouden smid van Montfoort, die vandaag zijn honderdsten verjaardag viert.

Jan ten Ham is nog uitstekend gezond. Alleen is hij wat hardhoorig, maar hij weet genoeg te vertellen, vooral over paarden. Hij herinnert aan de dagen van Koning Willem III, aan de eigenwijze koetsiers en aan de doorbraak van de Waal bij Wageningen. Ook over de Kozakken weet hij veel interessants. In de smederij, waar nu de zoon werkt, gaat alles nog op ouden trant zijn gang. Jan ten Ham pakt zoo nu en dan zelfs nog wel eens den hamer op.

De smederij was vandaag in een bloemenhof herschapen en de postbode bracht uit alle deelen van het land stapels brieven en telegrammen. Om halfelf stapte een huldigingscomité, met als voorzitter den burgemeester van Montfoort, den heer J. B. Kemme, de woning van den jubilaris binnen. De burgemeester sprak den ouden baas toe en overhandigde hem namens de burgerij een geschilderd portret. Toen de schilderij onthuld was, vroeg de burgemeester: „En wie is dat nu?” De honderdjarige antwoordde prompt: „Dat is de oudste smid van Montfoort.” Namens het gemeentebestuur bood de burgemeester nog een kist met honderd sigaren aan en een bloemenmand. Nadat de hulpprediker van de Gerei. Kerk, de heer Apello, het woord had gevoerd, wachtte den jubilaris een zanghulde door de leerlingen van de R.K. meisjesschool. 's Middags werd een receptie gehouden; 's avonds werd den heer Ten Ham een zanghulde en serenade gebracht.

LITERATUUR OVERZICHT

In het December-nummer van de Zwitsersche Hoefsmid wordt een artikel besproken uit de 8e aflevering van het „Zeitschrift für Veterinärkunde” en ook wij willen hiervan een overzicht geven.

Het artikel gaat over het besnijden van den hoof vóór het vernieuwen van het beslag, omdat men vindt dat de Duitsche leerboeken in hoofbeslag zich verkeerd uitdrukken door te beweren, dat de hoornwand meer moet besneden worden aan de zijde welke afwijkt van den kootstand. Schrijver wil dit aldus uitgedrukt hebben: Men moet den hoornwand het meeste besnijden tegenovergesteld aan de zijde van den gebroken voetas. Dus wijkt de hoof vanaf

de koot naar binnen af en is dus de voetas naar buiten gebroken, dan moet de binnenwand meer ingekort worden.

Om het bewijs hiervoor te leveren, heeft schrijver bij vele hoeven metingen gedaan vóór en na het beslag. Deze metingen betroffen de wandhoogte, de lengte van den wand, en de schuinite van den wand. De hoogte van den wand is de afstand van den kroonrand tot aan den bodem en kan alleen bij het staande paard worden opgenomen. De lengte van den wand kan aan den hoof worden gemeten, het gemakkelijkst als men den hoof opneemt. Soms zijn deze maten gelijk, doch lang niet altijd. Soms is de langste wand de hoogste, doch ook kan hij langer zijn. Wanneer de vraag gesteld wordt, welke wand meer moet worden ingekort, dan moet men onderscheid maken tusschen den langeren en tusschen den hooger wand. Kort men een der wanden in, dan wordt deze slechts dan lager als hij loodrecht staat en hoe schuiner de wand is, des te minder zal bij het inkorten de wand naar verhouding lager worden.

Beschouwt men den hoofvorm in verhouding met den beenstand, dan let men op den hoek die de wand van den draagrand vormt. Van de afwijking van den wand is n.l. de richting van de hoefas afhankelijk en deze hebben wij noodig om te kunnen beoordeelen of de hoof zich al of niet bij den beenstand aanpast.

De schuinite van den wand beheerscht verder den omvang van den draagrand en dus de draagvlakte van den hoof.

Hoe kleiner de hoek, des te grooter is de wijdte van den draagrand en tevens de draagvlakte zelf. De hoof heeft de neiging naar het steilste wandgedeelte en dus ook naar het kleinste ondersteuningsvlak over te hellen en de hoefas wordt vaak naar deze zijde gebroken of, zooals de schrijver het uitdrukt: de hoof wijkt af naar de schuinste wandhelft.

Als resultaat van al de gedane metingen wil schrijver hieraan toevoegen: In het algemeen moet de schuinste wand, die als regel ook de langste is, het meest ingekort worden. Hierdoor vermindert het verschil in lengte van den binnen- en buitenwand, alsmede van de richting van de wanden en ook van de draagvlakken van den hoof. De druk op de meest belaste hoofhelft wordt wat afgewenteld op de minder belaste helft.

In het meerendeel van de gevallen komt het er op neer, dat de schuinere en langere wand zich aan de zijde bevindt naar welke de hoof vanuit de koot afgeweken is; er komen echter gevallen voor, waarbij het juist omgekeerd is.

*

In de Zwitsersche Hoefsmid staan de tien geboden voor de hoofverpleging vermeld, welke luiden:

1. Geef het paard voldoende beweging.

Vooraf geldt dit ook voor het veulen wanneer het 's winters op stal staat; zooveel mogelijk moet men het dan vrij rond laten loopen in een boks.

2. Controleer de veulenhoeven van tijd tot tijd op de afslijting en laat zoo noodig, correctie aanbrengen.

Vaak ziet men lange hoeven ontstaan met ingebogen wand, ondergeschoven verzenen en ingetrokken straal. Ook bokhoeven met te hooge verzenen

n.l. als het veulen op den harden bodem loopt en ook wel scheeve hoeven met ongelijke binnen- en buitenwand. Al deze afwijkingen kunnen leiden tot het ontstaan van verkeerde beenstanden.

Een regelmatig bezoek van den hoefsmid elke zes weken kan dit alles voorkomen.

3. Laat het veulen niet te vroeg beslaan.

Het te vroeg beslaan houdt den hoorn groei tegen en de hoef ontwikkelt zich niet ten volle en blijft achter bij de ontwikkeling van het lichaam. *Vóór* het einde van het derde levensjaar zoo mogelijk onbeslagen laten.

4. Leer het veulen al vroeg om de beenen te laten nemen. Begin reeds als het drie maanden oud is, spelenderwijs en met beloonen.

5. Wanneer het paard werkt, moet het op tijd nieuw beslagen worden. Dit is noodig, niet alleen als het ijzer versleten is of los raakt, doch het voorkomt klemhoeven, steengallen, kreupelheden, daarom alle 5 tot 6 weken de beslagen hoeven laten besnijden, zoodat de vorm behouden blijft.

6. Laat het paard niet langer met stoot en kalkoenen loopen dan beslist noodig is.

Scherp beslag in den winter noodzakelijk, doch als niet op sneeuw geloopt wordt of op zachten bodem, dan zullen pezen en banden meer te lijden hebben en bovendien komt de straal niet met den bodem in aanraking, met alle nadeelen daaraan verbonden.

7. Behoedt de hoeven voor uitdrogen.

's Avonds de hoeven wasschen met een borstel en water en als ze erg uitgedroogd zijn, elken dag een hoefbad geven, een half uur in warm water, daarna n.l. als het hoorn droog is, invetten.

8. Gebruik bij het invetten alleen zuiver vet, en smeer geen zalven in, zoodat korsten op het hoorn komen.

9. Zorg dat het paard geen rotstraal krijgt.

Bij rotstraal wordt doortreden vermeden en treedt gemakkelijk klemhoef op. Door dagelijksch gebruik van het paard, een reine stal, schoonmaken van de straalschenkels voorkomt men rotstraal. Is het opgetreden, dan alle losse deelen wegnemen en jute met teer inbrengen.

10. Houdt de hoeven rein.

Voor al ammoniak werkt slecht op het hoefhoorn, dus geen mest in de hoeven laten ophoopen en geen korsten op den wand, dus geregeld de hoeven nazien en schoonmaken.

Men bedenke: geen hoef — geen paard.

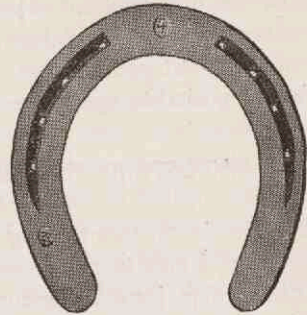
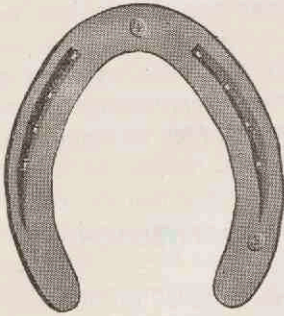
DIERENMISHANDELING TE UDEN

Paard den staart afgehakt.

Een landbouwer en een smid uit Uden hadden zich te verantwoorden ter zake van dierenmishandeling. De landbouwer had zijn paard naar den smid gebracht en het vastgehouden, terwijl deze den staart coupeerde, door dezen onder een mes te leggen en met een hamer een zwaren slag op dat mes te geven.

Voor goed hoefbeslag gebruike men uitsluitend

Z. V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzertabriek Stoppeldijk N.V.

Telefoon no. 3

De veldwachter J. Bataille had dat gezien. Wel beweerde een der verdachten, tevoren den staart van het beest afgebonden te hebben, doch de Officier van Justitie was van meening, dat als het coupeeren steeds gebeurt, zooals hier, het noodig is, dat er een eind aan komt. Hij eischte f 15 boete of 16 dagen gevangenisstraf tegen ieder der verdachten. De politierechter veroordeelde beiden tot f 2 boete.

Uit: „de Echo van het land van Cuyk”

Vervolgens stond terecht de smid De H., uit Berg en Terblijt, die wegens dierenmishandeling (het coupeeren van een paardenstaart) door den politierechter te Maastricht tot f 50 boete subs. 50 dagen hechtenis was veroordeeld. Na appèl en cassatie verwees de Hooge Raad deze zaak naar het Arnhemsche Hof.

Als getuige-deskundige werd gehoord de veearts Bom, uit Den Haag, secretaris van het Stamboek Ned. Trekpaard. Deze deelde mede, dat het coupeeren van paardenstaarten geschiedt omdat de lange staarten vooral bij het trekpaard, hinderlijk zijn. De staart raakt verward in de leidsels, en vaak slaat daardoor het paard op hol. Het coupeeren verhoogt derhalve de nuttigheid van het dier. Het coupeeren heeft altijd zonder verdooving plaats gehad.

Prof. dr. Roos, als getuige gehoord, merkte op, dat, als men het verward raken van den staart in de leidsels wil voorkomen, men den staart kan knippen of vlechten.

Het coupeeren, zooals in dit geval is geschied, qualificeerde hij als dierenmishandeling.

Verdachte zelf gaf de feiten toe. Hij heeft aan den openbaren weg, nabij zijn

smidse, ten aanschouwen van een aantal menschen, een stuk van den staart van een 3-jarig paard afgeknipt. De wond heeft hij vervolgens met een gloeiend ijzer dichtgeschroeid en toen het bloeden nog niet ophield, heeft hij den staart afgebonden.

De advocaat-generaal, mr. Hermans, merkte op, dat wel is waar het coupeeren een redelijk doel kan hebben, doch de manier waarop deze verdachte het heeft gedaan, kan niet door den beugel. Met wijziging van de motiveering eischte spr. bevestiging van het vonnis.

WEDSTRIJD HOEFBESLAG TE 'S-HERTOGENBOSCH

Gedurende de tentoonstelling te 's-Hertogenbosch op 29 en 30 Juni, zal een wedstrijd **niet in maar over** het hoefbeslag gehouden worden, d.w.z. een deskundige jury zal gedurende de tentoonstelling zich geregeld bewegen tusschen de paarden en uitmaken, welke paarden het best beslagen zijn. De hiervoor beschikbare prijzen worden dan toegekend aan de smeden, welke volgens het oordeel der jury het beste beslag hebben geleverd.

De bedoeling van dezen wedstrijd is de belangrijkheid van het hoefbeslag te doen uitkomen.

De verwachting wordt gekoesterd, dat de eigenaars der paarden en de smeden door dezen wedstrijd over de verzorging van de hoeven in haar geheelen omvang zullen worden opgewekt daaraan te besteden de aandacht, die deze zoozeer verdient, ja vereischt.

WEDSTRIJD IN HOEFBESLAG TE APPINGEDAM

Van 6 tot en met 13 Juni wordt te Appingedam een tentoonstelling gehouden, gewijd aan handel, industrie en landbouw. Op 7 Juni vinden keuringen van warm- en koudbloedmateriaal plaats en op 8 Juni een nationaal concours-hippique. Voor 7 Juni bevat het programma ook een wedstrijd in hoefbeslag, waarop in de volgende aflevering nader wordt teruggekomen.

PAASCHVEETENTOONSTELLING TE AMSTERDAM

Ondergeteekende had het voorrecht door zijn Commandant in de gelegenheid gesteld te worden de tentoonstelling even te mogen bezoeken.

Van die gunst heeft hij dankbaar gebruik gemaakt. Er was van alles te zien, paarden, runderen, landbouwwerktuigen, enz., maar vanzelfsprekend trokken mij de paarden het meest. En te meer, omdat daar door de Remonte-Commissie ook paarden voor het leger worden aangekocht, zoodat ook wij er dan het benodigde aantal van krijgen.

In de eerste plaats dan een enkel woord over het beslag, ik heb mooi en minder mooi beslag gezien. Ik zag een paard met keurig besneden hoeven, goed gepaste ijzers en flink genageld. Eén ding vond ik echter jammer, het waren witte hoeven en die waren gestopt met zwarte stofverf. Waren ze met witte stopverf gestopt geweest, dan was het geheel nog mooier ge-

weest. Ik voor mij houd er van om witte hoeven met witte- en zwarte hoeven met zwarte stopverf te stoppen. Ook zag ik nog een paard dat achter beslagen was met een vaste kalkoen aan den buitentak (binnentak gewoon), wat natuurlijk op den harden weg voor het paard een ongelukkigen stand gaf. De bedoeling hiervan was, om het uitglijden tegen te gaan bij het monstereen op eventueel glad terrein. Mijns inziens was hier een schroefkalkoen beter op zijn plaats geweest.

Als je daar als vakman zoo rond loopt, zie je dat de eigenaars allerlei trucjes bedenken om hun paarden maar door de keuring heen te krijgen. Zwarte ijzers hebben ze meest allemaal om beter te monstereen, maar ik zag ook een paard dat vóór zeer zware ijzers en lange hoeven had en achter daarentegen korte hoeven en dunne ijzers. Wanneer het paard normaal was beslagen geweest, was de overbouwdeheid zeer zeker in het oog geloopt, maar nu was het minder te zien, althans niet met één oogopslag. En zoo kan ik nog meer van die trucjes opnoemen.

Eén ding is er wat mij niet erg lijkt, namelijk het beoordeelen van een paard. Wij hebben altijd geleerd, zoowel op de Hoefsmidschool in Amersfoort als op den Onderwijzers-Cursus in Utrecht, om een paard vierkant te plaatsen, rustig te laten stappen en draven.

Op de tentoonstelling daarentegen zie je het tegenovergestelde; ten eerste het gemberen van de paarden, het klappen met de zweep en het lawaai maken met allerlei voorwerpen, zoodat de paarden bijna gek worden van al dat rumoer. En dan laten ze ook nog de paarden een gestrekten stand aannemen, zoodat er volgens mij voor de beoordeeling niet veel van den natuurlijke stand en gang overblijft. Tot zoover dan in grove trekken mijn bevindingen op de Paaschveetentoonstelling te Amsterdam.

De wachtm. hoefsmid
C. de Ronde.

2e Afd. Politie-troepen. Ond. Afd. (Ber.).

Onderschrift.

Het doet prettig aan wanneer jonge krachten op het tooneel verschijnen en wij danken inzender dan ook voor zijn pennevrucht, waarmede hij niet alleen belangstelling voor zijn vakblad toont, doch tevens een goed voorbeeld geeft en een aansporing voor anderen tot navolging. Juist deze soort inzendingen, critische beschouwingen van den vakman, worden door de lezers zoo op prijs gesteld en het doel van het tijdschrift moet toch zijn: „voor hoefsmeden, door hoefsmeden.”

G. H.

MENGELWERK

EEN MILLIOEN DOLLAR VOOR EEN PAARD

New York, 13 Jan. (Eigen tel.). — Een bod van een millioen dollar, het hoogste bod ooit voor een paard gedaan, werd heden geweigerd. De filmmagnaat Louis H. Mayer had deze som geboden voor den 22-jarigen Man

O'War, eigendom van Samuel D. Riddle, die het indertijd voor F 9.000 had gekocht en daarmee de beste belegging had gedaan, die ooit in volbloeds heeft plaats gevonden.

Man O'War werd in Maart 1917 geboren en verloor slechts één van de 21 rennen, waarin het startte, alvorens het in de fokkerij dienst ging doen. Als tweejarige won Man O'War negen van de tien rennen en als driejarige bleef hij ongeslagen in alle elf rennen en verbeterde tal van baanrecords. Daarna ging hij naar de fokkerij. Zijn afstammelingen wonnen groote geldprijzen. Zijn fokpremie was f 9.000 en zijn eigenaar verdiende dit bedrag vijf en twintig maal 's jaars. Eén van zijn afstammelingen, Battleship won verleden jaar den Grand National. Drie jaar geleden werd mr. Riddle verzocht een prijs te noemen voor Man O'War, maar hij antwoordde: „Dit paard is niet te koop. Ik ben slechts zijn bewaarder, die voor de toekomst van de Amerikaansche volbloedsfokkerij waakt”.

Thans nadat Man O'War negentien jaar als fokhengst dienst heeft gedaan, wil mr. Riddle hem nog voor geen millioen dollar missen. Man O'War bezit een stamboom, die rijkt tot de befaamde merrie Layton Barb, die in de zeventiger jaren in Engeland beroemd was. Zooals men zich zal herinneren, waren de hoogste prijzen voor volbloeds betaald het bedrag van \$ 53.000, dat door een Argentijnsch syndicaat werd gegeven voor mr. August Belmont's Tracery in 1920 en de \$ 60.000, door den oud-bookmaker Benson betaald voor de toenmaals ongeslagen driejarige Nearco, eigendom van den Italiaan Federico Tesio.

HET PAARD VERDWIJNT UIT DE CITY

Koetsiers en smidsen sterven uit.

Thomas Tamplin, een bekende Londensche straatfiguur, de oudste koetsier van een huurvigilante, is op 83-jarigen leeftijd overleden, nadat hij enkele dagen te voren nog een nieuwe rijvergunning had ontvangen. Tommy, die met zijn zilvergrijze haren, zijn bakkebaarden, zijn grijzen hoogen hoed, zijn witten baard en ouderwetsche koetsiersdas altijd de aandacht van het publiek op zich vestigde, werd het vorige jaar door zijn grootsten concurrent, een taxi, aangereden en van den bok geworpen. De bij dit ongeluk opgelopen verwondingen is hij feitelijk nooit te boven gekomen.

Meestal stond hij op post ergens bij Regent's Park, om 's avonds vrachtjes te zoeken in de buurt van Piccadilly Circus.

Tommy's glorie-tijd was koningin Victoria's gouden jubileumfeest in 1887. Toen verdiende hij wel drie pond per dag. Vandaag den dag evenwel was er niet veel meer voor Tommy te verdienen, maar hij kon geen afscheid nemen van paard en wagen. Tommy's zoon werkt in hetzelfde bedrijf, alleen op moderner en grootter schaal, want hij is chauffeur van een autobus, die zijn eigendom is. Tommy met zijn zilveren bakkebaarden, die 56 jaar lang Londens vigilante-koetsier was, is voorgoed verdwenen en met hem een der laatste huurkoetsen, die Londen nog bezit.

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

Nu ook het paard hoe langer hoe meer uit de city verdwijnt zal de eenige smidse, die zich nog in de buurt van de city bevindt, nl. bij de poort, welke vroeger toegang gaf tot de priorij van het hospitaal van de Orde van Sint Johannes van Jeruzalem, in St. John's Lane, Smithifeld, wegens stopzetting van het bedrijf worden afgebroken. De smidse welke in 1877 in het gouden jubileumjaar van koningin Victoria gebouwd werd, deed onmiddellijk dienst. Men kreeg per dag ongeveer veertien paarden te beslaan. Maar nu is men al heel blij als er één per dag komt. De beide hoefsmeden, Tom James, zoon van den eersten hoefsmid, in St. John's Lane, en Bill Kiddle, elk zestig jaar oud en veertig jaar lang in het bedrijf werkzaam, moeten, nu de hoefsmederij aan het einde van deze maand wordt opgeheven, naar een anderen werkkring uitzien.

Nog steeds staan ze om halfvier 's morgens op, om geen enkele gelegenheid voorbij te laten gaan paarden te kunnen beslaan, maar ze sluiten de smidse al om twaalf uur 's middags, want daarna is er toch niets meer te verdienen. Tom James en Bill Kiddle hadden het in hun jonge jaren zoo druk in de smederij, dat zij zelfs geen tijd hadden om een echtgenoot uit te zoeken. „Misschien is het nu nog niet te laat daarvoor,” zeide Tom vandaag, „en wanneer ik een andere betrekking kan krijgen en er een huwelijksfeest zal zijn, dan zal ik u niet vergeten uit te noodigen.”

DE DRAFSPORT OVER 1938

In het course-seizoen 1938 is in ons land totaal aan prijzen gewonnen een bedrag van f 92.551,39.

Op de lange baan is f 56.712,50 verreden en op de 800- en 300 M.-baan samen f 35.838,39.

A.S. CONCOURSEN-HIPPIQUE.

Baarn 29 April	Zwolle 5 en 6 Juli.
Houtrust Hal 4—7 Mei.	Den Haag 15—16 Juli.
Breda 18 Mei.	Hoofddorp 19 Juli.
Bergen op Zoom 29 Mei.	De Steeg 22 Juli.
Dordrecht 29 Mei.	Nijmegen 23 Juli.
Eext 29 Mei.	Oss 30 Juli.
Bemmel 29 Mei.	Epe 3 Augustus.
Wageningen 3 Juni.	Vries 6 Augustus.
Bussum 8—10 Juni.	Rijs 10 Augustus.
't Zandt 8 Juni.	Wassenaar 19 en 20 Augustus.
Norg 9 Juni.	Vorden 24 Augustus.
Appingedam 9 of 10 Juni.	Olst 25 en 26 Augustus.
Amsterdam 11 Juni (Olympiadedag).	Groningen 28 Augustus.
Zuidlaren 15 Juni.	Dokkum 1 September.
Rotterdam 17—18 Juni.	Enschede 3 September.
Groningen 27 Juni.	Nijkerk 6 September.
Amsterdam 29 Juni—3 Juli.	Giekerk 6 September.
't Zandt 1 of 8 Juli.	Bussum 16 September.

INTERNATIONAAL.

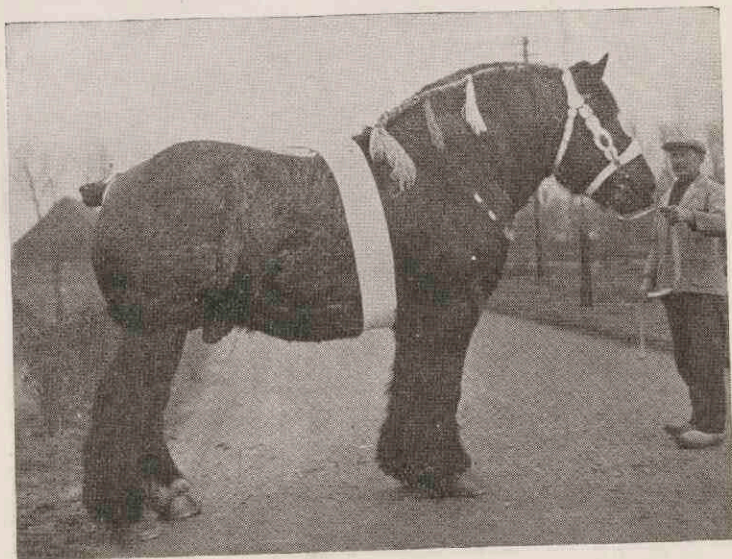
Berlijn 27 Jan.—5 Febr.	Amsterdam 29 Juni—3 Juli.
Parijs (p.m.) 20 Maart—18 April.	Luzern 8—16 Juli.
Nice 15—26 April.	Spa 2—7 Aug.?
Rome 30 April—8 Mei.	Dublin 8—12 Aug.
Brussel 12—22 Mei.	Aken 17—27 Aug.
Warschau 27 Mei—5 Juni.	Riga 26 Aug.—3 Sept.
Lissabon 3—11 Juni.	Washington 20—23 Oct.
Boekarest 8—16 Juni.	New York 5—12 Nov.
Londen 15—24 Juni.	Toronto 15—23 Nov.

A.S. DRAVERIJEN

(l.b. = lange baan; k.b. = korte baan).

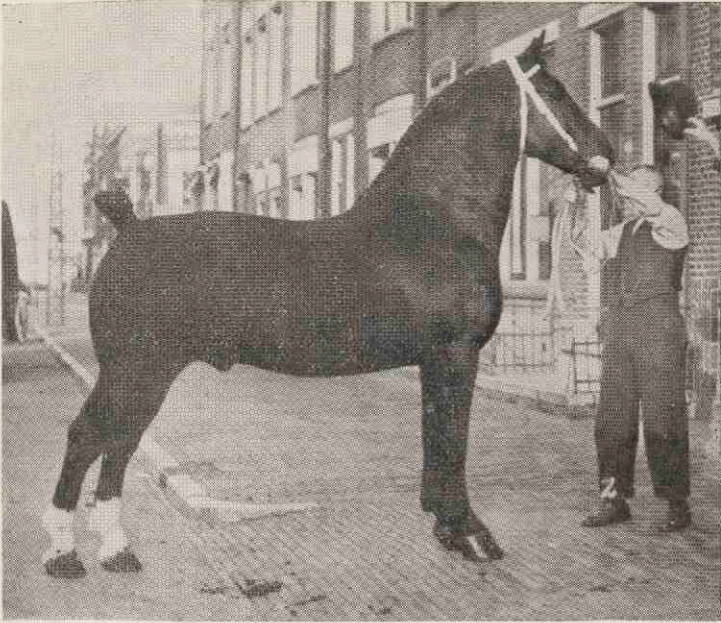
23 April Mereveld l.b.	4 Juni Houtrust l.b.
30 April Hilversum l.b.	4 Juni Ruischerbrug k.b.
30 April Heerhugowaard k.b.	5 Juni Opmeer k.b.
7 Mei Mereveld l.b.	11 Juni Groningen l.b.
14 Mei Groningen l.b.	13 Juni Schoorl k.b.
18 Mei Drachten l.b.	18 Juni Mereveld l.b.
18 Mei Enkhuizen k.b.	25 Juni Houtrust l.b.
21 Mei Houtrust l.b.	25 Juni Scheemda k.b.
21 Mei Uithuizen k.b.	27 Juni Groningen l.b.
29 Mei Mereveld l.b.	2 Juli Mereveld l.b.
29 Mei Heerenveen k.b.	2 Juli Usquert k.b.

2 Juli	Sappemeer k.b.	31 Aug.	Scheemda k.b.
9 Juli	Houtrust l.b.	3 Sept.	Enschede l.b.
16 Juli	Groningen l.b.	3 Sept.	Duindigt l.b.
21 Juli	Leeuwarden l.b.	7 Sept.	Heemskerk k.b.
23 Juli	Mereveld l.b.	8 Sept.	Leeuwarden k.b.
23 Juli	Noordwolde k.b.	10 Sept.	Groningen l.b.
2y Juli	Bergen k.b.	12 Sept.	Hardegarijp k.b.'
30 Juli	Hilversum l.b.	14 Sept.	Warmond k.b.
30 Juli	Schoorl k.b.	17 Sept.	Duindigt l.b.
30 Juli	Zuidhorn k.b.	17 Sept.	Uithuizen k.b.
2 Aug.	Stompwijk k.b.	18 Sept.	Medemblik k.b.
3 Aug.	Santpoort k.b.	21 Sept.	Enkhuizen k.b.
6 Aug.	Duindigt l.b.	22 Sept.	Wolvega k.b.
13 Aug.	Mereveld l.b.	24 Sept.	Hilversum l.b.
13 Aug.	Anna Paulowna k.b.	26 Sept.	Schagen k.b.
20 Aug.	Groningen l.b.	28 Sept.	Lisse k.b.
20 Aug.	Kursum k.b.	1 Oct.	Duindigt l.b.
20 Aug.	Wieringerwaard k.b.	1 Oct.	Schoorl k.b.
24 Aug.	Beverwijk k.b.	8 Oct.	Mereveld l.b.
27 Aug.	Mereveld l.b.	9 Oct.	't Candt.
30 Aug.	Zaandam k.b.	15 Oct.	Duindigt l.b.
31 Aug.	Abcoude k.b.	22 Oct.	Hilversum l.b.
31 Aug.	Hilversum l.b.	29 Oct.	Houtrust l.b.
31 Aug.	Harlingen k.b.		

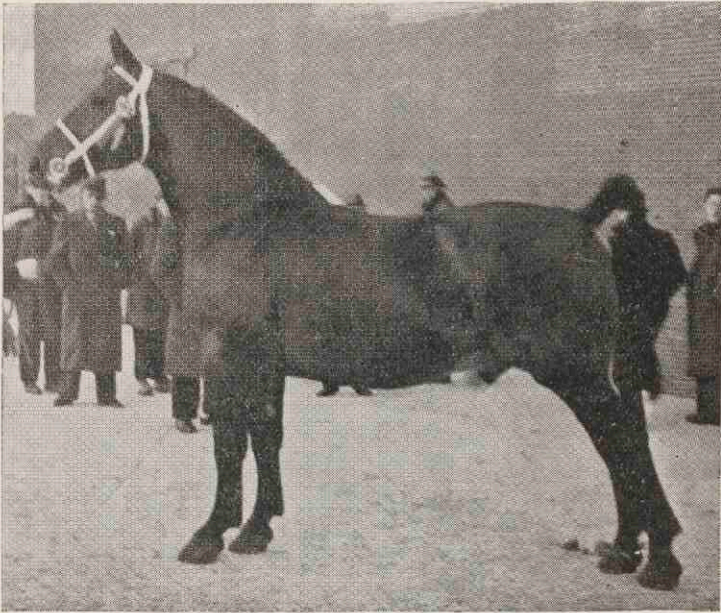

NICO VAN MELO, kampioen Goes 1939. Eig. H. Kerckhaert en H. de Maat te Stoppeldijk.

Nico van Melo is intusschen naar de prov. Limburg verkocht.

De 5-j. hengst MAJOOR. Oostfr. import, zwart enz. eig. Gebr. Bolt, Groningen; dit voorjaar no. 1 ter premiekeuring te Leeuwarden.

VORSTENSPoor. De hengst der Associatie te Brummen, die zowel in 1938 als in 1939 no. 1 werd geplaatst op de Centrale Keuring te Utrecht in de rubriek Groningsch Type.

HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG

... en wat zegt de vakpers?

„HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG” door Dr. R. H. J. Gallandat Huet en Prof. Dr. H. M. Kroon, herzien en aangevuld door Dr. R. H. J. Gallandat Huet en Prof. Dr. G. N. v. d. Plank. Prijs ing. f 4.90, geb. f 5.90.

Het Vakblad voor Smeden, Lasschers, Loodgieters Installateurs. enz. No. II. 26e jaargang, van Vrijdag 13 September 1935:

„... Wij overdreven dus niet toen wij hierboven spraken van „standaardwerk”, want dat is het inderdaad.

Wij wenschen de schrijvers en uitgeefster veel succes toe, en hopen, dat het werk niet alleen in handen komt van hoefsmeden, maar dat ook de paardenfokkers er kennis van nemen. Voor de eerste is het onmisbaar en voor de tweede categorie bevat het eveneens een schat van gegevens”.

Een boek voor uw Leven,

dat U herhaaldelijk onschatbare diensten kan bewijzen; onmisbaar voor iedereen hoefsmid, fokker, veehouder, student in de diergeneeskunde, die zichzelf respecteert!

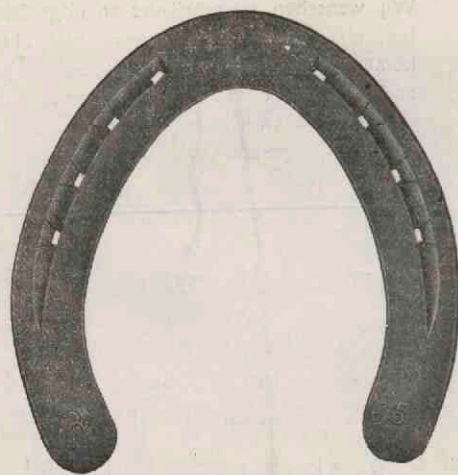
Verkrijgbaar rechtstreeks en via den boekhandel.
Prijs ingenaaid f 4.90, gebonden f 5.90.

Uitgave:

N.V. de Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij
Wagenstraat 70 — Den Haag

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave:

De Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage — Giro 14908

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

KURKBESLAG.

Naast de voordeelen, die het kurkbeslag, mits goed toegepast, ons biedt op moderne wegen, is het ook den meesten hoefsmeden wel bekend, welk een voortreffelijk beslag het is bij klemhoeven. Velen zullen het met mij eens zijn, dat het ijzer voorzien van kurkzool of kurkbuffer, het eenige is, waarop paarden die werkelijk glijden, vast gaan. Waar alle rubber faalt, is kurk het middel. Evenzoo bij klemhoeven. Het eenige nadeel, dat aan dit beslag verbonden is, is het gemakkelijk verliezen der kurken in zandwegen, manége enz. Op verharde wegen is verliezen der kurken zoo goed als uitgesloten.

Minder bekend zal het zijn, welk een ideaal beslag het is bij paarden met hoefbevangenheid.

Wij hebben hier eenige keeren buitengewone resultaten van gezien.

Vorig jaar werd dit beslag bij chronische hoefbevangenheid voor het eerst aan ons instituut toegepast bij een Oldenburger hengst, op initiatief van Prof. Hartog. Dit paard was zeer pijnlijk, zoodat het groote moeite kostte het paard in den noodstal te krijgen. We hebben dit paard dan beslagen met kurkbeslag en het resultaat was verrassend. Direct stond het dier beter op zijn beenen en ook het gaan was veel verbeterd. Kortom, na verloop van een paar dagen werd de hengst weer weggehaald van den ziekenstal en kon zijn diensten weer verrichten.

Nog een paar gevallen hebben we mede gemaakt met ponny's welke ook absoluut genezen zijn, d.w.z. ze loopen weer goed. Het op de verzenen loopen, het z.g.n. laten zien van de zolen gaat er niet mede weg.

Dan hebben we nog een geval van chronische hoefbevangenheid, ook bij een hengst, aan één voorbeen. Hier hadden we te doen met een zeer sterk doorgezakte zool en een heel slechten wand. Ook deze hoef moest van Prof. Hartog worden beslagen met kurk. Om hier voldoende ruimte te krijgen

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

om de kurk te doen houden, hebben we een rand kunsthoorn van ca. 2 cm. dikte moeten aanbrengen tusschen hoef en ijzer, een werkje dat men zonder noodstal en broek niet klaar kan maken. Ook dit paard is van de kreupelheid genezen, al heeft 't wel wat langer geduurd.

Zoo ziet men, dat het kurkbeslag naast 't boven aangehaalde ook nog voor andere dingen geschikt is.

Collega's, ik zou u dan ook willen adviseeren, bij voorkomende hoefbevangenheid het kurkbeslag te probeeren en het resultaat in ons vakblad vermelden.

Bolder

DIERENMISHANDELING

Paard den staart afgehakt. Zie vorige aflevering van de Hoefsmid.

Ik heb dat met aandacht gelezen en begrijp maar niet waarom sommige smeden zich aan dat werk overgeven. In onze streek is het coupeeren bij het trekpaard algemeen. Wanneer men straks de Stamboekpremiekeuringen enz. bezoekt zal men geen paard aantreffen met een langen staart. Trouwens een fokker zou in dezen tijd met zoo'n paard niet ter keuring willen komen, omdat hij eenmaal niet als „ouderwetsch" wil aangezien worden.

Wordt in weinige gevallen er nog één aangetroffen dan zal deze, wanneer in koopmanshanden terecht gekomen, nog gecoupeerd worden, onverschillig den ouderdom.

Waarom het gedaan wordt, heeft wel iedereen in den laatsten tijd kunnen lezen.

Hier heb ik steeds kunnen waarnemen dat het vakkundig gebeurt, hetzij door den veearst of door een zeker persoon die daarmede reeds vele jaren bezig is en zodoende er nog een bestaan in vindt. Nooit heb ik echter een mes en hamer daarvoor zien gebruiken.

Mij dunkt dan ook, dat een smid werk genoeg heeft aan de hoeven, zoodat hij het coupeeren wel aan anderen kan overlaten en dus ook geen risico heeft.

Zoo kan het voorkomen, dat men gevraagd wordt een paard twee tanden uit te halen, omdat dan (natuurlijk op advies van den koopman) het dier in plaats van vijf, drie jaar oud wordt . . .

Ik ben van oordeel, dat niet één smid zoo iets doen kan, om een paar gave tanden te verwijderen ¹⁾).

¹⁾ Het geldt hier de handeling om de veulentanden, dus de wisseltanden, uit te trekken waardoor de paardentanden, dus de blijvende tanden, spoediger uitbotten en het paard hierdoor dan ouder lijkt te zijn dan het in werkelijkheid is.

Hoewel ik volkomen toegeef dat het ook niet in het raam der werkzaamheden van den hoefsmid ligt, om tanden te trekken, zoo valt dit feit als zoodanig toch niet te vergelijken met het coupeeren van een staart. De veulentanden raakt het paard van nature toch kwijt, en dit is slechts een weinig praematuur, maar het wegnemen van den staart is onherroepelijk een verminking voor het leven die absoluut onnoodig is.

Ook werd ik eens geraadpleegd om een paard dat op de openbare straat bevangen stond, een stuk van den staart te snijden. Geachte lezer, dit zou toch ook weer te gek zijn, om daaraan te beginnen. En zoo zijn er vele en sommige smeden komen daardoor met de politie in aanraking. Daarom is toch de weg, durft met de klanten te spreken en hen te wijzen op het verkeerde, hen te overtuigen, dat ge wel gereedschap bezit, om een paard te beslaan doch niet bereid bent karweitjes zooals boven vermeld uit te voeren. Men behoeft daardoor niet te vreezen een klant te verliezen en ge zijt tevens gevrijwaard van alle onaangenaamheden die er het gevolg van kunnen zijn.

Oostburg.

D. Luteijn

INGEZONDEN.

Eenige jaren geleden heeft de heer Crezee in „de Hoefsmid” zijn zienswijze gegeven over het besnijden van den hoef en is hierop een groot aantal ingezonden stukken verschenen van theoretici en practici die hunne zienswijze mededeelden. In aansluiting is hierop het wel van belang dat de lezers kennis nemen van het hier volgend artikel van den heer Crezee in het Tijdschrift voor Diergeneeskunde van 15 April l.l.

HET SLIJTEN VAN DEN BUITENTAK VAN HET HOEFIJZER

(Een specifiek hoefgebrek)

Een vrij veelvuldig voorkomend verschijnsel bij de gangen van het paard is het niet vlak neerzetten van den hoef of de hoeven op den bodem. Een bepaald gedeelte van den hoef, hetzij de toon, de verzenen of een der laterale hoefhelften raakt dan het eerst den bodem en direct daarop aansluitend wordt de hoef op den bodem vlak gedraaid.

Men spreekt dan van „optreden” op dat gedeelte van den hoef. Het „optreden” is bij een niet te geringen graad met het oog gemakkelijk waarneembaar en is in ieder geval controleerbaar aan de meerdere slijting van het „optredende” gedeelte van den hoef of het hoefijzer.

De bouw van den voet is er, zoowel uit- als inwendig, op berekend, om bij de gangen vlak op den bodem te worden neergezet. Men behoeft zich slechts in te denken, hoe het paard met zijn hoefbeenderen als het ware in de hoornige schoenen is „opgehangen” met de tusschenliggende hoeflederhuid als „ophangmiddel”, om de wenschelijkheid in te zien van een evenredige verdeling in den voet van de krachten, die bij iedere belasting erop inwerken. Alleen bij het vlak neerzetten van den hoef op den bodem zal de druk van den lichaamslast evenredig verdeeld worden over het geheele aanrakingsvlak van den hoef met den bodem. Bij den beslagen hoef vangt de bodemvlakte van het hoefijzer dien druk op en verdeelt dien via den draagrand van den hoef in de inwendige deelen van den voet. En uiteindelijk zal het beenige geraamte van den ondervoet met tusschenliggende gewrichten den last overnemen en naar boven voortplanten.

Het zijn dus eigenlijk het **hoefbeen** en het **hoefgewricht** met de vleezige omhulsels, die, na den hoornigen hoof, den lichaamslast zullen krijgen te verwerken.

Naast den hoofstand is dus de **hoefbeenstand** tijdens de steunperiode van den hoof op den bodem van groote beteekenis met betrekking tot een evenredige krachtsverdeeling in den voet. De wederkeerige onderlinge afhankelijkheid van hoornigen hoof en hoefbeen brengt mede, dat slechts één gemeenschappelijke stand bestaanbaar is, die voor beide de meest gunstige voorwaarden biedt. En deze stand zal uiteraard worden aangegeven door den stand, die het hoefbeen van nature wil aannemen bij het neerzetten van den voet op den bodem. Deze hoefbeenstand wordt n.l. door het **paard** bepaald tijdens het zweefmoment van het been op het oogenblik, dat de hoof op den bodem zal worden geplaatst. De gewrichtsvlakken van den ondervoet sluiten alsdan, door gecoördineerde spierwerking van strekkers en buigers, precies op elkaar, zoodat de bouw van de gewrichten bindend is voor den hoefbeenstand op het moment, dat de hoof met den bodem in aanraking komt.

Op den bodem is de hoefbeenstand volkomen afhankelijk van iederen, door den **smid** willekeurig aan den **hoef** gegeven stand.

Bij het hoefbeslag komt het dus aan op een juiste verhouding van lengten van wanden onderling, om aan den hoof een stand te geven, die volkomen harmonieert met dien „natuurlijken” stand van het hoefbeen.

Dan zal de voet vlak neergezet worden en dan zal een normale evenredige verdeeling van den lichaamslast in alle deelen van den voet aanwezig zijn en tijdens den duur van de steunperiode aanwezig blijven. Deze toestand is de gewone en zal in het algemeen aanwezig zijn, wanneer hoofvorm, stand, gang en beslag in een zekere regelmaat bij elkaar passen. Deze regelmatige toestand plegen we in onze Hoefkunde aan te duiden als „rechte voetas”.

Hapert er iets aan deze regelmaat, n.m. aan de juiste lengteverhouding der hoofwanden, dan zal het paard noodgedwongen op het eventueel te lange wandgedeelte gaan „optreden”.

We zien nu het volgende gebeuren: het hoefijzer slijt aan het „optredende” gedeelte sneller en deze meerdere slijting gaat zoolang voort, totdat de hoof een stand heeft gekregen, die aangepast is aan den „natuurlijken” stand van het hoefbeen. Het paard zoekt dus zijn eigen hoofstand, die aangepast is aan den gewrichtsbouw, m.a.w. **het zoekt zijn eigen voetas**. De afslijting van het oude ijzer is dus steeds een zeer belangrijke aanwijzing voor het besnijden van den hoof. In het algemeen zal dus de hoof daar het meest besneden moeten worden, waar het oude ijzer het meest afgesleten is.

Het spreekt natuurlijk vanzelf, dat deze regel wijken moet, als bijzondere omstandigheden haar speciale behandeling vragen, zooals bij strijken, klappen, sommige hoefziekten of afwijkingen, alsook bij het corrigeeren van verkeerde standen bij jonge paarden. Al deze afwijkingen blijven hier buiten beschouwing.

De uitwerking van het „optreden” is tweeledig:

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een veel betere hoefnagel . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

Iste zal het „optredende” gedeelte den vollen stoot van de eerste aanraking met den bodem te verduren krijgen, waardoor de op dit gedeelte uitgeoefende kracht onevenredig groot is, tot schade van de betrokken deelen, zooals hoornwand, hoeflederhuid, hoefbeen of hoefgewricht.

2de zal, door het vlak draaien van den hoef op den bodem onder invloed van den lichaamslast, het hoefbeen geforceerd worden in een anderen stand dan de „natuurlijke”, m.a.w. het hoefbeen krijgt een gedwongen ligging in den hoornigen hoef.

De schadelijke invloed van het „optreden” zal vanzelf meer of minder belangrijk zijn, hetgeen o.m. afhankelijk zal zijn van den graad van „optreden”, maar vooral van den aard van het „optreden”, d.w.z. van het hoefgedeelte, waarmede wordt „opgetreden”. Betreft dit gedeelte de toon of de verzenen, dan zal de stoot van de eerste aanraking met den bodem vrijwel het eenige nadeelige effect zijn. Want het vlak draaien van den hoef op den bodem zal in deze richting voor den voet en voor de gewrichten minder bezwaren met zich mee brengen, om de eenvoudige reden, dat in het vlak van voortbeweging van het been niet alleen ruime gewrichtsbeweging van nature mogelijk is, maar dat tevens deze beweging gemakkelijk door spierfuncties is te regelen. Buig- en strekpezen hebben in deze richting het hoefbeen a.h.w. in bedwang.

Geheel anders worden echter de omstandigheden, wanneer het „optreden” plaats heeft op een der laterale hoefhelften. En thans komen we tot het gebrek, dat hier nader beschreven zal worden en waarbij deze inleiding dienstig kan zijn tot een beter begrip van een en ander.

Het „optreden” op den **buitentak** van het hoefijzer is, naar ik meen, wel de meest voorkomende, in ieder geval de meest ernstige vorm van ongelijk neerzetten van den hoef op den bodem. Speciaal bij paarden, die reeds geruimen tijd op de harde wegen dienst hebben gedaan, kan men gevallen waarnemen, die in flinke mate met deze fout behept zijn.

Het gebrek komt voor aan één of meer voeten in meerdere of mindere mate, terwijl niet de minste regelmaat behoeft te bestaan in den graad van „optreden” aan de voeten van hetzelfde paard.

Het „optreden” op den **buitentak** van het hoefijzer gaat steeds vergezeld van een „naar buiten gebroken” voetast en van een specialen hoefvorm, n.l. een steilere buitenste en een schuinere binnenste hoefhelft.

(Men moet deze hoefvorm niet verwarren met dien van den toontreder, waarbij de voetas niet gebroken behoeft te zijn).

De combinatie van genoemden hoefvorm met naar buiten gebroken voetas is zoo specifiek voor het „optreden" op den buitentak, dat niet eens de gangen van het paard of het oude ijzer gezien behoeven te worden, om, alleen bij het waarnemen van deze combinatie, met zekerheid de gevolgtrekking te kunnen maken, dat men te doen heeft met een zg. „buiten slijter". Men kan ze zelfs aanwijzen bij de reeds van ijzers ontdane doode hoeven op den hoefbeslagcursus. Als proef op de som zoeken men het bijbehorende ijzer er bij en men constateert, dat de buitentak inderdaad veel meer is afgesleten.

De graad van „optreden" houdt zeer vermoedelijk verband met den graad van voetasbreking en met de vormverandering van den voet. Betrouwbare waarnemingen te dezen opzichte geven echter moeilijkheden, omdat de wijze van besnijden van den hoef van grooten invloed is op den graad van „optreden". In theoretisch opzicht is bij dit gebrek de combinatie van „buiten optreden" en van de „naar buiten gebroken" voetas het meest opmerkelijk. Want volgens de gewone regel zou bij het „optreden" op den „buitentak" een te hooge buitenhoefhelft moeten bestaan en dus een naar binnen gebroken voetas. Het hier aangegeven hoefgebrek is dan ook daarom de volle belangstelling waard, omdat de combinatie van verschijnselen in de praktijk moeilijkheden geeft met betrekking tot de algemeene leidraden, die onze theoretische hoefkunde voor het besnijden van den hoef aangeeft.

„Hoefkunde en Hoefbeslag" van Dr. R. H. J. Gallandat Huet en Prof. Dr. H. M. Kroon, herzien door Dr. R. H. J. Gallandat Huet en Prof. Dr. G. M. van der Plank, zegt over „het besnijden van den hoef" op pag. 131 het volgende:

„De smid heeft nu de verschillende gegevens, waaruit hij concludeeren kan hoe de hoef besneden moet worden. Dit moet namelijk zoo geschieden, dat de besneden hoef bij het loopen volkomen vlak op den bodem komt, met den geheelen draagrand gelijktijdig den grond raakt en dus de voetas recht is.

Wij kunnen nu al wel nagaan, dat dit niet steeds te bereiken is, het eerste b.v. niet, als een paard door de wijze van gaan altijd òf buiten- òf binnenverzenen het eerst op den grond brengt, het laatste b.v. niet bij een beervoetigheid, waar de voetas altijd gebroken blijft.

Behalve in zulke uitzonderingsgevallen moet het streven er op gericht zijn, den hoef zoo te besnijden, dat de hoefvorm behoort bij den stand van het paard, dat de draagrand bij het neerzetten van den hoef overal gelijktijdig den bodem raakt, dat de voetas recht is en de wand niet te lang gelaten of te kort gemaakt wordt."

Hier wordt dus de „rechte voetas" steeds gebiedend voorgeschreven (slechts de beervoetige stand uitgezonderd). Alleen het vlak neerzetten van den hoef is in uitzonderingsgevallen niet te bereiken.

Deze theorie, toegepast op het beschreven gebrek, d.i. het inkorten van

de **binnenste** hoefhelft, zal inderdaad de voetasbreking verminderen en misschien zal bij geringen graad van breking zelfs de **rechte** voetas te bereiken zijn.

Maar deze behandeling leidt ongetwijfeld tot verergering van het verschijnsel „optreden” op de buitenste hoefhelft. En omgekeerd zal het bevorderen van het vlak neerzetten van den hoef op den bodem, d.i. het meer besnijden van de **buitenste** hoefhelft, noodzakelijk de buitenwaartsche voetasbreking in stand houden.

„Rechte voetas” en „vlak neerzetten” zijn hier dus volkomen tegenstrijdige zaken. Men kan de een niet bevorderen zonder de ander te benadeelen.

Welke behandeling is hier nu de juiste?

Uit de inleiding zal het duidelijk zijn geworden, dat de **hoefbeenstand**, op het moment van eerste aanraking met den bodem, de door het paard verlangde stand is. Het paard zoekt immers zijn eigen voetas (**recht of gebroken**) en heeft die in het onderhavige geval op het oude beslag gevonden door meerdere afslijting van den buitentak. Het spreekt vanzelf, dat men het dier hierin niet moet tegenwerken, want **het geeft zich toch niet gewonnen!**

Er bestaat voor het beschreven gebrek dan ook slechts één doelmatige beslagmethode en die is: Kort den buitenwand **zóó** veel meer in, dat de hoefstand bereikt is, die het paard op zijn oude beslag door meerdere slijting van den buitentak zelf heeft aangegeven, **met in stand houding van de gebroken voetas**. Om een meer gelijkmatige verdeeling van den lichaamslast op den bodem te bevorderen, moet men de te kleine buitenste hoefhelft vergrooten door den buitentak meer garnituur te geven eventueel bodemwijd te smeden en de binnenste hoefhelft verkleinen door nauw passen van het ijzer en „breking” van den wand. Dit beslag zal de beste waarborgen bieden voor een zoo evenredig mogelijke krachtsverdeling in alle deelen van den ondervoet. Het „buiten optreden” zal zijn opgeheven, althans tot een minimum zijn beperkt en de slijting van het ijzer zal veel gelijkmatiger plaats hebben.

De praktijk heeft geleerd, dat in vele gevallen slechts het buitentoongedeelte nog wat meer afslijt.

Het spreekt vanzelf, dat de lengte van den buitenwand een dusdanige behandeling niet steeds ten volle zal toelaten, in welk geval men den gewenschten hoefstand zooveel mogelijk tracht te benaderen.

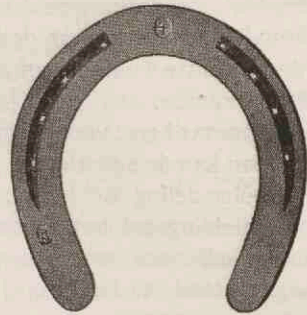
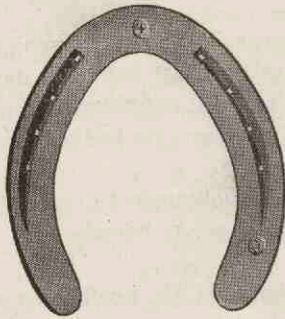
In het boven geciteerde gedeelte uit „Hoefkunde en Hoefbeslag” wordt „het eerst op den grond brengen van den buiten- of binnenverzenwand” verklaard uit „de wijze van gaan van het paard”, zonder méér.

In de eerste plaats vestigt het in één adem noemen van „optreden” op **buiten- of binnenverzenwand** den indruk, als zou een paard, zoo maar uit gewoonte, op het een of andere hoefgedeelte gaan „optreden”. Dit is in strijd met waarnemingen uit de praktijk. Het „binnen-optreden” is n.l. **zeer zeldzaam** (gevallen van verkeerd besnijden of van doelbewust langer laten van de binnenste hoefhelft, zooals bij „strijken”, vallen hier natuurlijk buiten).

In de tweede plaats hebben langdurige waarnemingen mij de vaste over-

Voor goed hoefbeslag gebruike men uitsluitend

Z.V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek Stoppeldijk N.V.

Telefoon no. 3

tuiging gegeven, dat „buiten optreden“ geen gewoontenzaak is van het paard, doch een gevolg is van het hier beschreven gebrek.

De oorzaak van dit gebrek **moet** in den ondervoet zetelen. De gebroken voetas, de speciale hoefvorm, het „optreden“, alles wijst erop, dat hier een specifieke afwijking aanwezig is. Zeer waarschijnlijk zal o.m. het hoefbeen in scheeven stand aansluiten op het kroonbeen en mogelijk kan ook de vorm van het hoefbeen een wijziging hebben ondergaan.

Hoe het ook zij, hier is **een specifiek hoefgebrek** aanwezig, dat vrij veel voorkomt en dat in onze hoefkunde een plaats dient in te nemen.

Het behoort, evenals de beervoetigheid, met name genoemd en van de bestaande „rechte voetas“-theorie uitgezonderd te worden. Evenals bij beervoetigheid zal bij dit gebrek het vlak neerzetten van den hoef op den bodem **het** richtsnoer zijn, waarop het besnijden moet worden gericht. De ernst van dit gebrek is mij meermalen gebleken uit het optreden van kreupelheid, juist aan het been, dat alleen of het ergst met het euvel was behept. Na toepassing van het beslag, zooals boven aangegeven is, werd steeds gunstig resultaat bereikt.

Dat het „buiten optreden“ op den duur nadeelige gevolgen moet geven, ligt voor de hand.

Op den stoot van de eerste aanraking van de buitenste hoefhelft met den bodem, volgt een tweede geweldpleging in den vorm van een gewelddadige draaiing van het hoefbeen in de zijdelingsche richting, waarin het hoefgewricht, **in aangesloten toestand**, nauwelijks eenige beweging zal toelaten. Primair zal dit gewricht dezen gewrongen toestand moeten verwerken. Het hoefbeen zal tijdens de belasting van het been ten opzichte van den hoornigen hoef in buitenwaartsche richting wringen, met het gevolg, dat

de hoeflederhuid aan de buitenzijde aan drukkingen zal bloot staan en aan de binnenzijde rekkingen zullen optreden.

Reeds een paar jaar geleden is door mij in „de Hoefsmid”, het orgaan van den Bond van Onderwijzers in Hoefbeslag, dit onderwerp uitvoerig behandeld.

Verschillende hoefbeslagspecialisten hebben toen hun meening daarover kenbaar gemaakt en duidelijk is toen gebleken, dat er allerminst eenstemmigheid over deze kwestie bestond.

Dit is voor mij mede aanleiding geworden, dit onderwerp ook in het T. v. D. ter tafel te brengen, in de hoop, dat de collega's, die zich voor hoefkunde en hoefbeslag interesseeren, hun aandacht aan het boven beschreven gebrek zullen schenken, eventueel hun opinie kenbaar willen maken in ons Tijdschrift.

B. Crezé

VOORJAARSEXAMEN 1939 VOOR HET RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID

Namen der geslaagden:

Kl. H. v. d. Berg te Onderdendam; H. Schiphuis te Uithuizermeden; R. Abbring te Bedum; A. Jongerius te Gouda; Th. van Dijk te Vleuten; J. C. Rijk te Ossendrecht; J. Maselee te Cadzand; A. M. le Grand te Zuidzande; H. B. Taken te Aalten; P. Bronsema te Uskwert; J. W. Hillebrand te Alphen a. d. Rijn; A. J. A. Wayers te Tilburg; F. Thomassen te Heeswijk; A. C. de Poorte te 't Zand; G. H. W. Kroes te Diepenveen; A. A. Krijnen te Zevenbergschenhoek; J. Reutelingsperger te Arcen; H. Harmsen te Tubbergen; J. v. Elsäcker te Wemeldingen; J. Engbers te Enschede; W. Vochteloo te Amersfoort; P. Keyzer te Haaksbergen; G. M. Gorkink te Groenlo; J. Enderink te Harfsen; J. Delissen te Buchten; A. Graus te Stevensweert; J. Schormans te Waubach; J. Coonen te Echt; H. Gelling te Onstwedde; H. W. Simmelink te Neede; Fr. Cruyssen te Tilburg; A. L. Smits Garvenbicht; J. H. Foeten te St. Odilienburg; G. P. M. Peeters te Linse; H. J. Bekkernens te Laren; J. Rouwenhorst te Warnsveld; H. Th. Tijdink te Goor; T. Th. van Bergen te Bergen; B. J. G. M. Stens te Klarenbeek; M. A. Kamperman te Wilp; J. W. Kruitbos te Twello; J. G. Henssen te Nieuwenhagen; J. A. Eykelkamp te Lathum; D. Rombout te Geldermalsen; A. C. Pippel te Gameren; A. van Bodegraven te Alphen a. d. Rijn; G. A. Lelieveld te Borne; H. J. Wolters te Losser; P. Willemsen te Voorst; G. J. Leuvenink te Gorssel; J. Maats te Bathmen; G. J. Lubbert te Bathmen; A. J. Borgstein te Culemborg; A. J. van den Muysenberg te Hoeven; K. M. J. Verhoeven te Dussen; W. Rooyackers te Budel; F. A. Steenberk te Oldenzaal; H. J. Lenferink te Delden; H. M. A. Kamphuis te Losser; A. H. Koopman te Hengelo O.; P. M. Hoebers te Helden; J. Delissen te Beegden; P. J. Bruijns te Klundert; H. Kooiker te Staphorst; A. Broer te Nijeven; A. Schuurman te Havelte; P. N. H. Stals te Stamproy; M. J. H. Geelen te Thorn; N. J. Van Biezen te Heinkenszand.

WEDSTRIJD IN HOEFBESLAG TE APPINGENDAM.

Op de van 6 t.m. 13 Juni te Appingedam te houden tentoonstelling wordt 7 Juni gewijd aan keuringen van fokpaarden. Daaraan is verbonden een

wedstrijd in hoefbeslag, waarvan de bepaling luidt: „Alle deelnemende beslagen paarden moeten verschijnen voor de jury's ter beoordeeling van het hoefbeslag. De deelname is verplicht. De hoefsmeden, die het meest juiste hoefbeslag verricht hebben, worden bekroond.”

KWADE DROES.

Onlangs is bekend gemaakt, dat in het woonwagenkamp te Ede de besmettelijke paardenziekte, kwade droes, was uitgebroken. Reeds spoedig daarna kon vermeld worden, dat door de waakzaamheid van den Veeartsenijkundigen Dienst in samenwerking met de gemeentepolitie, de noodige voorzorgsmaatregelen bijtijds waren getroffen. Er mogen echter nog geen paarden tot het besmette kamp worden toegelaten. Vermoedelijk zal het verbod van toegang eerst over een maand worden opgeheven, ofschoon de termijn tot isolatie eigenlijk drie maanden bedraagt. Het schijnt thans vrijwel vast te staan, dat een paard van de markt te Barneveld de besmettelijke ziekte naar het woonwagenkamp heeft overgebracht.

Nu de groote voorjaarspaardenmarkten weer in aantocht zijn, waar de boeren zich voor den oogst van trekdiereen voorzien en waar doorgaans veel publiek te zamen stroomt, kan het zijn nut hebben nog eens voor het besmettingsgevaar te waarschuwen. De kwade droes of mallëus gold reeds in de oudheid als een van de gevaarlijkste besmettelijke ziekten onder de eenhoevige dieren, zooals paard, ezel, muilnier en muilezel, vooral daarom ook, **wijl de besmetting vrij gemakkelijk op den mensch kan overgaan.** Reeds Aristoteles wijst uitdrukkelijk op het besmettelijk karakter van den kwaden droes. Naar de localisatie van het ziekteproces onderscheidt men de mallëus van de ademhalingswegen (neus, keel en longen) algemeen van de huidmallëus, die men vroeger voor een aparte huidziekte aanzag, ook wel met den naam van **worm** aangeduid.

In het Handboek der Genees- en Verloskunde van het Vee geeft Dr. A. Numan de volgende beschrijving van huidmallëus. Er vertoonen zich een menigte knobbels of builen, welke zoo dik als een gewone okkernoot of kleiner zijn, aan onderscheidene deelen des lichaams, zooals aan de lippen, de boeg, den hals, tusschen de voorbeenen, aan de binnenzijde der achterbeenen, op de ribben, enz. Somwijlen staan deze builen op zich zelve, terwijl dezelve ook meermalen langwerpig of even gelijk een snoer aan elkander verbonden zijn. Dezelve zijn week, of ook hard en pijnlijk en gaan openbrekende, tot kwaadaardige verzweringen over, waaruit een dunne, kwalijk riekende etter vloeit.

De hoofdkenteekenen van den kwaden droes zijn deze:

In den beginne is het vlies, dat den neus van binnen bekleedt, vooral aan deszelfs middelschot rood en ontstoken. Er komen blaasjes op voor, welke openbrekende, zweren daarstellen, die een wit bleek of geelachtig vocht afscheiden. Dit afscheidingsvocht neemt vervolgens dikwijls een groene, grauwe of bruine kleur aan en wordt kleverig, zoodat het den neus omkorst. Het paard snuift dikwijls door den neus, de adem is stinkende. Doorgaans is slechts één der neusgaten aangedaan en aan die zijde kwellen de klieren

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

in de keel en kaakstreek. In een gevorderd stadium van de ziekte treedt een versnelde ademhaling op, de eetlust gaat verloren, het dier krijgt dikke beenen, vermagert snel en wordt ruig in het haar.

Tot zoover de beschrijving uit een Handboek van meer dan honderd jaar geleden, dat vroeger op geen boerderij mocht ontbreken, zijnde een gids bij het uitzoeken van de een of andere besmettelijke ziekte onder het vee. Toen echter kon een ziekte, gelijk de kwade droes, maandenlang onder de eenhoevige dieren verborgen blijven. Gelukkig was het veeverkeer in die dagen lang zoo intensief niet.

In den tegenwoordigen tijd hebben we de beschikking over een goed functioneerenden veterinaire dienst en uitstekende onderzoekingsmethoden. Toch komt mallëus in de veeartsenijkundige jaarverslagen af en toe nog voor. Zoo vermeldt het verslag van het jaar 1925 geconstateerde gevallen in 1924 en 1925, die onder anderen in de provincie Overijssel met elkaar in verband konden worden gebracht. Van een scheepsjager uit de gemeente Dalfsen werd een paard geslacht, dat aan mallëus geleden bleek te hebben. Genoemde scheepsjager was echter nog in het bezit van twee andere paarden. Deze dieren die geen klinische verschijnselen van de ziekte vertoonden, werden aan een deskundig onderzoek onderworpen en beide paarden bleken sterk positief te reageeren. Na slachting bleken beide de longen en verschillende lichaamsklieren te zijn aangetast. Inmiddels was onderzocht een paard van een scheepsjager uit Ambt-Hardenberg, waarbij verdachte verschijnselen werden waargenomen. Ook dit dier bleek lijdende te zijn en werd afgemaakt.

In verband met deze gevallen werd er toe overgegaan alle paarden van scheepsjagers, waarvan vermoed werd, dat ze met de afgemaakte dieren konden zijn in aanraking geweest of op dezelfde stallen hadden gestaan of

gevoerd waren aan dezelfde voederbakken, aangehouden, klinisch onderzocht en op de oogproef gecontroleerd. Hoewel dit onderzoek den eigenaren (allen scheepsjagers) nog al ongerief en schade berokkende, werd weinig of geen tegenstand ondervonden, ja zelfs met eenige overreding bereikt, dat de dieren alle op een centraal punt bijeen werden gebracht, wat het onderzoek zeer ten goede kwam.

Dit ter illustratie van de uitgebreide voorzorgsmaatregelen die tegenwoordig kunnen worden genomen om aan een eventuele uitbreiding van de ziekte paal en perk te stellen. Een tweede voorbeeld daarvan geeft een kwade droes-invasie te Rotterdam in hetzelfde jaar (1925). Overbeek gaf hierover destijds interessante bijzonderheden in het Tijdschr. voor Diergeneeskunde. In een stal van 28 dieren reageerde de meerderheid sterk positief op de mallëine-proef. Spoedig bleek, dat in een stad als Rotterdam met ruim 3000 paarden, de ziekte min of meer verbreid was. Dit feit liet zich eenigszins ernstig aanzien. Vermoed kon worden, dat hier of daar verborgen haarden zouden zijn, welke bij niet ontdekken aanleiding zouden kunnen geven tot ernstige verbreiding onder de diverse sleeperspaarden in de stad. Door organisatie werd bereikt, dat binnen korten tijd op 160 bedrijven ongeveer 1800 paarden aan een streng onderzoek werden onderworpen. Hierbij werden op 7 stallen 9 paarden besmet en ziek bevonden. De dieren werden afgemaakt en gaven positieve bevindingen te zien. Groote steun werd bij deze maatregelen verkregen van de wettelijke voorschriften en met name van de mogelijkheid, krachtens het bepaalde in artikel 20 der Veewet, de aan kwade droes lijdende en (of) daarvan verdachte dieren te doen afmaken tegen vergoeding, of ze te doen afzonderen enz. met alle schaden enz. der ziekte ten laste van den eigenaar, zoo mogelijk met onteigening van de bij vrijwillig onderzoek ontdekte lijders.

Bij het opsporingswerk naar zieke en verdachte paarden wordt tegenwoordig een nuttig gebruik gemaakt van de z.g. mallëine-proef, een methode, waarvan de techniek geheel overeenkomt met de oogdruppeling bij het onderzoek op rundertuberculose. Uit een cultuur van kwade droesbacillen wordt het z.g. **malleine, een druppelvloeistof** bereid. Om de diagnose van een ziek of verdacht paard nu zeker te stellen, daarvoor brengt men een paar druppels vloeistof in den conjunctivaalzak van het rechteroog. Het linkeroog dient daarbij voor controle. Deze oogproef dient in de vroeger morgenuren te geschieden om de patiënt verder den geheelen dag onder controle te kunnen hebben. Een voorbijgaande roodheid van het oogslimvlies met traanuitvloeiing wordt niet als een positieve reactie beschouwd, echter wel **het optreden van een wit-gele etterige uitvloeiing** aan den binnenhoek van het oog. Deze etterige conjunctivitis gaat dan dikwijls gepaard met een duidelijke temperatuursverhoging. Het is dan duidelijk dat we met een paard te doen hebben, dat aan kwade droes lijdende is. Het dier moet dan worden afgemaakt en de sectie aan longen en ademhalingswegen bewijst gewoonlijk wel, dat de oogreactie ons naar waarheid heeft voorgelicht.

HERINNERINGEN VAN EEN HOEFSMID:

Wij hebben het voorrecht eenige artikelen te kunnen opnemen welke door den hoefsmid D. de Boer te Schermerhorn geschreven zijn voor het weekblad „de Drafsport”. Hoewel niet alles wat de heer de B. vertelt, direct het hoefbeslag raakt, zoo lijkt mij toch dat de lezers van ons maandblad het geheel wel met belangstelling zullen lezen daar toch ook zeer velen zich voor de Drafsport interesseeren en voor de hierbij minder ingewijden nog eens duidelijk naar voren wordt gebracht welk een belangrijke rol de hoefsmid in de drafwereld speelt en hoe hij geapprecieerd wordt wanneer hij zich op dit terrein gespecialiseerd heeft. Het eischt ongetwijfeld een jarenlange studie en training om op dit gebied vakkundig te worden en hoewel de grondslag gevormd wordt door een degelijke vakopleiding als hoefsmid zooals deze op de cursussen gegeven wordt en door het behalen van het rijksdiploma wordt bekroond, zoo moet men toch hiernaast vooreerst een groot paardenliefhebber zijn en verder door voorlichting en eigen studie een goed paardenkenner trachten te worden, niet alleen exterieuristisch doch ook psychologisch. Wij geven nu het woord aan den heer de Boer:

MEESTERSCHAP VAN PIKEUR ALKEMADE

„Ruim dertig jaar geleden was ik als hoefsmid in betrekking aan de draversbaan te Bergen (N.H.) en wel bij wijlen pikeur B. J. Alkemade. In diens stallen waren destijds vele dravers ondergebracht, welke met veel succes deelnamen aan de draverijen in Nederland, Duitschland en Denemarken.

De beste paarden waren wel Baron Silver, Brummbaer, Anselor, Intendant, Bela Klava, Harry P. Kessler, Limbers, Dagobert, Dollar en nog vele andere, waaronder de toen bekende Fedora, een zeer snelle en trouwe merrie.

Dit paard wekt herinneringen bij me op, die me nog vers in het geheugen liggen. Deze draver nam op zekere dag deel aan een belangrijke course te Woestduin. Het ging om de z.g. Bliëkprijs (1000 gulden).

Toen het paard ingespannen in de baan verscheen en het geheel zooals gewoonlijk door Alkemade werd geinspecteerd, werd het paard wat voorwerk gegeven en alles was in orde. Na de start ging het in snel tempo naar voren om positie te krijgen en juist toen dat gelukt was, gebeurde er iets. We zagen Alkemade bijna van de sulkey tuimelen, doch een moment later had hij zijn evenwicht hersteld en nu bleek dat er een leidsel gebroken was. In snelle ren ging het paard er vandoor en met angstige spanning werd dit incident door het publiek gadeslagen.

Daar zag men opeens tot ieders verbazing Alkemade de staartriem vastgrijpen en met een snelle beweging op de voortsnellende Fedora springen. Hij wist zoveel macht over het paard te verkrijgen dat het bedwongen werd en eventuele ongelukken werden voorkomen.

Zoals begrijpelijk werd dit bravourstukje met luid applaus door het publiek beloofd. De volgende dag kon men in de kranten lezen: „Een staaltje van meesterschap door den pikeur Alkemade in de course te Woestduin.” Nog minder heb ik in mijn veertigjarige loopbaan meer in dergelijke omstandigheden een dergelijk staaltje gezien.

Het toppunt van zijn roem bereikte Alkemade in later jaren wel in Duitsland, waar hij een grote naam verwierf op draversgebied en wel zodanig, dat ik eens een bekende Duitse pikeur in gesprek met een eigenaar hoorde zeggen, terwijl ik bezig was met hoefbeslag: „Wat Bismarck is geweest voor het Duitse volk, dat is Alkemade geweest voor de Duitse dravers." Dit is een bewijs hoe hoog hij daar stond aangeschreven. Hulde aan zijn nagedachtenis."

HOE IK BIJ HET COURSEWEZEN KWAM

Paardenmensen weten wat hoefbeslag voor een paard betekent, vooral zij, die van nabij in betrekking staan tot de draverssport en wel de trainers en pikeurs. Zo ook het stalpersoneel, waaronder ook de hoefsmid gerekend. Over dit laatste zal men zich wellicht verwonderen, doch het is waar, want de hoefsmid werkt bij het bestaan van dravers niet op eigen initiatief, maar uitsluitend volgt hij de bevelen van den trainer-jockey op. Dat is de man, die vertelt hoe een draver beslagen moet worden. Dit diene als bewijs dat bij het bestaan van dravers slechts de praktijk geldt. De theorie kan men opzij zetten.

Al is men als hoefsmid zeer bekwaam, al is men gediplomeerd, of zelfs Rijksonderwijzer in het hoefbeslag, dit alles is waardeloos als men geroepen wordt om een draver te beslaan. Dan kan men al het geleerde ten spijt het hoofd buigen voor de praktijk van den trainer.

Wil men als hoefsmid van dravers gedeeltelijk op eigen benen kunnen staan en begeren dat de trainers en pikeurs iets om je mening zullen geven, dan zal het nodig blijken dat de smid nog eens een langdurige praktische school doorloopt als hoefsmid en stalknecht of ook als leerling-pikeur onder leiding van een trainer. Daarna is het mogelijk dat de smid goed een harddraver kan beslaan en inspannen, kortom hem in balans te kunnen voorrijden.

Het is zo mooi, als je als hoefsmid voor een groot gedeelte hebt meegeholpen aan het vormen van een succesvol draver. Dat vergoedt ruimschoots de harde leerschool.

Omstreeks 1900 was ik smidsknecht in een smederij te Bergen (N.H.) en wegens ziekte van den patroon moest ik de paarden beslaan, wat wel heel erg naar mijn zin was. Wij kregen daar zo ongeveer alle paarden uit de omtrek, doch de ongeveer 40 dravers van de trainers Snoek, Alkemade en Gebr. Witteveen werden beslagen door een smid uit Haarlem, Felix genaamd, en een zekeren Klein, een hoefsmid uit Rotterdam. Als het eenigszins kon, was ik te vinden in de stallen, waar deze beide heren aan het werk waren en daar volgde ik met verwondering de wijze van werken van deze smeden, welke zo zeer verschilde van de onze. Mijn hulp konden ze altijd best gebruiken, doch ik mocht slechts jongenswerk verrichten. Tot op zekere dag. Bij een course te Bergen gebeurde het dat men voor de aanvang ontdekte dat de draver Brumbaer een ijzer kwijt was. Men kon het nergens vinden en goede raad was duur. Alkemade kwam naar de smederij en vroeg mij hem te helpen. Ik ging mee naar de stal, haalde het andere ijzer onder de

paardepoot vandaan en maakte er een nieuw bij. Toen het klaar was werd het gepast en gewogen door den trainer en vervolgens mocht ik het 't paard onderleggen. Voor mij was het gelukkig dat Brummbaer de course won, want ik kreeg een goede fooi en in het vervolg werden mij zo nu en dan enige werkzaamheden opgelegd aan de paarden.

Na enige tijd werd ik bij den grootsten eigenaar, dhr. Jac. de Jong, en Alkemade ontboden en aangenomen in hun dienst als hoefsmid en stalknecht. Er werd een werkplaats ingericht bij de stal, gereedschappen aangeschaft en toen waren mijn dromen vervuld. Er werd mij toegestaan ook paarden van andere trainers te beslaan. Het salaris was veel hoger dan bij mijn gewezen patroon en daarbij kwam dan nog het prijzengeld. Ik kreeg namelijk een premie als de dravers, die ik beslagen had, een eerste of een tweede prijs wonnen. Het leven als hoefsmid bij de dravers was begonnen.

Mijn patroon was Alkemade en als die afwezig was, moest ik gehoorzamen aan De Wagter, die destijds aan stal Alkemade was verbonden.

Het was een ware hogeschool, echter niet gemakkelijk, want bij meningsverschillen kreeg de smid er ongezouten van langs, in termen, die niet bijster geschikt zijn om op papier te worden gezet.

De werkzaamheden, die door den smid werden verricht en de gebeurtenissen, die zich bij het beslaan en inspannen voordeden, zal ik een volgende maal vertellen. (Wordt vervolgd)

A.S. DRAVERIEN

(l.b. = lange baan; k.b. = korte baan).

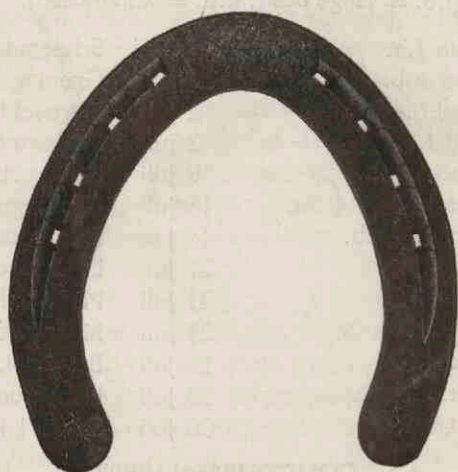
21 Mei	Valkeveen l.b.	25 Juni	Scheemda k.b.
21 Mei	Uithuizen k.b.	27 Juni	Groningen l.b.
28 Mei	Alkmaar l.b.	2 Juli	Mereveld l.b.
29 Mei	Mereveld l.b.	2 juli	Sappermeer k.b.
29 Mei	Heerenveen k.b.	9 Juli	Houtrust l.b.
4 Juni	Houtrust l.b.	16 Juli	Groningen l.b.
4 Juni	Ruischerbrug k.b.	16 Juli	Zandvoort k.b.
5 Juni	Opmeer k.b.	21 Juli	Leeuwarden l.b.
11 Juni	Groningen l.b.	23 Juli	Mereveld l.b.
13 Juni	Schoorl k.b.	23 Juli	Noordwolde k.b.
18 Juni	Mereveld l.b.	26 Juli	Bergen k.b.
18 Juni	Hoorn k.b.	30 Juli	Hilversum l.b.
25 Juni	Houtrust l.b.	30 Juli	Schoorl k.b.

A.S. CONCOURSEN-HIPPIQUE

Bergen op Zoom	29 Mei.	Appingedam	9 of 10 Juni.
Dordrecht	29 Mei.	Amsterdam	11 Juni (Olympiadedag)
Eext	29 Mei.	Zuidlaren	15 Juni.
Bemmel	29 Mei.	Rotterdam	17—18 Juni.
Wageningen	3 Juni.	Groningen	27 Juni.
Bussum	8—10 Juni.	Amsterdam	29 Juni—3 Juli.
't Zandt	8 Juni.	't Zandt	1 of 8 Juli.
Norg	9 Juni.	Zwolle	6 Juli.

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET — 's-GRAVENHAGE

A B O N N E M E N T S P R I J S

voor Nederland , per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

P R I J S A D V E R T E N T I E N

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave:

De Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage — Giro 14908

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

AAN DE LEDEN VAN DE VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN HOEFBESLAG, LEZERS VAN HET BLAD „DE HOEFSMID”.

Het zal u zeer zeker bekend zijn, dat in de laatste jaren herhaaldelijk pogingen zijn gedaan door de Redactie van „De Hoefsmid” in overleg met uwe Vereeniging over het aantrekkelijk maken van dat blad om daardoor zijn behoud als officieel orgaan van onze Vereeniging te bestendigen. Weliswaar zijn deze pogingen niet geheel mislukt, doch bevredigend waren ze niet.

De financieele resultaten waren ook niet van dien aard dat ze voor de Uitgeefster goed waren te noemen, vermoedelijk een gevolg, omdat het een maandblad is, en te weinig lezers had.

Thans staan we voor het moment dat ons orgaan overgenomen zal worden door de firma Misset te Doetinchem, die het in zijn huidige vorm zal blijven uitgeven, ingelegd, of ingevoegd in het „Vakblad voor den Smid”, en dan ook zooals dit blad wekelijks zal worden uitgegeven.

Hierdoor wordt „De Hoefsmid” onder bereik gebracht van een veel grooter aantal smeden die tevens het hoefsmidsvak uitoefenen.

Hierdoor wordt het voor de adverteerders aantrekkelijker gemaakt.

Verder wil de nieuwe Uitgever het blad voor en na verrijken met foto's.

Kortom het blad gaat een nieuwe periode in, en het wil ons voorkomen dat het in belangrijkheid zal winnen, maar, dan dienen wij als onderwijzer-hoefsmiden daartoe mede te werken, en wel door in de eerste plaats abonné te blijven, en ten tweede, dat zij die nog geen abonnement hebben, dit nu nog doen, opdat wij door middel van ons officieel orgaan nader tot elkaar komen, gedachten uitwisselen, en zoodoende medewerken tot verheffing van het zoo schoone hoefsmidsvak.

Wij hebben ons n.l. ten opzichte van den nieuwen uitgever moeten verbinden, dat minstens 95% van de thans abonnee zijnde onderwijzer-hoef-

LIBRARY OF THE
RIJKS UNIVERSITEIT

20 JUN. 1939.

UITRECHT

smeden t.z.t. hun abonnement zullen voortzetten, hetgeen trouwens vanzelfsprekend mag worden geacht, omdat de uitgave thans zoo veel aantrekkelijker wordt.

Wij zijn er van overtuigd dat de nieuwe uitgever alles zal doen voor het verdere voortbestaan van het blad, dat zoo lange jaren door de Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij is uitgegeven en keurig verzorgd, waarvoor wij haar hier een woord van dank brengen.

Verder aan de heeren die al de jaren belast zijn geweest met de redactie van het blad, ook onze hartelijke dank.

Het doet ons genoegen, dat de tegenwoordige redacteur, de WelEd. Zeer-gel. Heer Dr. Gallandat Huet, ook in de toekomst het blad in zijn nieuwen vorm zal blijven dienen.

Nogmaals de hoop uitsprekend, dat door deze transactie het aantal abonné's belangrijk zal stijgen, waardoor de zekerheid zal worden verkregen, dat zij die na ons komen, nog het blad „De Hoefsmid” mogen lezen,

M. Ritze ma,

Voorz.

„DE HOEFSMID” EN DE TOEKOMST

Een goed Nederlandsch spreekwoord zegt: „Er is een tijd van komen en er is een tijd van gaan”, en een ander spreekwoord van vaderlandschen bodem luidt: „Kent uw tijd”.

Deze beide gezegden kwamen mij in de laatste jaren herhaaldelijk in de gedachte als uitgever van „De Hoefsmid”. Vier en veertig jaren lang heeft „De Hoefsmid” in zijn huidigen vorm H.H. Smeden tot voorlichting gediend en de ouderen onder U herinneren zich ongetwijfeld nog de uitgave onder de kundige directie en redactie van den heer A. W. Heidema.

Wanneer echter een ambacht door het voortschrijden van de techniek van aanzien verandert, wanneer de hoefsmid in den huidigen tijd, ik mag wel zeggen bijna nooit zuiver en alleen het prachtige hoefsmidsambacht dient, maar daarnaast zijn smederij ook ten dienste stelt voor andere nuttige doeleinden, dan is het begrijpelijk, dat wij bij de voorlichting ook het smidsvak in meer algemeenen zin moeten gaan dienen.

Daarom is het een wel zeer gelukkige omstandigheid te noemen, dat „De Hoefsmid” in de naaste toekomst met behoud van „eigen karakter” toch in breeder verband de abonné's zal kunnen bereiken.

De Uitgevers Maatschappij C. Misset te Doetinchem zal n.l. reeds met ingang van 1 Juli e.k. het blad onderbrengen als een op zichzelf staand, dus afzonderlijk onderdeel van het Vakblad voor Smeden, Lasschers, enz. onder de beproefde redactie van den Hoogedelgestrengen Heer Dr. R. H. J. Gallandat Huet, die dus „baas in eigen huis blijft” en die met zijn medewerkers U in de toekomst zal blijven voorlichten over het hoefsmidsvak.

Daarnaast echter is thans de mogelijkheid geopend, dat U zich omtrent het geheele smidsvak beter kunt oriënteren, aangezien voornoemd orgaan door zijn groote schare medewerkers en door zijn groote oplage wel bijzonder

in staat is, U in woord en illustratie datgene te bieden, wat U in Uw dagelijksch leven van nut en voordeel kan zijn. Het „Vakblad voor Smeden, enz.“, waarin „De Hoefsmid“ zijn plaats zal vinden, geeft, n.l.:

- 1e: gratis recht tot het stellen van vragen inzake alle technische vraagstukken;
- 2e: gratis rechtskundig advies;
- 3e: gratis advies in belastingzaken;
- 4e: Eenmaal per kwartaal recht op een gratis advertentie van maximaal 10 regels.

Al deze voordeelen genieten de leden der Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag en de andere abonné's op „De Hoefsmid“ voor slechts f 1.25 per kwartaal, terwijl zij dan in het tijdvak van 1 Juli tot 30 December 1939 het „Vakblad voor Smeden, enz.“ zonder eenige bijbetaling krijgen toegezonden in plaats van het afzonderlijk blad „De Hoefsmid“.

Het is U wellicht bekend, dat het nieuwe orgaan wekelijks verschijnt, hetgeen van groote beteekenis is, want wij leven tegenwoordig veel sneller dan 44 jaar geleden, zoodat het dikwijls gewenscht is, **spoedig** kennis te kunnen nemen van nieuwe mogelijkheden, en U zult het zonder uitzondering wel een bijzonder royaal gebaar vinden, dat de nieuwe uitgever dit zeer uitvoerige, rijk geillustreerde, algemeene orgaan U in **dit** jaar wekelijks zal toezenden, zonder eenige verdere kosten Uwerzijds, zoodat U een uitstekende introductie krijgt, die U toonen zal, hoe nuttig een vakblad, dat een groot, algemeen gebied bestrijkt, is voor het dagelijksch practische leven. Daarbij komt, dat door een ander drukprocédé men in staat zal zijn veel meer illustraties te kunnen geven, hetgeen ook door velen zal worden gewaardeerd.

Wij hebben gedurende de afgelopen jaren met zeer veel genoegen „De Hoefsmid“ uitgegeven en wij hebben de meest mogelijke medewerking ondervonden van de Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag, van de redactie en van de adverteerders, al waren deze laatsten in verband met het speciale terrein, dat „De Hoefsmid“ bestreekt, niet groot in aantal.

Wij zeggen deze drie categorieën en tenslotte niet in de laatste plaats onze abonné's recht hartelijk dank voor het in ons gestelde vertrouwen.

„Kent uw tijd“ hebben wij op ons zelf toegepast, begrijpende dat andere tijden andere eischen stellen en wij in Uw belang aan deze eischen tegemoet moesten komen, nu dit op zoo'n bijzonder prettige en voor U van beteekenis zijnde manier kon geschieden.

Daarom wensch ik allen lezers van „De Hoefsmid“ in de toekomst het beste toe en ik hoop, dat hun zaken op doeltreffende manier ook aan moeilijke tijdsomstandigheden het hoofd zullen kunnen bieden, waarbij de goede voorlichting van een algemeen vakblad U zeker zal kunnen helpen. Dit is dan ook de reden, dat wij vrede nemen met het andere genoemde spreekwoord „Er is een tijd van komen en er is een tijd van gaan“.

Wij gaan, „De Hoefsmid” blijft, zij het in gewijzigden vorm in algemeen verband.

Wij wenschen U het beste!

A d. M. C. S T O K, Directeur
N.V. DE ZUID-HOLLANDSCHE
BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ

Bovenstaand schrijven van den heer Ad. M. C. Stok, Directeur der Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij N.V. te 's-Gravenhage, welke firma de uitgeefster is van „De Hoefsmid”, luidt den lezers een nieuw aan te breken tijdperk in voor hun vakblad.

Gaarne wil ik in deze laatste aflevering onder den huidigen vorm ook mijn persoonlijke gedachten mededeelen over de wijziging die zich gaat voltrekken.

Naast een gevoel van spijt dat zich wellicht bij velen zal doen gevoelen, over het staken van de afzonderlijke uitgave, kan toch dunkt mij bij een nadere beschouwing deze wijziging niet anders dan worden toegejuicht. Het vakblad wordt toegevoegd aan, en verschijnt in den vervolge dus tegelijkertijd met een grooteren broer, dus in enge familieverwantschap en dit, de toekomst zal het bewijzen, brengt zeer groote voordeelen mede. Niet alleen dat het verder voortbestaan er door wordt verzekerd, doch zonder het afzonderlijke aspect te verliezen, zal het veel beter mogelijk zijn om de belangen van de hoefsmiden te behartigen, belangen die zoowel liggen in de kennis van het hoefsmidsvak in hun allerwijdste beteekenis, als in de directe vak- en standsbelangen. Wij kunnen niet anders dan optimistisch gestemd zijn, daar wij slechts voordeelen in de toekomst zien en overtuigd zijn dat ook de geregelde lezers deze weldra zullen ontdekken. Misschien geheel ten overvloede doen wij echter nog gaarne een beroep op de lezers en verzoeken wij hun ook de pen te willen opnemen teneinde hun ervaringen mede te deelen opdat het vernieuwde blad zooveel mogelijk vóór en door de hoefsmiden geschreven wordt. Dit zal ongetwijfeld de meeste voldoening geven en het vakblad op een hoog peil brengen.

Ik moge mijn hartelijken dank uitspreken aan de kern van vaste medewerkers die door hun geregelde interessante inzendingen „De Hoefsmid” belangwekkend hebben gemaakt en de hoop uitspreken, dat zij ook de hernieuwde uitgave zullen blijven steunen en dat hun opwekkend voorbeeld veler navolging zal vinden. Tenslotte dank ik de uitgeefster van „De Hoefsmid” voor het vertrouwen steeds in mij gesteld en voor de zoo aangename samenwerking die steeds bestaan heeft tusschen mij en al degenen in het bedrijf, bij de uitgave betrokken waren.

G. H.

EEN PERSOONLIJK WOORD

Voor U, Dr. Gallandat Huet, nog even een persoonlijk woord.

Wij hebben gedurende verschillende jaren het meest aangename contact gehad.

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

Wij hebben moeilijke en wij hebben minder moeilijke tijden tezamen door-
gemaakt en steeds hebben wij den juisten weg in onderling overleg gevonden.
Ik vind het prettig dit op deze plaats te mogen getuigen, en ik hoop, dat het
U gegeven mag zijn nog vele jaren het mooie hoefsmidsambacht te dienen,
thans in ruimer verband, zoodat Uw mogelijkheden zich belangrijk zullen
uitbreiden; ten slotte, dat onze persoonlijke vriendschap niet zal worden
afgesloten door de gewijzigde uitgave van het blad, dat ons beiden dierbaar
werd.

A. M. C. Stok

VERSLAG VAN HET VOORJAARSEXAMEN VOOR HET RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID in 1939

Nadat de oproeping voor dit examen in de vakbladen had gestaan, werd op
17 Maart een vergadering gehouden van voorzitter en secretaris.

Er hadden zich 98 candidaten aangemeld en hiervoor waren 16 examendagen
noodig; deze werden bepaald op 30 en 31 Maart, 3, 4, 12, 13, 17, 18, 19, 20,
24, 25, 26 en 27 April en 9 en 10 Mei.

De candidaten waren afkomstig van cursussen gehouden te Amersfoort,
Apeldoorn, Bedum, Breda, Utrecht, Oostburg, Varseveld, Heino, 's-Her-
togenbosch, Almelo, Rotterdam, Middelburg, Enschedé, Lochem, Echt
en Cuyk.

van de 98 ingeschrevenen, namen 95 aan het examen deel, hiervan legden
resp. 76, 15 en 4 dit voor de 1ste, 2de en 3de maal af. Geslaagd zijn 69
candiaten, waarvan resp. 13 en 3 het examen voor de 1ste, 2de en 3de maal
hebben afgelegd.

Behalve de vaste leden der commissie, hebben de navolgende plaatsvervan-
gende leden twee of meer dagen mede examen afgenomen: Kuypers, Crezée,
Huisman, de Jong, Vossen, Berkhof en Verhoeven.

Op 12 Mei had een eindvergadering plaats tusschen voorzitter en secretaris.

De Voorzitter

De namen der geslaagden zijn reeds in een vorige aflevering vermeld.

KURKBESLAG

Geachte Redactie.

Met groote waardeering en instemming heeft ondergeteekende het schrijven over dit onderwerp gelezen, te meer daar hij vóór 25 jaar uitvoerig in dit blad stukken van gelijke strekking heeft geschreven. Ten minste wat betreft als middel tegen uitglijden, alsook ter verbetering van klemhoef. Wat betreft het aanwenden bij hoefbevangenheid, hier houdt zijn ondervinding op. Ik heb 't trouwens bij een bevangen paard nooit durven aanwenden. Ten eerste omdat ik het niet aandurfde om hem dien druk op de zool te geven, en ten tweede de groote kans op verliezen bij bevangen hoeven, welke uiteraard bijna geen mogelijkheid bieden om de kurkzool soliede genoeg er in te bevestigen. Wat betreft het verliezen in manége of zandwegen bij normale hoeven, daar is bij goed ingelegde zool geen nood voor. Gaarne zou ik in dit blad vernemen op welke wijze aan de veeartsenijkundige faculteit de zolen ingelegd worden. Mocht bij inwilliging van dit verzoek blijken dat deze werkwijze verschilt met de mijne, dan ben ik gaarne bereid mijn manier ook mede te deelen. Ik durf hierbij verzekeren, dat verliezen hierbij is uitgesloten. Enkel heb ik indertijd mede gemaakt bij het vernieuwen van buitenwegen met harde stukken puin, dat deze de zool stuk wrongen, zoodat verliezen alsdan niet uit kon blijven. Wanneer de zool het hield, heb ik ze wel bij mij gekregen met groote stukken puin of steen in de zool. Wat betreft tegen uitglijden kan ik nog mededeelen, dat ik verscheidene achterijzers met kalkoenen of ijzers met kurkzolen gelegd heb. Het kurk alsdan ter hoogte genomen van den kalkoen, waardoor het kurk flink boven het ijzer uitsteekt en het paard voor het grootste gedeelte op kurk loopt en dus uitglijden bijna geheel voorkomen wordt. Ook heb ik ijzers gelegd met kalkoenen en een klein stootje aan den toon, zoodat glijden geheel uitgesloten was. Het groote voordeel van kurkbeslag is ook nog dat er zoo noodig ook winterbeslag bij aangebracht kan worden.

H. W e y e r m a n s

CONCOURS-HIPPIQUE TE DORDRECHT

Evanals vorig jaar, werd ook dit jaar op den 2en Pinksterdag te Dordrecht een concours-hippique gehouden, waaraan verbonden een keuring voor hoefbeslag.

Werden vorig jaar alle aanwezige paarden, de 8- en de 4-tallen gekeurd, dit jaar had het bestuur der paardensportvereniging besloten, enkel de 8-tallen te laten keuren.

Aan één 8-tal, en aan één hoefsmid, die van dit 8-tal 4 paarden had beslagen kon een Federatie-legpenning worden toegekend. Het beslag van deze 4 paarden, was het eenige behoorlijke beslag van de 8-tallen, een enkele uitzondering daargelaten. De grootste fout aan het bekroonde beslag was, het weglaten van een opzet.

Voor de rest was er zeer slecht beslag en ook veel verwaarloosd beslag. Deels

de schuld van den hoefsmid die zijn werk niet goed uitvoerde en daardoor zijn **goeden naam en toekomst te grabbel gooit**; en deels de schuld van den eigenaar, die met 't geld van den smid in zijn zak blijft loopen en niet begrijpt, of niet wil begrijpen, dat door deze manier van handelen, de zuinigheid de wijsheid bedriegt. Het is zoo jammer, dat door de eigenaren niet meer aandacht aan het hoefbeslag wordt geschonken.

We zagen paarden, die zeer zeker meer gepresteerd zouden hebben, als ze op doelmatig beslag hadden gestaan. We denken hier aan paarden die zich strijken. Er waren paarden, die zeer zeker door iederen hoefsmid, die strijkbeslag kan aanleggen, met één keer beslaan niet meer zouden strijken.

Waarom ook geen **opzet**? De meeste paarden **vragen** om een opzet. Durven de meeste hoefsmiden het niet te doen; of vindt het zijn oorzaak hierin, dat de ijzers minder gauw slijten en daardoor minder verdiend wordt? Maar waarom dan niet toegepast bij paarden, waarmede naar ruiterdagen of concours-hippique wordt gegaan?

Terloops hebben we 't beslag van een 4-tal gezien. Als deze voor keuring in aanmerking waren gekomen, was dit 4-tal en de hoefsmid die ze besloeg, zeker voor een legpenning in aanmerking gekomen. Het beslag zag er zeer goed verzorgd uit. De lengte en de ruimte der ijzers was volgens onze smaak wat royaal, verder was het geheel keurig bewerkt en ontbrak een goed aangebrachte opzet niet. Deze 4 paarden waren beslagen door den heer J. de Gruiter te Nieuwenhoorn, wien ook vorig jaar een Federatie-legpenning werd toegekend.

Over het algemeen was het beslag dat we zagen, niet een geschikt beslag voor ruiterspaarden. De hoefbeslagkeuring heeft hier nog niet de vruchten afgeworpen die we er van verwachtten.

We hopen en vertrouwen nog steeds, dat èn ruiters èn hoefsmiden er aan zullen medewerken, dat het hoefbeslag bij volgende gelegenheden veel verbeterd is. Dat ook vooral de landelijke ruiters nog eens den zin van den heer Slob vorig jaar geschreven in „Het Paard” en „De Hoefsmid” nalezen en van buiten leeren: „Daarom landelijke ruiters, aan U een **eeretaak: Verbetering van het hoefbeslag**”.

Een legpenning werd toegekend aan: L. R. „Beyaer”, Alblasserdam en O., hoefsmid M. J. de Jong, Alblasserdam.

B o l d e r

INGEZONDEN

Naar aanleiding van „Het slijten van den buitentak van het hoefijzer”
door B. Crezée

(overgenomen uit het tijdschrift voor Diergeneeskunde van 15 Mei 1939
afl. no. 10).

Gaarne wil ik mijn meening kenbaar maken betreffende het door Collega Crezée bedoelde hoefgebrek.

Zoolang collega Crezée enkele gevallen (van een specifiek hoefgebrek) op het

oog heeft, gevallen, die hij in de practijk heeft waargenomen, zou ik hem niet gaarne willen tegenspreken, zoo gauw hij echter generaliseert en uit de gevallen andere richtlijnen voor het besnijden der hoeven in het algemeen wil afleiden, ben ik het niet met hem eens.

De theorie, dat bij het hoefbeslag gestreefd moet worden naar het vlak neerzetten der hoeven, gold voor $\pm$ 1900 algemeen, doch werd vervangen door die der rechtevoetas, daar te veel uitzonderingen gemaakt moesten worden. Een voorbeeld uit eigen ervaring ter verduidelijking. Een paard, dat de buitentakken der ijzers sterk versleet en duidelijk met de buitenhoefhelft het eerst den bodem beroerde, werd besneden volgens de oude opvattingen (en tegelijk dus de opvatting van Crezée), d.w.z. de buitenhoefhelft werd lager gemaakt. Toch bleef dit paard het eerst met den buitenkant van den hoef op den bodem komen.

Wij hebben deze bewerking ongeveer een half jaar voortgezet zonder eenig resultaat; wij kregen zelfs den indruk dat, al zou de buitenhoefhelft tot aan de hoeflederhuid worden ingekort, toch de neiging zou blijven bestaan om die hoefhelft het eerst op den grond te plaats. De vermelding van dit geval heeft niet de bedoeling om aan te toonen, dat nu de gedachtengang van coll. Crezée onjuist is, doch wil alleen demonstreeren, dat er altijd uitzonderingsgevallen blijven. Zoolang niet experimenteel is uitgemaakt hoe de stand van het hoefbeen in den hoef bij het levende paard is, valt het moeilijk de opvattingen van Crezée te verifieeren. Alleen met behulp van een groot aantal Röntgen-opnamen zou dit mogelijk zijn. Nu moeten wij steeds trachten iets af te leiden uit de bewegingen en het neerzetten der ondervoeten en blijven discussies over het wezen der afwijking tamelijk onvruchtbaar.

Over een enkel punt uit het betoog van coll. Crezée zou ik nog een opmerking willen maken.

De onregelmatige afslijting van het hoefijzer wordt niet alleen veroorzaakt door niet-vlak optreden, doch grooter slijtage op een bepaalde plaats kan ook optreden door bijzonderheden bij het afzetten van den voet.

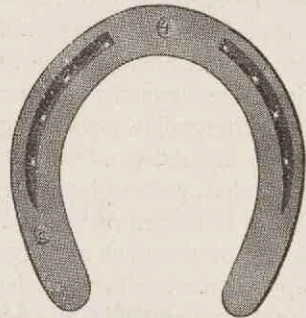
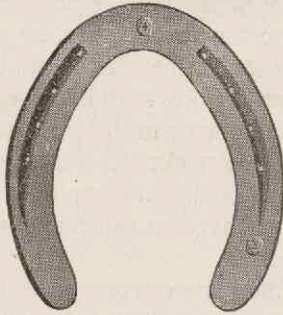
v. d. Plank

Collega B. Crezée behandelt in dit Tijdschrift van 15 April No. 8 I.I. „een specifiek hoefgebrek”, dat zich uit in „het meerdere slijten van den buitentak”. Het zelfde onderwerp werd door hem behandeld in het maandblad „De Hoefsmid”, October- en Decemberaflevering van 1935 en hierop is in 1936 een uitvoerige pennestrijd gevolgd, waaraan behalve dierenartsen, ook vele hoefsmeden hebben deelgenomen.

Bij zijn beschouwingen gaat Cr. uit van de meening, dat de abnormaal sterke afslijting van den buitentak van het ijzer plaats vindt bij het eerste optreden, dus wanneer de buitentak het eerst den bodem raakt. Dit nu meen ik te moeten betwijfelen en ben ik veeleer de meening toegedaan, dat de grootste afslijting plaats heeft in de volgende periode van steunen. Volgens de leer van het hoefmechanisme en voorzoover mij bekend, is de theorie hieromtrent, zooals beschreven in het door Cr. aangehaalde leerboek „Hoefkunde en Hoefbeslag” niet bestreden, zal de grootste druk op den hoef en dus bij

Voor goed hoefbeslag gebruike men uitsluitend

Z.V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek Stoppeldijk N.V.

Telefoon no. 3

den beslagen hoef op het ijzer worden uitgeoefend in de 2e en 3e periode van het steunen. De wrijving van het ijzer op den bodem zal dus het grootste zijn vóór het opnemen van het been.

Cr. meent voor de door hem bedoelde gevallen als oorzaak te moeten naan nemen een specifieke liggingsverandering van het hoefbeen ten opzichte van het kroonbeen. Het is mogelijk, doch het bewijs hiervoor kan m.i. alleen geleverd worden door een röntgenologische opname van den hoef bij een in beweging zijnd paard, hetgeen technisch nog niet uitgevoerd is kunnen worden.

Gaan wij uit van een normalen beenstand en van een normalen hoefvorm, dan zal bij den gang op een vlakken bodem de hoef vrijwel vlak worden neer gezet en de slijtage van binnen- en buitentak van het ijzer niet veel verschillen. Ontwikkelt zich echter wel een in het oog vallend verschil in slijtage, dan moet hiervoor een bijzondere aanleiding zijn en nu is het een feit dat in zeer vele gevallen, waarbij wij geen directe afwijkende oorzaak kunnen vaststellen, toch een meerdere slijtage van den buitentak plaats vindt. Het is mogelijk dat het wegdek in deze vele gevallen de aanleiding is, daar men toch meestal aan den linkerhoef de meeste afslijting van den buitentak waarneemt en aannemende dat het paard recht van den weg loopt, met den linkerhoef de buitentak eerder in dracht komt met den bodem dan de buitentak van het rechterijzer. Wij gaan hierbij uit van een wegdek dat in het midden hooger is en schuin naar terzijde afloopt.

In de door Cr. genoemde gevallen, welke hij toeschrijft aan een gewijzigden stand van het hoefbeen ten opzichte van het kroonbeen, geeft hij als oplossing aan een meer besnijden van den buitenwand, waarmede hij dus de gebroken voetas in de hand blijft werken en deze niet tracht te herstellen.

Het zal zeker wel voorkomen, dat een dergelijke bewerking de goede oplossing is, doch daarmee is m. i. allerminst gezegd, dat hier gegeneraliseerd mag worden en dat de theorie van de rechte voet is veroordeeld. Een dergelijk geval doet zich meer voor in het hoefbeslag. Zoo b.v. bij een verbeend hoefkraakbeen. Hierbij wordt in vele gevallen met succes een beslag met lederen- of gummizool toegepast, hoewel dit ook indruischt tegen de leer van het hoefmechanisme. De compensatie door de meerdere schokbreking zal een gunstige factor zijn, terwijl het ook volstrekt niet uitgesloten is, dat in dergelijke gevallen andere factoren, die het lijden compliceeren, gunstig beïnvloed worden. Hier geldt dan ook dat hetgeen een remedie is voor enkelen, geen oplossing geeft in het algemeen.

Om terug te komen op de door Cr. aanbevolen methode van besnijden, zoo moge ik er den nadruk op leggen, dat in lang niet alle gevallen een dergelijke therapie straffeloos kan worden toegepast, daar hierdoor in plaats van verbetering, kreupelheid kan ontstaan. Persoonlijk heb ik mij niet uit sleur, doch door ervaring het beste bevonden door den binnenverzenwand in te doen korten of indien deze wand deze correctie niet voldoende zou toelaten, den buitenwand met lederen rand te doen verhoogen en dus de gebroken voet te herstellen.

De rechte voet is zoowel van terzijde als van voren gezien, blijft m. i. nog de maatstaf en het richtsnoer en het met succes afwijken hiervan in bijzondere gevallen wettigt nog niet deze als leidraad voor het besnijden over boord te gooien.

Dat meeningsverschillen bestaan is slechts toe te juichen, want deze kunnen de studie van het hoefbeslag slechts ten goede komen; alleen ware het te wenschen, dat de techniek inzake filmopnamen en röntgenopnamen hier ingeschakeld kon worden, opdat hierdoor wellicht meer bewezen zou kunnen worden hetgeen nu als veronderstelling naar voren wordt gebracht.

Den Haag, 24-4-'39

Gallandat Huet

DE SMID VAN MONTFOORT †

De oudste inwoner van Montfoort, Jan ten Ham, die meer dan tachtig jaar het smidsvak beoefende, is Vrijdag 19 Mei in den ouderdom van 100 jaren en bijna 2 maanden ten huize van zijn zoon overleden.

De paardenhandel van Sowjet-Rusland heeft na de mechanisatie, welke in den landbouw heeft plaats gehad, een geweldige beperking ondervonden. Het is opmerkelijk, dat deze rigoureuze inkrimping inmiddels tot stilstand is gekomen, terwijl gedurende de laatste jaren zelfs weder van een zekere uitbreiding sprake is. Een en ander laat zich door de navolgende cijfers illustreren:

Aantal paarden in Rusland.

1916	35.8	miljoen
1934	15.7	..
1935	15.9	..
1936	16.6	..
1937	16.7	..
1938	17.5	..

LITERATUUROVERZICHT

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DEN LANDBOUWER EN VAN DEN HOEFSMID

De „Belgische Hoefsmid” neemt het navolgende bedrijfsongeluk voor de rechtbank over uit het Fransche blad „De Landbouwverdediging”:

„Men weet dat de eigenaar van een paard of degene, die het onder zijn hoede heeft, vermoedelijk moet instaan voor de schade door dit dier veroorzaakt.

Wanneer men een paard naar de smis leidt om het te beslaan, is het buiten twijfel dat, nu dat paard aan den hoefsmid toevertrouwd is, deze laatste nu verantwoordelijk is voor de ongevallen die zouden kunnen voorkomen gedurende het beslag. Eene moeilijkheid kan somtijds voorkomen, wanneer, tijdens het beslag, de smid den eigenaar van het paard verzoekt ofwel het bij den kop te houden, ofwel hem bij te staan voor het beslag.

Dit zijn gevallen die dikwijls voorkomen.

Wie heeft, in dit geval het paard onder zijne hoede: is het de hoefsmid ofwel de eigenaar, die het paard houdt, bij voorbeeld?

De rechtsgeleerdheid heeft somtijds verschillend geoordeeld. In zekere gevallen, heeft men besloten dat, van het oogenblik dat de eigenaar van het paard, ditzelve houdt, het paard altijd onder zijne hoede staat.

Een vonnis van het Verbrekingshof van Frankrijk heeft nu de zaken geregeld door te besluiten dat, alhoewel de eigenaar, bij voorbeeld, den voet van het paard houdt, gedurende het beslag (de oplossing zou dezelfde zijn indien hij het paard bij den kop gehouden had), de **gerechtelijke hoede** van het paard niettemin aan den hoefsmid blijft, die dus volgens verantwoordelijk is voor het ongeval.

Wij denken dan het belangrijk is de de bijzonderste uittreksels van dit vonnis weer te geven, want het lost een vraagstuk op dat buiten dikwijls voorkomt.

Er dient opgemerkt te worden dat in het geval, aan het hooger Gerecht van Frankrijk, onderworpen, het de landbouwer, eigenaar van het paard, zelf is, die den voet van het paard hield en gekwetst werd. **Ondanks dit, is het de hoefsmid die alleen verantwoordelijk gesteld is.**

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

Ziehier nu de gronden van dit belangrijke vonnis:

„Aangezien dat op 5 Juli 1933 R . . . een paard waarvan hij eigenaar was, naar de smis van D . . . , hoefsmid, leidde om het te beslagen, deze hem verzocht den voet van het dier te houden en dat, tijdens het beslag, R . . . die uitgeschoven was, door den hoef van het paard, aan zijne geslachtsdeelen, erg gekwetst wierd;

Aangezien dat, ten gevolge van dit ongeval, R . . . , D . . . tot schadevergoeding dagvaarde volgens art. 1385 van het B.W. en deze laatste, op zijne beurt, de Verzekeringsmaatschappij, bij toepassing der polis waarvan hij genoot, tot waarborg aangeroepen heeft, heeft het Beroepshof van Angers besloten dat het ongeval, waarvan sprake, toe te wijten was aan D . . . om reden dat hij geene voldoende maatregelen genomen had, om het te vermijden en dat het paard, op dit oogenblik, onder zijne hoede stond, en heeft de gedaagde Maatschappij veroordeeld al de gevolgen te verzekeren.

Aangezien, overigens, dat, moet aangezien worden als zich van het paard bedienende, volgens art. 1385 van het B.W., degene, die er het gebruik van maakt voor het uitoefenen van zijn vak, dat dusvolgens het Beroepshof zijne beslissing wettelijk gestaafd heeft door te verklaren dat het ongeval voorgekomen was, terwijl D . . . , aan wie de hoede van het paard overgebracht was, er het gebruik van maakte dat het gewoon uitoefenen van zijn vak medebrengt; waaruit volgt dat het aangetaste vonnis, dat gerechtvaardigd is, de ingeroepen teksten der wet noch verkracht, noch valschelijk toegepast heeft;

Om deze reden,

Verwerpt . . . ”

J. Discry”

HERINNERINGEN VAN EEN HOEFSMID

(Vervolg)

OVER „KRENGEN” GESPROKEN . .

De gebroeders A. en Tj. Witteveen hadden te Bergen vele goede dravers in training, en wel Miss Maggie, Albrecht, Jo, Blangy, Fedor Arkanowitch, Glendine en nog wat jongeren, die nog gevormd moesten worden.

Ondef deze dieren was een buitengewoon mooie merrie, Bertha Emil genaamd. Zo mooi als zij was, zo slecht was zij ook en vele insiders zullen zich nog herinneren hoe moeilijk het is geweest daar een draver van te maken. Benijdenswaardig was ook niet het baantje van hoefsmid, toen het dier voor het eerst moest beslagen worden. Als een razende ging het dier te keer bij de poging de hoeven te bewerken. Doch het moest gebeuren en dan maar met geweld. Een travail of noodstal werd voor de paarden nooit gebruikt. De merrie werd daarom een zogenaamde hengstenboei aangelegd, de kettinghalster om het hoofd bevestigd, een touw met ring aan de staart een touw aan het achterbeen door de ring aan xe staart en op het afgesproken ogenblik werd het achterbeen omhoog getrokken door Age Witteveen. De smid greep het been vast en Tjibbe Witteveen bedwong het dier van voren. Het verzette zich als een razende, maar er werd geen keep gegeven. Al worstelende ging het via een waterton enige meters verder ondersteboven tegen een mesthoop aan. Tjibbe sprong op het hoofd en wij hielden vast tot het dier zich overgaf. Toen mocht het overeind komen en onmiddellijk werd weer een aanvang gemaakt met beslaan en ofschoon het nog niet van een leien dakje ging, werden de werkzaamheden volbracht. Bij dergelijke, karweitjes moet de hoefsmid wel terdege op hulp van de trainers kunnen rekenen en dat was bij de gebroeders wel het geval. Voortaan werden aan de voeten elke dag schijnwerkzaamheden verricht en zo werd het langzamerhand doenlijk het paard te beslaan. Na enige weken van voorbereiding, zoals tuigen op, met lange leidsel sturen, enz. waarvoor ook drie man nodig waren, heb ik het dier helpen inspannen voor een roadcart. Zelden heb ik zoiets meer meegemaakt. Minutenlang hebben wij drieën formeel met het dier gevochten om het de baas te blijven, wat toch gebeurde. Hoeveel moeite het aan de gebroeders Witteveen heeft gekost om Bertha Emil courseklaar te krijgen, wil ik hier maar niet beschrijven, maar ze kregen het dier klaar. De eerste maal dat het dier voor training deelnam aan een course te Bergen, kwam het in de baan, aangespannen voor het onderstel van een boerentilbury. Later kwam het normaal aangespannen op de baan en bleek zeer snel en betrouwbaar en met veel uithoudingsvermogen, klaar om courses te winnen. De dank van den eigenaar was wel zeer groot. Voor Witteveen er een course mee won, werd het (zogenaamd) verkocht en kwam het bij den trainer Eekhorst op stal. Hier behaalde het vele successen, gereden door den bekenden pikeur P. Doeleman Sr.

Terzelfdertijd was door de gebroeders een zwarte hengst gevormd, genaamd Freewheel, wat ook een onmogelijk paard was en waarmee ook veel stukken en brokken zijn gemaakt eer hij in orde was.

Met het beslaan van de achtervoeten had de smid geen last, maar met de voorbenen zoveel te meer. Het dier sloeg ermee en was een gevaarlijke bijter.

Eens werd het dier daarvoor gestraft doch eer men het kon verhinderen, vloog het als een tijger op Tjibbe Witteveen af en greep hem met de bek ter hoogte van zijn middel bij de kleren en scheurde beide pantalons voor een groot gedeelte Tjibbe van het lichaam, hem daarbij met de voorpoten probeerende nog meer letsel toe te brengen.

OVER KNIETRAPPEN EN HET BESTRIJDEN DAARVAN.

Een van de mooiste successen op het gebied van hoefbeslag is het bestrijden van het z.g. „knielappen" geweest. Bij den trainer Jacques Snoek te Bergen kwam een Oostenrijker in dienst, een zekere Carl Lessing, die een ijverig en bekwaam trainer bleek te zijn.

Wat hij op het gebied van hoefbeslag wist te bereiken, wil ik trachten te verhalen. Deze Lessing was niet jong meer en had in verschillende landen aan draversstallen gewerkt.

Een draver van den heer Snoek was 'n knieklapper en wat ook geprobeerd was met het beslag, alles bleef zonder succes. Alle gebruikelijke camachen waren nodig om de voorbenen te beschermen tegen het aanklappen.

Soms was dat zo hevig dat het beest daardoor veel fouten maakte, vooral in de bochten, waarvoor het dan ook een zekere vrees toonde.

Lessing verzocht den smid de tenen van de hoeven zoveel mogelijk in te korten, de buitenkant van de hoef lager te maken dan de binnenkant en toen dit gedaan was, bleek, dat de nu verkregen hoefstand geheel met de stand van de voorbenen overeenkwam.

Op een stuk carton werd het model van de hoef getekend en Lessing gaf vervolgens aan, hoe hij het ijzer wilde hebben. Stel u voor een beugelijzer van drie ons, waarvan de binnenhelft, of binnenhiel, lijnrecht is doorgetrokken naar de toonlip, dus het geheel leek op een driehoek. De rechte doortrekking woog twee ons en het gewicht was in de breedte gezocht. Het andere deel van het ijzer woog dus een ons. Aan de buitenkant was een lip gemaakt, evenals een op de gewone plaats vooraan. Aan de buitenkant had men vier nagelgaten en twee aan de toon.

Toen de ijzers werden ondergelegd werd eerst de binnenkant van de hoef sterk bijgeraspt, wat mogelijk was, doordat er daar geen nagels kwamen.

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel
bezorgd hebben

Over de beide hoeven gaf dat veel ruimte en de stand van de hoeven werd buitenover.

Nadat het paard enige dagen op zijn nieuwe schoenen had rondgelopen, werd er eens mee gedraafd. Stevige bandages met watten werden eerst omgelegd, doch het paard draafde rustig en vierkant. Het succes was volkomen.

Opgemerkt dient te worden dat de toonnagels ver uitstaken, wat van invloed is op de gangen van het paard. Niet voor alle knieklappers is echter de plaatsing van het gewicht hetzelfde. Wel het model is aan te bevelen, doch er is ondervinding voor nodig om de stand en de gangen van een paard te beoordelen.

Een mooi bewijs van de bruikbaarheid van het Lessing-beslag is nog wel de volgende gebeurtenis. Dhr. Jb. v. d. Zel, te Broekerhaven, kocht van den heer Glas van Loppersum de alombekende draver Clémence, die al veel prijzen op de kortebaam had gewonnen. Deze Clémence was een hevige knieklapper, wat haar in de courses zeer hinderlijk was.

Na veel geprobeer verzocht v. d. Zel den betrokken hoefsmid het systeem Lessing te willen toepassen, waaraan deze voldeed. Na veertien dagen nam Clémence deel aan draverijen te Alkmaar, gereden door pikeur C. Stadergaard, en won deze dag een eerste en een tweede prijs, zonder zich te hebben geraakt. Het paard droeg toen alleen de gewone bandages.

Het vroegere baantje te Alkmaar was kleiner en ronder dan het nu is. Dit succes was wel een mooi bewijs voor de bruikbaarheid van het systeem, waarmee alweer een raadsel was opgelost voor de hoefsmeden.

De volgende maal zal ik een fatale gebeurtenis met een knieklappend paard verhalen, waarbij de praktijk van de trainers in botsing kwam met de theorie van officiële autoriteiten op het gebied van hoefbeslag.

(Wordt vervolgd)

ATTENTIE!

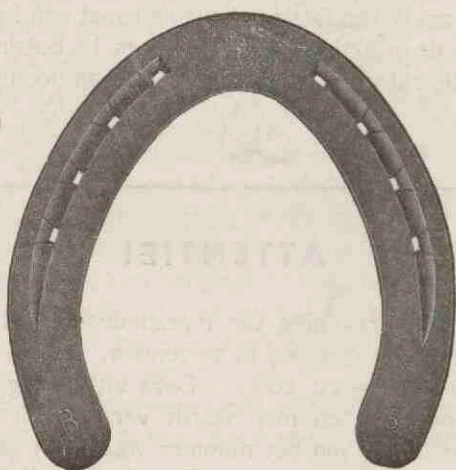
Zij die meenen nog afrekening van ingezonden copy te goed te hebben, worden verzocht hunne opgaven in te zenden, waarop bij accoordbevinding spoedige afrekening zal volgen. Deze uitbetaling zal alsnog loopen over het afgelopen jaar en men wordt verzocht de artikels te willen opgeven met vermelding van het nummer waarin zij geplaatst zijn; in te zenden aan de administratie van „De Hoefsmid”, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage.

De firma Misset zal het volgende nummer van „De Hoefsmid” doen verschijnen op de eerste Zaterdag in Juli en zal gaarne ingezonden stukken ontvangen aan het adres: „De Hoefsmid” N.V. firma Misset te Doetinchem. Honorarium zal bedragen 3 ct. per regel.

Verschillende copy moest blijven liggen tot het volgend nummer.

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

